

**BANK OCHRONY ŚRODOWISKA
SPÓŁKA AKCYJNA**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
W I PÓŁROCZU 2020 ROKU**

Warszawa, sierpień 2020

SPIS TREŚCI

I. PODSUMOWANIE WYNIKÓW GRUPY BOŚ S.A.	4
1. Sytuacja makroekonomiczna.....	10
2. Działania Banku w związku z pandemią COVID-19.....	13
3. Istotne zdarzenia w I półroczu 2020 roku.....	21
4. Podstawowe produkty, usługi i sfery działalności Grupy.....	24
5. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi w BOŚ S.A.	31
6. Wybrane dane liczbowe dotyczące działalności Grupy.....	32
7. Kierunki rozwoju Banku.....	32
II. WYNIKI FINANSOWE I DZIAŁALNOŚĆ	35
1. WYNIKI FINANSOWE GRUPY.....	35
1.1. Rachunek wyników Grupy.....	35
1.2. Efektywność i bezpieczeństwo działania Grupy.....	40
1.3. Bilans Grupy.....	42
1.3.1. Aktywa Grupy.....	43
1.3.2. Kapitał własny i zobowiązania Grupy.....	45
1.4. Aktywa i zobowiązania warunkowe Grupy.....	47
2. RÓŻNICA POMIĘDZY PROGNOZAMI A ZREALIZOWANYMI WYNIKAMI.....	48
3. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	52
III. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI W GRUPIE	55
1. RYZYKO KREDYTOWE.....	55
2. RYZYKO FINANSOWE.....	59
2.1. Ryzyko płynności.....	61
2.2. Ryzyko stopy procentowej.....	66
2.3. Ryzyko walutowe.....	71
2.4. Pozostałe ryzyka rynkowe.....	73
3. RYZYKO OPERACYJNE I BRAKU ZGODNOŚCI.....	74
3.1. Ryzyko operacyjne.....	74
3.2. Ryzyko braku zgodności.....	75
IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE	78
1. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI.....	78
2. UZALEŻNIENIE OD PARTNERÓW.....	78
3. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	79
4. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ.....	79
5. INFORMACJE O UMOWACH BANKU.....	79
6. CZYNNIKI I NIETYPowe ZDARZENIA.....	79
7. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH.....	80
8. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA.....	80
9. INFORMACJA O DYWIDENDZIE.....	80

---

10. INFORMACJE O WARTOŚCI PRZYJĘTYCH PRZEZ BANK ZABEZPIECZEŃ	80
11. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI.....	80
12. KADRA ZARZDZAJCA I PRACOWNICY	82
13. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM	87
14. FUNDACJA BOŚ S.A. STRATEGICZNE ZAANGAŻOWANIE BANKU.....	88

I. PODSUMOWANIE WYNIKÓW GRUPY BOŚ S.A.

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. tworzy BOŚ S.A., pełniący rolę jednostki dominującej nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A., BOŚ Leasing Eko Profit S.A. oraz jednostką zależną w sposób pośredni MS Wind Sp. z o.o. (podmiot zależny od BOŚ Leasing Eko Profit S.A.).

Wynik Grupy BOŚ S.A.

W I półroczu 2020 roku Grupa BOŚ S.A., pomimo negatywnych skutków pandemii COVID-19 i zdarzeń jednorazowych, osiągnęła zysk netto w wysokości 39,7 mln zł wobec 44,1 mln zł zysku zrealizowanego w analogicznym okresie 2019 roku.

Główne osiągnięcia Grupy BOŚ S.A. w I półroczu 2020 roku:

- **wzrost salda kredytów proekologicznych o 5,4% a kredytów ogółem o 3,6%** wobec stanu na koniec I półrocza 2019 roku,
- **wzrost sumy bilansowej o 6,7%** wobec stanu na koniec I półrocza 2019 roku,
- **poprawa wskaźnika C/I – do poziomu 58,0%**, tj. o 4,9 p.p. w relacji do 2019 roku,
- **wzrost wyniku prowizyjnego o 17,7%** w porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku,
- **wzrost wyniku na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy o 83,7%** wobec I półrocza 2019 roku,
- **zmniejszenie poziomu ogólnych kosztów administracyjnych o 4,1%** w relacji do analogicznego okresu 2019 roku,
- **poprawa łącznego współczynnika kapitałowego Grupy o 0,25 p.p.** wobec stanu na koniec 2019 roku,
- **kontynuacja procesu transformacji cyfrowej**, w tym udostępnienie nowej strony www Banku, wdrożenie nowej aplikacji mobilnej a także pilotażowe wdrożenie automatyzacji powtarzalnych procesów biznesowych w Banku (Robotic Process Automation).

Na wyniki finansowe Grupy w I półroczu 2020 roku negatywnie wpłynęły zdarzenia jednorazowe i nietypowe:

- decyzje Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych łącznie o 140 punktów bazowych z dnia 17 marca, 8 kwietnia oraz 28 maja 2020 roku, które przełożyły się na spadek wyniku odsetkowego w I półroczu 2020 roku o 13 mln zł,
- utworzenie dodatkowych rezerw związane z ryzykami prawnymi dotyczącymi kredytów walutowych zabezpieczonych hipotecznie oraz potencjalnych zwrotów prowizji z tytułu przedterminowej spłaty kredytów detalicznych w łącznej kwocie 9,4 mln zł, w związku wzrostem liczby spraw sądowych,
- utworzenie rezerwy na prognozowane pogorszenie jakości portfela kredytowego z powodu pandemii COVID-19 w kwocie 8 mln zł,
- decyzja Generalnego Inspektora Informacji Finansowej o nałożeniu na Bank 4,5 mln zł kary za niedopełnienie obowiązku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego oraz za niedopełnienie obowiązku dokumentowania zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego.

Wynik netto Grupy BOŚ S.A. bez uwzględnienia tych zdarzeń wyniósłby 74,6 mln zł i byłby wyższy od wyniku I półrocza 2019 roku o 69,2%.

Wybrane pozycje rachunku wyników i wskaźniki Grupy BOŚ S.A.

	w tys. zł	I półr. 2020	I półr. 2019	Zmiana %
Wynik z tytułu odsetek	[1]	201 241	209 606	-4,0
Wynik z tytułu opłat i prowizji	[2]	61 503	52 233	17,7
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	[3]	34 699	18 888	83,7
Wynik z pozostałej działalności		11 226	16 345	-31,3
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	[4]	-63 025	-39 065	61,3
Ogólne koszty administracyjne	[5]	-186 952	-195 033	-4,1
Zysk brutto		58 692	62 974	-6,8
ZYSK NETTO		39 682	44 119	-10,1

[1] Wynik odsetkowy Grupy był niższy o 8,4 mln zł niż w I półroczu 2019 roku. Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze zmniejszyły się o 20,8 mln zł, tj. o 6,6% w I półroczu 2020 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku. Koszty z tytułu odsetek zmniejszyły się o 12,4 mln zł, tj. o 11,9% wobec I półrocza 2019 roku. Spadek przychodów i kosztów odsetkowych wystąpił głównie na skutek obniżenia oprocentowania kredytów oraz depozytów w efekcie decyzji Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych łącznie o 140 punktów bazowych z dnia 17 marca, 8 kwietnia oraz 28 maja 2020 roku.

[2] Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji wzrósł o 9,3 mln zł, tj. o 17,7% w porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku, głównie na skutek wzrostu prowizji z tytułu usług maklerskich, wyższych przychodów z prowizji od kredytów oraz gwarancji.

[3] Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy wzrósł o 15,8 mln zł tj. 83,7% głównie na skutek dużej zmienności na rynkach finansowych, która wpłynęła na liczbę realizowanych transakcji przez klientów Domu Maklerskiego BOŚ, co w konsekwencji przełożyło się na znaczący wzrost przychodów w tym obszarze.

[4] Grupa BOŚ utworzyła rezerwę na prognozowane pogorszenie jakości portfela kredytowego z powodu epidemii w kwocie 8 mln zł. Odpisy na należności bilansowe w pionie klientów instytucjonalnych były wyższe o 19,8 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

[5] Ogólne koszty administracyjne Grupy obniżyły się o 8,1 mln zł, tj. o 4,1% wobec I półrocza 2019 roku, głównie z powodu niższej składki na BFG.

Wskaźniki finansowe Grupy BOŚ S.A.

	I półr. 2020	2019	Zmiana w p.p.
Stopa zwrotu z kapitału (ROE)	3,0	3,3	-0,3
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)	0,4	0,4	0,0
Marża odsetkowa na aktywach ogółem	2,1	2,3	-0,2
Koszty/dochody (C/I) z uwzględnieniem korekty jednorazowej składki BFG	58,0	62,9	-4,9
Koszt ryzyka	-1,0	-0,8	-0,2
Udział kredytów posiadających przesłanki utraty i wykazujących utratę wartości	12,9	12,2	0,7
Łączny współczynnik kapitałowy (współczynnik wypłacalności)	16,64	16,39	0,25

Marża odsetkowa na aktywach ogółem, liczona jako relacja wyniku odsetkowego do średniego stanu aktywów z początku i końca roku, wyniosła 2,1% wobec poziomu 2,3%

za okres 2019 roku, głównie na skutek obniżenia przez RPP stóp procentowych i spadku przychodowości kredytów.

Wskaźnik koszty/dochody, liczony za I półrocze 2020, wyniósł 58,0% wobec 62,9% w roku 2019, głównie na skutek wzrostu dochodów, przy obniżeniu kosztów.

Wpływ pandemii COVID-19 na działalność i perspektywy Grupy BOŚ S.A.

Pomimo niekorzystnych zmian sytuacji makroekonomicznej spowodowanych epidemią COVID-19, Grupa BOŚ S.A. utrzymuje pełną zdolność operacyjną. Wprowadzono szereg rozwiązań mających na celu zachowanie ciągłości działania oraz ograniczenie ryzyka epidemicznego, zarówno w stosunku do pracowników, jak i klientów korzystających z sieci oddziałów. Znaczna część pracowników Grupy BOŚ S.A. wykonuje swoje obowiązki w sposób zdalny.

Bank zachowuje wskaźniki bezpieczeństwa na poziomie znacząco przewyższającym minimalne poziomy regulacyjne i obecnie nie odnotowuje znaczącego wpływu pandemii COVID-19 na płynność i adekwatność kapitałową.

Bank szacuje, że obniżka stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej łącznie o 140 p.b. z dnia 17 marca, 8 kwietnia oraz 28 maja 2020 roku wpłynie na obniżenie wyniku odsetkowego w 2020 roku o około 48-63 mln zł. Rzeczywista skala wpływu na wynik uzależniona jest w szczególności od dynamiki obniżenia kosztów odsetkowych, których redukcja jest wolniejsza od skali oddziaływania spadku stóp procentowych na przychody odsetkowe. W związku z koniecznością zabezpieczenia płynności Banku, obniżenie kosztowości pasywów dokonywane jest etapowo. Ponadto Bank ocenia, że w nadchodzących miesiącach mogą wystąpić również inne negatywne czynniki wpływające na ograniczenie wyników finansowych, w tym przede wszystkim:

- spadek przychodów pozaodsetkowych w związku z istotnym zmniejszeniem aktywności klientów,
- obniżenie dynamiki sprzedaży nowych kredytów w wyniku ogólnego spowolnienia aktywności gospodarczej,
- wzrost kosztów ryzyka kredytowego w związku z pogorszeniem sytuacji finansowej klientów,
- wzrost obciążeń w obszarze kosztów administracyjnych w związku z koniecznością realizacji wydatków związanych z przeciwdziałaniem skutkom pandemii.

W zaistniałej sytuacji Bank podjął szereg działań w zakresie bieżącego monitorowania rozwoju sytuacji oraz mitygacji jej negatywnego wpływu na wyniki. W celu obrony poziomu marży odsetkowej dokonano obniżki oprocentowania depozytów. Ponadto Bank przeprowadził przegląd zaplanowanych na br. wydatków kosztowych oraz inwestycyjnych, podejmując decyzję o ich ograniczeniu do poziomu niezbędnego dla bezpiecznego i sprawnego funkcjonowania. Zamrożone wydatki, w zależności od osiągniętych wyników oraz potrzeb, będą mogły być stopniowo realizowane w późniejszym okresie. Ponadto, w związku z istotnym ryzykiem pogorszenia się sytuacji kredytowej klientów Banku, aktywność służb sprzedażowych została skoncentrowana na działaniach związanych z ochroną jakości portfela kredytowego przede wszystkim przez identyfikowanie i wsparcie kredytobiorców w zakresie ułatwień umożliwiających zachowanie płynności i realizację płatności z tytułu spłat należności kredytowych wobec Banku.

Wsparcie kredytobiorców poprzez uczestnictwo Banku w pomocowych programach rządowych oraz udzielanie przez Bank udogodnień kredytowych i innych ułatwień

W związku z działaniami przeciwdziałającymi negatywnym skutkom pandemii COVID-19, Klienci Banku korzystali w I półroczu 2020 roku z oferowanych przez Bank możliwości:

- zawieszenia spłat rat kapitałowych kredytów (z wyłączeniem kredytów giełdowych). Do 30 czerwca 2020 roku Bank podpisał 3 602 aneksy do umów kredytowych dotyczące zawieszenia spłat rat kapitałowych. Łączna kwota kredytów objętych wakacjami wynosi 2,8 mld zł. Z wakacji kredytowych skorzystało 3 287 klientów indywidualnych i 315 klientów instytucjonalnych. Kwoty kredytów klientów indywidualnych i klientów instytucjonalnych objętych wakacjami wyniosły odpowiednio 0,5 mld i 2,3 mld zł.
- składania za pośrednictwem BOŚ S.A. wniosków o wsparcie w formie subwencji finansowych oferowane w ramach Tarczy Finansowej Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR). Do końca I półrocza 2020 roku 863 podmioty gospodarcze skorzystały z tych środków. Łączna kwota subwencji wypłaconych za pośrednictwem Banku wyniosła 261,8 mln zł.
- Programu Gwarancji de minimis realizowanego w ramach rządowego programu "Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego", wdrożonego w celu poprawy dostępu do finansowania. Łączna kwota kredytów objętych Gwarancjami de minimis wyniosła 146,0 mln zł,
- Gwarancji Biznesmax udzielanej ze środków Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój przeznaczonych na wsparcie innowacyjnych przedsięwzięć w sektorze MŚP. Łączna kwota kredytów objętych Gwarancjami Biznesmax wyniosła 32,1 mln zł,
- Portfelowej Linii Gwarancyjnej z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (PLG FGP). Oferta jest skierowana do sektora średnich i dużych przedsiębiorstw. Gwarancja jest udzielana na zabezpieczenie kredytu z przeznaczeniem na zapewnienie płynności finansowej i może odnosić się zarówno do kredytów nowoudzielonych jak i odnawianych kredytów w rachunku bieżącym i linii kredytowych. Łączna kwota kredytów objętych Gwarancjami PLG FGP wyniosła 99,9 mln zł,
- szczególnych rozwiązań dla Pożyczkobiorców Jessica i Jeremie ograniczających negatywne skutki pandemii COVID-19.

Ponadto, Bank wprowadził szereg specjalnych rozwiązań i produktów dla firm dotkniętych trudną sytuacją związaną z pandemią COVID-19, szerzej opisanych w pkt 2 *Działania Banku w związku z pandemią COVID-19* oraz pkt 3 *Istotne zdarzenia w I półroczu 2020 roku* i w pkt 4 *Podstawowe produkty, usługi i sfery działalności Grupy*.

Informacje o działaniach podjętych w ramach realizacji Strategii Rozwoju

W I półroczu 2020 roku realizowano szereg projektów strategicznych, w tym obejmujących transformację cyfrową Banku. Zwiększono rolę elektronicznych kanałów dystrybucji poprzez dostosowanie tradycyjnych kanałów dystrybucji do obecnych wyzwań rynkowych i oczekiwań klientów udostępniając bankowość mobilną dla wszystkich klientów oraz uruchamiając nową stronę www. Banku. Ponadto pilotażowo wdrożono automatyzację powtarzalnych procesów biznesowych (Robotic Process Automation) obejmującą wysyłkę do Klientów Banku pism z decyzjami kredytowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych. Jednocześnie prowadzone były zaawansowane prace nad wdrożeniem automatyzacji

kolejnego procesu biznesowego wspierającego obszar operacji w zakresie rejestracji i weryfikacji polis będących zabezpieczeniem umów kredytowych. Prowadzona automatyzacja procesów ma na celu nie tylko odciążenie pracowników wykonujących żmudne i powtarzalne procesy biznesowe, ale także usprawnienie obsługi Klientów.

Od maja br. Klienci Banku mają możliwość korzystania z przelewów natychmiastowych w ramach systemu Express Elixir, a także – od II kwartału w Banku wdrożony jest udoskonalony proces zarządzania gotówką.

W czerwcu 2020 roku podpisana została umowa z Polskim Standardem Płatności Sp. z o.o. dotycząca uczestnictwa BOŚ w systemie BLIK. Prowadzone są również prace związane z rozwojem systemu CRM (wspierającego interakcje z Klientem), oraz integracją z platformą e-PUAP umożliwiającą założenie za pośrednictwem Banku profilu zaufanego do serwisów elektronicznych administracji publicznej.

Zgodnie z wyznaczonymi kierunkami strategicznymi, Bank prowadził działania związane z ideą klientocentryzmu, w szczególności polegające na gromadzeniu i wykorzystaniu „głosu” Klienta, w celu wdrożenia pro-klienckiej kultury pracy i narzędzi zapewniających poprawę doświadczeń Klientów w relacji z Bankiem. Ponadto podjęto szereg działań podnoszących wiedzę na temat ochrony środowiska i promujących postawy proekologiczne wśród Pracowników i Klientów Banku oraz w społecznościach lokalnych.

Działalność w obszarze ekologii

Rynek inwestycji służących ochronie środowiska jest nadal stymulowany utrzymującym się wsparciem dla inwestycji środkami UE z perspektywy finansowej 2014–2020. Dodatkowe mechanizmy wsparcia, np. dla odnawialnych źródeł energii oraz kogeneracji, wskazują obszary ekologicznego inwestowania dla przedsiębiorców. Jednocześnie, rosnąca świadomość ekologiczna Polaków i popularność zdrowego stylu życia, stwarzają przestrzeń do budowania społeczności wokół wartości EKO.

W najbliższej perspektywie Bank będzie podejmował kolejne działania związane z jednej strony ze wzrostem poziomu finansowania inwestycji proekologicznych, a z drugiej strony ze wzrostem efektywności działalności biznesowej. Wzrost ten będzie się koncentrował w dużej mierze na rozwoju oferty proekologicznej i transformacji obsługi Klientów w kierunku nowoczesnych kanałów dystrybucji.

Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowi 35,22% salda kredytów ogółem na koniec I półrocza 2020 roku wobec 34,45% na koniec 2019 roku. Saldo kredytów proekologicznych na koniec I półrocza 2020 roku wynosiło 4 593,1 mln zł wobec 4 448,6 mln zł na koniec 2019 roku, w tym łączna kwota zaangażowania Grupy BOŚ S.A. w finansowanie farm wiatrowych wyniosła brutto 1 485,5 mln zł na koniec I półrocza 2020 roku wobec 1 557,1 mln zł na koniec 2019 roku. W I półroczu 2020 roku Bank współpracował z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej głównie w obszarze programu Prosument oraz na pozyskiwaniu nowych klientów, którzy ubiegają się lub uzyskali bezpośrednio wsparcie NFOŚiGW w ramach programów pomocowych, unijnych lub krajowych, dofinansowujących projekty proekologiczne. BOŚ podpisał umowę z kolejnym samorządem – Gminą Nowy Targ – umożliwiając w ten sposób wsparcie przez Bank mieszkańców w wymianie systemów ogrzewania na ekologiczne, realizacji projektów termomodernizacyjnych oraz innych, komplementarnych z programem NFOŚiGW pn. „Czyste powietrze”.

Bank współpracuje z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach której w I półroczu 2020 roku finansował przedsięwzięcia proekologiczne, głównie z zakresu ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, tj. odnawialne źródła energii i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne.

BOŚ aktywnie uczestniczył w programie „Climate Leadership”, zainicjowanym przez Centrum Programu Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska (UNEP/GRID). Przy współpracy z ekspertami tego Programu przygotował ofertę pożyczki Nasza Woda, której celem jest finansowanie zadań służących zapobieganiu suszy i niwelowaniu skutków braku wody. Zgodnie z ideą Programu, BOŚ wdrożył produkt bankowy oraz podjął działania edukacyjne i promujące wykorzystywanie wód opadowych, budowanie infrastruktury wspomagającej retencję wód i inne działania wpływające na poprawę stosunków wodnych.

Wpływ wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-260/18 z dnia 3 października 2019 roku na portfel kredytów walutowych

Na dzień 30 czerwca 2020 roku przed sądami były prowadzone łącznie 170 sprawy przeciwko Bankowi, dotyczące kredytów i pożyczek denominowanych, głównie do CHF, w których wartość przedmiotu sporu wynosiła 33,34 mln zł.

Bank na bieżąco monitoruje orzecznictwo krajowe w tego rodzaju sprawach i oceniając ryzyko prawne związane z kredytami waloryzowanymi kursem waluty obcej uwzględnia, że wyrok TSUE z 3 października 2019 roku oraz orzeczenia polskich sądów w podobnych sprawach mogą wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby postępowań sądowych i wartość dochodzonych roszczeń.

Po I półroczu 2020 roku zostały zaktualizowane modele służące szacowaniu związanych z tym ryzyk i poziomu rezerw na ich pokrycie. W oparciu o otrzymane wyniki, Bank zdecydował o dotworzeniu odpisów związanych z przedmiotowymi sprawami. Na dzień 30 czerwca 2020 roku rezerwy na ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi powiązаныmi z walutą obcą wynoszą 15,33 mln zł na bieżące postępowania sądowe oraz 16,60 mln zł na przyszłe postępowania sądowe i roszczenia. Łącznie rezerwy na ryzyko prawne związane z kredytami i pożyczkami powiązаныmi z kursem walut obcych wynoszą 31,93 mln zł.

Wpływ wyroku TSUE w sprawie C – 383/18 z dnia 11 września 2019 roku dotyczącego uprawnienia konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt

Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 roku przed sądami toczyły się cztery postępowania przeciwko Bankowi, dotyczące zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą.

Na koniec I półroczu 2020 roku rezerwy na zwroty prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytów wynoszą 5,4 mln zł.

Rating

W dniu 14 kwietnia 2020 roku Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd. potwierdziła oceny ratingowe, zmieniła perspektywę Banku na negatywną ze stabilnej oraz obniżyła do BB+ z BB+

rating obligacji podporządkowanych. Agencja dokonała przeglądu ratingów BOŚ S.A. w związku z pandemią COVID-19 w Europie. Agencja wyraziła pogląd, iż mimo że ostateczne ekonomiczne konsekwencje pandemii nie są znane, mogą mieć wpływ na profil kredytowy Banku. Informacja o decyzjach ratingowych podjętych przez Fitch Ratings Ltd. została opublikowana w raporcie bieżącym nr 7/2020.

1. Sytuacja makroekonomiczna

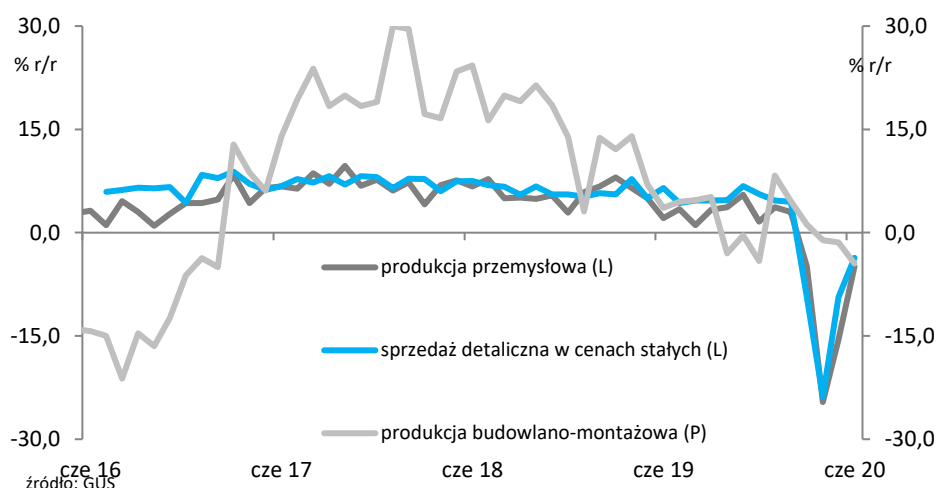
Sytuacja gospodarcza w gospodarce globalnej i krajowej w I połowie 2020 roku była zdominowana pandemią COVID-19 i działaniami administracyjnymi mającymi na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń. Większość krajów na świecie, w różnych etapach czasowych oraz w różnym nasileniu, wdrażała decyzje o ograniczaniu życia społeczno-gospodarczego i okresowe zakazy prowadzenia aktywności gospodarczej w części sektorów gospodarki o najwyższym ryzyku transmisji infekcji.

W przypadku gospodarki chińskiej kulminacja tych działań przypadła na I kwartał br., po czym od II kwartału br. zdecydowano już o „odmrażaniu życia gospodarczego”. W Europie i USA najsilniejsza skala ograniczeń przypadła na II połowę marca oraz kwiecień br., po czym stopniowo od maja restrykcje były znoszone (także w różnym tempie i zakresie). W przypadku USA i strefy euro, pomimo wyraźnego odbicia danych za maj i czerwiec, skala spowolnienia aktywności w kwietniu była tak silna, że w całym II kwartale dynamika PKB tąpnęła do głęboko ujemnych poziomów, po już wyraźnym ograniczeniu aktywności w I kwartale.

Po kulminacji wzrostu liczby zachorowań w USA i w Europie na przełomie I i II kwartału, w trakcie II kwartału w Europie wyraźnie spadła liczba nowych zachorowań. Jednak nawrót epidemii w USA oraz dynamiczne rozprzestrzenianie się pandemii w wielu regionach świata pozostawało źródłem niepewności co do rozwoju sytuacji gospodarczej na świecie w II połowie roku.

Po bardzo dobrych danych z krajowej gospodarki, od marca br. notowano gwałtowne spadki aktywności, w szczególności w części branż z sektora usług, w handlu i przemyśle. Nasilenie w kwietniu obostrzeń administracyjnych (ograniczających skalę aktywności), jak również silniejsze spowolnienie gospodarki globalnej oraz aktywności krajowej, doprowadziło do tąpnięcia krajowych wskaźników makroekonomicznych z początkiem II kw. „Odmrażanie” aktywności od maja skutkowało ponownym ożywieniem, niemniej jego skala pozostawała ograniczona z uwagi na stopniowy charakter luzowania obostrzeń, podtrzymanie wyższych rygorów sanitarnych, utrzymujące się obawy gospodarstw domowych przed zachorowaniem, jak również ze względu na silne ograniczenie globalnej aktywności gospodarczej.

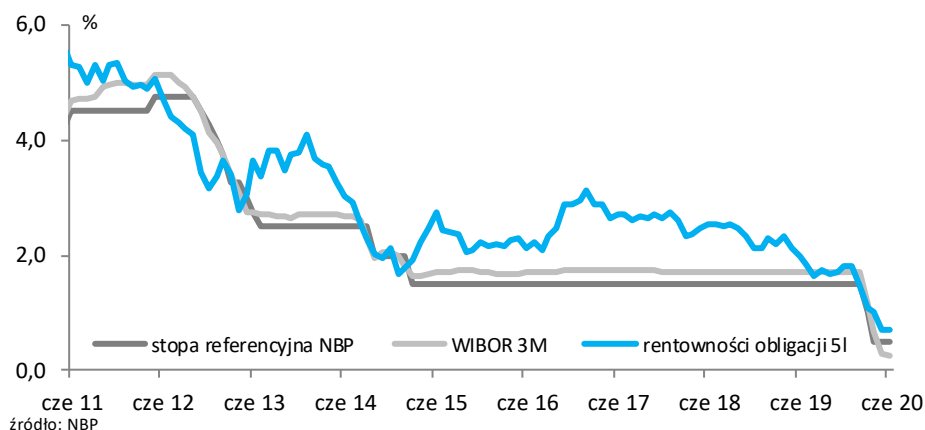
W II kwartale br. produkcja sprzedana przemysłu obniżyła się o 13,6% r/r po jeszcze umiarkowanym wzroście w I kw. o 1,0% r/r. Po solidnym spadku dynamiki sprzedaży detalicznej w I kwartale br. do +0,7% r/r, w II kwartale odnotowano pogłębienie spowolnienia do -10,7% r/r. W zdecydowanie mniejszym stopniu w trakcie I poł. 2020 r. wahały się wyniki produkcji budowlano-montażowej, gdyż sektor budowlany nie został bezpośrednio dotknięty skutkami pandemii, w tym obostrzeniami administracyjnymi. W I połowie br. produkcja w budownictwie wzrosła o 2,3% r/r.

Gwałtowne osłabienie aktywności gospodarczej od II kwartału br. wpłynęło na pogorszenie sytuacji na krajowym rynku pracy. Biorąc jednak pod uwagę skalę i tempo spadku aktywności, skalę pogorszenia tej sytuacji należy uznać za ograniczoną. Skalę likwidacji miejsc pracy w gospodarce istotnie ograniczały bowiem rządowe działania antykrzysowe. W większym stopniu przedsiębiorcy zdecydowali się na okresowe ograniczanie wymiaru etatu i wynagrodzenia, zamiast likwidacji miejsc pracy. Ten efekt przełożył się także na ograniczoną skalę wzrostu liczby bezrobotnych (o 160 tys. osób w stosunku do końca 2019 roku) oraz stopę bezrobocia rejestrowanego do 6,1% na koniec czerwca wobec 5,2% w grudniu 2019 roku.

Wobec osłabienia aktywności gospodarczej w I półroczu 2020 roku, w Polsce wprowadzono szereg działań w zakresie polityki monetarnej i fiskalnej mających na celu ograniczenia negatywnych skutków kryzysu.

Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe w okresie marzec – maj o 140 pkt. baz. W rezultacie stopa referencyjna NBP została obniżona do poziomu 0,10%; stopa depozytowa do 0,00%; stopa lombardowa do 0,50%, stopa redyskonta weksli do 0,11%; a stopa dyskontowa weksli do 0,12%. Jednocześnie NBP zadeklarował gotowość do dostarczania płynności do sektora bankowego w operacjach repo, zasilanie sektora finansowaniem w postaci kredytu wekslowego oraz rozpoczął skup obligacji skarbu państwa i gwarantowanych przez Skarb Państwa na rynku wtórnym. Do końca czerwca bank centralny skupił papiery o wartości 96,2 mld zł.

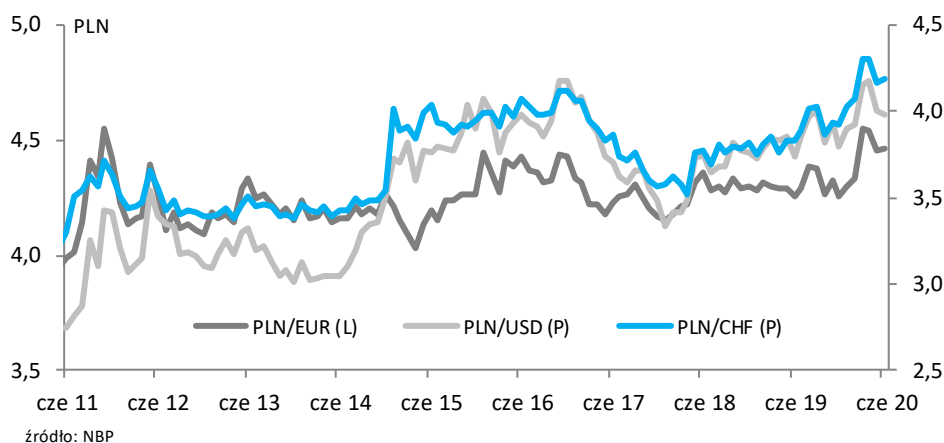
Po stronie działań rządowych w marcu i kwietniu wdrożono szereg działań w ramach tzw. Tarczy antykrzysowej, mających na celu poprawę sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz ochronę zatrudnienia. Wśród najważniejszych z nich wskazać można: czasowe zwolnienie ze składek na ubezpieczenia społeczne, dopłaty do wynagrodzenia pracowników, rozszerzenie zakresu gwarancji kredytowych, zwiększenie inwestycji publicznych. Ponadto w ramach tzw. Tarczy Finansowej Polskiego Funduszu Rozwoju firmy, które ucierpiały wskutek pandemii koronawirusa mogą skorzystać z subwencji finansowych (częściowo bezzwrotnych) dla przedsiębiorstw. Do końca czerwca w ramach Tarczy finansowej wypłacono ok. 55 mld zł, z pomocy skorzystało ponad 300 tys. przedsiębiorstw zatrudniających ok. 2,8 mln pracowników.

Po gwałtownym spadku nastrojów rynkowych na przełomie I i II kw. (w okresie największego wzrostu globalnej awersji do ryzyka), pod koniec kwietnia sytuacja na globalnym rynku zaczęła poprawiać się. Poprawę nastrojów wspierały działania banków centralnych oraz rządów stymulujące gospodarkę (pakiety fiskalne, luzowanie polityki pieniężnej przez Fed i EBC). Z kolei od maja nastroje rynkowe były coraz silniej wspierane przez kolejne decyzje o znoszeniu obostrzeń administracyjnych związanych z pandemią oraz odbicie wskaźników makroekonomicznych pod koniec II kw.

Po spadku syntetycznego indeksu globalnego rynku akcji o ponad 20% w I kw. br., pozytywne odreagowanie w II kw. ograniczyło skalę tego spadku na koniec I połowy do ponad 6%. Jednocześnie znacząco spadły rentowności papierów skarbowych na rynkach bazowych (USA, Niemcy) osiągając historycznie niskie poziomy.

Poprawa nastrojów na globalnym rynku finansowym poskutkowała w II kw. br. odrobieniem części strat z I kw. na krajowym rynku akcji oraz kursu złotego. W rezultacie na koniec czerwca indeks giełdowy WIG był niższy o ponad 14% w stosunku do grudnia 2019 r., a kurs złotego osłabił się o 4,9% wobec euro, o 6,6% wobec franka szwajcarskiego oraz o 4,8% wobec dolara USA.

W następstwie obniżenia stóp procentowych NBP stawki krajowego rynku międzybankowego obniżyły się do 0,25% w przypadku stawek WIBOR 3M. Jednocześnie w warunkach niższych stóp procentowych NBP oraz prowadzenia skupu obligacji przez bank centralny znacząco obniżyły się rentowności obligacji skarbowych na polskim rynku. W przypadku rentowności obligacji 10 letnich spadek ten wyniósł w II kw. blisko 75 pkt. baz.

2. Działania Banku w związku z pandemią COVID-19

W związku z wysoką niepewnością rynkową spowodowaną pandemią COVID-19, BOŚ S.A. monitoruje bieżącą sytuację gospodarczą i analizuje jej potencjalny wpływ na sytuację Banku oraz jego klientów, w tym przede wszystkim na sytuację płynnościową. Analizowane są również informacje dotyczące sytuacji sektorowej oraz zachowania klientowskie: monitorowanie odpływu gotówki i depozytów, wzrost kursów walutowych EUR/PLN i CHF/PLN oraz ich wpływ na poszczególne obszary działalności Banku. Dokonany został przegląd założeń przeprowadzanych w Banku testów warunków skrajnych, pod kątem uwzględnienia w nich czynników ryzyka związanych z pandemią.

W I półroczu 2020 roku nie zaobserwowano istotnego negatywnego wpływu zdarzeń spowodowanych pandemią na płynność Banku. W marcu nastąpiło krótkookresowe zwiększenie poziomu wypłat gotówki, spowodowane obawami konsumentów dotyczącymi stopnia zamknięcia gospodarki. Rozpoczęto kampanię informacyjną, promującą płatności bezgotówkowe, jako bardziej higieniczne i bezpieczniejsze w kontekście ryzyka zarażenia wirusem. W kwietniu zaobserwowano stabilizację dziennego poziomu wypłat gotówki w kasach. W obecnej sytuacji Bank monitoruje salda depozytów oraz kredytów, szczególnie w kontekście zmian stóp procentowych oraz wprowadzonych w ramach tarczy antykryzysowej udogodnień kredytowych. Bank podejmuje działania mające na celu skorelowanie zapotrzebowania na kapitał kredytowy z pozyskiwanym finansowaniem, przy zapewnieniu nadwyżki płynności na bezpiecznym poziomie.

Bank sukcesywnie monitoruje sytuację finansową kredytobiorców w ujęciu indywidualnym i na bieżąco zarządza ryzykiem kredytowym. Ponadto Bank dostosowuje politykę ryzyka do zmian w otoczeniu gospodarczym w odniesieniu do nowych kredytobiorców, a także podejmuje szereg działań w odniesieniu do obecnych kredytobiorców w zakresie ułatwień mających na celu zapewnienie stabilnego poziomu i jakości portfela należności kredytowych.

Uczestnictwo Banku w działaniach mających na celu wsparcie i pomoc skierowaną zarówno do przedsiębiorców jak i osób fizycznych.

■ Szerszy zakres gwarancji de minimis

W dniu 20 marca 2020 roku BOŚ S.A. podpisał z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Aneks do umowy linii gwarancyjnej de minimis w ramach Krajowego Funduszu Gwarancyjnego, który wprowadza specjalne rozwiązania dla firm dotkniętych trudną sytuacją związaną z pandemią COVID-19. Program gwarancji de minimis jest realizowany w ramach rządowego programu "Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego". Gwarancje de minimis zostały wdrożone w celu poprawy dostępu do finansowania dla firm z sektora MŚP i zapewnienia oferty powszechnie dostępnych gwarancji wspierających rozwój przedsiębiorstw. Pomoc de minimis jest formą pomocy publicznej dopuszczoną przepisami Unii Europejskiej.

Zmiany wprowadzone ww. Aneksem polegają na:

- w przypadku obejmowania kredytu gwarancją bądź podwyższania kwoty kredytu objętego gwarancją w okresie od 20 marca 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku, kwota jednostkowej gwarancji spłaty kredytu stanowi nie więcej niż 80% kwoty kredytu;
- w przypadku obejmowania gwarancją kredytu obrotowego bądź przedłużania kredytu obrotowego objętego gwarancją w okresie od 20 marca 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku, gwarancja jest udzielana na okres nie dłuższy niż 39 miesięcy;
- rezygnacji z opłaty prowizyjnej od gwarancji w terminie do 31 grudnia 2020 roku.

■ Nowe warunki Gwarancji Biznesmax ze środków Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój

Gwarancja Biznesmax oferowana jest przez BOŚ S.A. w ramach współpracy z BGK. Nowe warunki gwarancji Biznesmax mają na celu zwiększenie dostępu do bieżącego finansowania, a także umożliwienie dalszego rozwoju działalności firmom z sektora MŚP. Gwarancja jest bezpłatna i zabezpiecza do 80% kwoty kredytu przeznaczonego na finansowanie innowacyjnych przedsięwzięć w sektorze MŚP. Okres trwania gwarancji nie może być dłuższy niż 20 lat. Beneficjenci gwarancji mogą skorzystać z dopłaty do oprocentowania kredytu nawet za okres 3 lat. Dopłata polega na refundacji zapłaconych odsetek.

W dniu 3 kwietnia 2020 roku Bank otrzymał Aneks wprowadzający zmiany w Gwarancji Biznesmax:

Zmiany wprowadzone ww. Aneksem polegają na:

- możliwości obejmowania gwarancją stanowiącą pomoc de minimis kredytu obrotowego odnawialnego, w tym kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym (tym samym kredyt odnawialny nie będzie już uruchamiany na podstawie

dokumentów finansowo-księgowych, a dokumentowanie wydatków pozostaje tylko na poziomie klienta).

- okres dla kredytu obrotowego odnawialnego wynosi maksymalnie 39 miesięcy.
- w przypadku gwarancji stanowiącej pomoc de minimis został zniesiony katalog kosztów kwalifikowalnych i obowiązek przedkładania przez Kredytobiorcę planu projektu inwestycyjnego stanowiącego załącznik do umowy z BGK. Ponadto w ramach podmiotowej ścieżki oceny, zostało wprowadzone dodatkowe kryterium w brzmieniu: „w ciągu ostatnich 5 lat zrealizowałem/zrealizowaliśmy inwestycję proekologiczną z efektem ekologicznym”. Dzięki czemu została udostępniona możliwość skorzystania z gwarancji obejmującej odnawialny kredyt obrotowy firmom efektywnym ekologicznie.
- wydłużeniu okresu obowiązywania 5% stawki rocznej dla wyliczenia dopłaty do oprocentowania kredytu do 31 grudnia 2021 roku. dopłaty dotyczą również kredytów odnawialnych.

■ **Portfelowa Linia Gwarancyjna z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (PLG FGP).**

W dniu 15 kwietnia 2020 roku BOŚ S.A. podpisał z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Umowę portfelowej linii gwarancyjnej Funduszu Gwarancji Płynnościowych. Fundusz jest częścią rządowej Tarczy Antykryzysowej. Celem podpisanej Umowy było wprowadzenie do oferty Banku Gwarancji Płynnościowej skierowanej do sektora średnich i dużych przedsiębiorstw. Gwarancja jest udzielana na zabezpieczenie kredytu z przeznaczeniem na zapewnienie płynności finansowej i może odnosić się zarówno do kredytów nowoudzielonych oraz odnawianych kredytów w rachunku bieżącym i linii kredytowych, w tym dla których umowy kredytu zostały zawarte nie wcześniej niż 1 marca 2020 roku.

Podstawowe parametry Gwarancji płynnościowej:

- kredyt z gwarancją BGK nie może być przeznaczony na spłatę innego kredytu;
- łączna kwota kredytu dla przedsiębiorcy z zabezpieczeniem Funduszu Gwarancji Płynnościowych wynosi maksymalnie 250 mln zł;
- wskaźnik pokrycia gwarancją – do 80%;
- kwota gwarancji – od 3,5 mln zł do 200 mln zł;
- okres gwarancji – maksymalnie 27 miesięcy i nie dłużej niż okres kredytu + 3 m-ce;
- Gwarancja udzielana jest do dnia 31 grudnia 2020 roku.;
- za Gwarancję pobierana jest od klienta opłata prowizyjna należna BGK.

W dniu 22 czerwca br. został podpisany Aneks z BGK dotyczący zmian Gwarancji PLG – FGP, w następstwie czego w dniu 30 czerwca 2020 roku. Zmiany wprowadzone ww. Aneksem polegają na:

- zniesieniu wymogu minimalnej kwoty gwarancji 3,5 mln zł,
- możliwość obejmowania Gwarancją PLF FGP także kredytów walutowych.

■ Tarcza Antykryzysowa PFR

W dniu 28 kwietnia 2020 roku BOŚ S.A. podpisał z Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (PFR) Umowę o świadczenie usług w ramach programu „Tarcza Finansowa PFR”. Program pomocowy uruchomiony przez PFR w ramach Tarczy Antykryzysowej, skierowany został do przedsiębiorstw, które ucierpiały wskutek pandemii COVID-19. Skorzystać z niego mogą przedsiębiorcy, którzy odnotowują spadek obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży) o co najmniej 25% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 roku w porównaniu do poprzedniego miesiąca lub analogicznego miesiąca ubiegłego roku w związku zakłóceniami w funkcjonowaniu gospodarki na skutek COVID-19.

BOŚ S.A. w dniu 29 kwietnia 2020 roku o godz. 18:00 rozpoczął wspólnie z innymi Bankami, które spełniły warunki przystąpienia do programu przyjmowanie wniosków o subwencje finansowe PFR. W bankowości elektronicznej iBOSS24 i BOŚBank24 udostępniony został klientom Banku specjalny formularz aplikacyjny będący odpowiednikiem wniosku subwencyjnego. Dzięki temu przedsiębiorcy, za pośrednictwem BOŚ S.A. mogą składać wnioski o subwencję finansową do PFR.

■ Pożyczki udzielane w ramach Inicjatywy Jessica i Jeremie

W wyniku uzgodnień z Menadżerami Funduszy (Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o.) wprowadzono szczególne rozwiązania dla Pożyczkobiorców Jessica i Jeremie ograniczające negatywne skutki pandemii COVID-19, w tym:

- możliwość wprowadzenia 6-miesięcznej karencji w spłacie rat kapitałowych i 4-miesięcznej karencji w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych dla klientów Centrum Biznesowego Szczecin korzystających z pożyczek Jeremie i Jessica Zachodniopomorska I i II obieg;
- uzyskanie od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego indywidualnych zgód na prolongatę spłat pożyczek dla Klientów Centrum Biznesowego Banku w Katowicach korzystających z pożyczek Jessica Śląska;
- podpisany Aneks z PFR Sp. z o.o. dotyczący możliwości wprowadzenia zmian w umowach dla klientów CB Gdańsk korzystających z pożyczek Jessica Pomorska.

■ Działania na rzecz klientów Banku w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19

Bank wprowadził szereg specjalnych rozwiązań i produktów dla firm dotkniętych trudną sytuacją związaną z pandemią COVID-19 takich jak:

- umożliwienie Klientom zawieszenia spłaty rat kapitałowych dla produktów kredytowych (z wyłączeniem kredytów giełdowych) dla Klientów indywidualnych i przedsiębiorców ze wszystkich segmentów, bez dostarczania dodatkowych dokumentów,

- odstąpienie od pobierania od Klientów opłat i prowizji z tytułów wszystkich czynności realizowanych przez Bank w związku z mitygacją negatywnych skutków pandemii COVID-19,
- wprowadzenie szczególnego trybu obsługi kredytów, pożyczek, kart kredytowych i transakcji faktoringowych Klientów w Banku w związku z mitygacją negatywnych skutków pandemii COVID-19 oraz nadanie działaniom pomocowym statusu moratorium pozaustawowego w rozumieniu pkt 10 lit. a Wytycznych EBA dotyczących ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, stosowanych w obliczu kryzysu spowodowanego przez COVID-19, tj. nieustawodawczej inicjatywy przewidującej ulgę w spłacie, podjętej przez Bank w ramach programu moratoryjnego sektora bankowego uzgodnionego pod patronatem Związku Banków Polskich przez banki-członków ZBP. W ramach przyjętych rozwiązań Bank udostępnił Klientom możliwość korzystania z zawieszenia płatności rat do 6 miesięcy oraz automatycznego odnowienia limitu w trybie uproszczonym na okres do 6 miesięcy,
- w systemach bankowości elektronicznej BOŚBank24 i iBOSS24 zostały wprowadzone rozwiązania dla klientów pozwalające na załatwienie pilnych spraw drogą elektroniczną. Klienci zostali poinformowani w serwisie www i poprzez komunikaty o udostępnieniu m.in. wniosków umożliwiających zawieszenie spłat pożyczek i rat kredytów,
- w pierwszym półroczu 2020 r. Bank odstąpił od stosowania rygorów w zakresie niewykonania przez Klientów kowenantów dotyczących wpływów na rachunki oraz osiągnięcia i/lub utrzymania wskaźników finansowych,
- wydłużenie o trzy miesiące, na wniosek Klienta, terminu przedłożenia faktur lub protokołów odbioru celem potwierdzenia realizacji inwestycji zgodnie z przeznaczeniem dla produktów „Przejrzysta Pożyczka” i „Energia ze słońca”,
- umożliwienie dostarczania odnowień polis ubezpieczeniowych, stanowiących zabezpieczenie wiarygodności Banku, w formie kopii niepotwierdzonej za zgodność z oryginałem lub w formie skanu przesłanego drogą mailową.
- w zakresie kart kredytowych wdrożenie możliwości przesunięcia o trzy miesiące terminu spłaty „Minimalnej kwoty do zapłaty”. Rozwiązanie to jest dostępne dla wszystkich klientów Banku,
- w zakresie kart płatniczych zwiększenie limitu płatności zbliżeniowych do 100 zł. W związku z sytuacją związaną z rosnącą liczbą zachorowań na COVID-19, w trosce o zdrowie Klientów, udostępniona została możliwość dokonywania płatności za pośrednictwem terminali płatniczych bez użycia PIN-u do kwoty 100. zł. Zmiana wymaga również dostosowania urządzeń zainstalowanych w punktach handlowo-usługowych. Wyższy limit będzie udostępniany sukcesywnie w terminalach, w których operatorzy podnieśli już kwotę płatności
- przyjmowanie od klientów dokumentów podpisanych bezpiecznym podpisem elektronicznym.
- w okresie od 1 kwietnia 2020 roku do odwołania, Bank wprowadził zasadę ograniczonej liczby klientów w placówkach zgodnie z wytycznymi Generalnego Inspektora Sanitarnego,
- w celu zapewnienia ciągłości pracy placówek Banku od 1 kwietnia br. został wdrożony tzw. pakiet osłonowy zapewniający dodatkowe wynagrodzenie dla wszystkich

doradców detalicznych, którzy w danym miesiącu aktywnie uczestniczyli w pracy placówki Banku i wspierali tym samym dyrektorów Oddziałów w utrzymaniu obsady placówki,

- zapewniono oddzielenie klientów od pracowników obsługi za pomocą blendy (przeźroczystej przegrody),
- zapewniono klientom rękawiczki jednorazowe,
- zapewniono cykliczną dezynfekcję bankomatów.

■ **wprowadzono ograniczenia w zasadach udzielania kredytów w celu zminimalizowania wpływu pandemii COVID-19 na ryzyko kredytowe Banku**

Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- wstrzymanie udzielania kredytów w walutach innych niż PLN,
- wprowadzenie wykazu branż podwyższonego ryzyka, których Bank nie finansuje,
- ograniczenie zakresu ratingów klientów z segmentu KORPO i MSP, którzy mogą być finansowani przez Bank,
- obniżenie maksymalnych limitów niezabezpieczonych transakcji dla osób fizycznych,
- obniżenie progów automatycznych decyzji dla osób fizycznych,
- zawieszenie udzielania kredytów dla osób fizycznych z zastosowaniem uproszczonej metody oceny zdolności kredytowej oraz oceny zdolności kredytowej na podstawie wpływów na rachunek,
- ustalenie wymaganego maksymalnego poziomu wskaźnika LtV dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie w przypadku nieruchomości mieszkaniowych w wysokości 70%, a dla komercyjnych nieruchomości przychodowych w wysokości 60%.

■ **Wzrost znaczenia elektronicznych kanałów dystrybucji**

W związku pandemią COVID-19, Bank odnotował wzrost zainteresowania klientów elektronicznymi kanałami dystrybucji:

- o 108% zwiększyła się ilość połączeń (klienci indywidualni i instytucjonalni) przychodzących w I półroczu 2020 roku względem I półrocza roku poprzedniego,
- o 97% wzrosła liczba obsługiwanych wiadomości przez bankowość elektroniczną (klienci indywidualni i instytucjonalni),
- o 196% była wyższa łączna liczba przychodzących wiadomości e-mail.

Działania, które Bank wdrożył w Call Center w ramach zapewnienia ciągłości działania i zwiększenia przepustowości:

- rozdzielenie pracowników na dwie lokalizacje,
- współpraca z zewnętrznym Call Center w celu przyjmowania wniosków od Klientów Banku o wakacje kredytowe,
- wdrożenie pracy zdalnej dla części pracowników Call Center - w tym Konsultantów obsługujących Infolinie (połączenia wychodzące, przychodzące oraz email),
- na bieżąco uzupełniane były wakaty powstałe w wyniku z rotacji pracowników (rekrutacja zdalna).

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracowników zostały udostępnione maseczki, rękawiczki ochronne oraz płyn do dezynfekcji biurek. Dodatkowo w ramach strefy Call Center, nastąpiła relokacja pracowników z zapewnieniem odpowiednich odstępów między nimi, a strefa ta została odcięta od pracowników pracujących w innych częściach budynku.

■ **Zmiana organizacji pracy i wsparcie pracowników w związku pandemią COVID-19**

- Bank umożliwił pracownikom świadczenie pracy zdalnej w miejscu zamieszkania oraz wprowadził dla części pracowników rotacyjny system pracy; pracownicy, którzy mogli świadczyć pracę zdalnie, zarówno zatrudnieni w oddziałach jak i Centrali Banku, zostali wyposażeni w przenośny sprzęt komputerowy oraz licencje pozwalające na taką formę pracy. Ponadto każdy z pracowników uzyskał dostęp do aplikacji umożliwiającej organizację i udział w telekonferencjach on-line. Wszystkie procesy funkcjonowały nieprzerwanie pomimo zmiany sposobu świadczenia pracy na zdalny. Liczba jednoczesnych połączeń do sieci bankowej w godzinach 8-16 wynosiła średnio pomiędzy 360 a 450, jednocześnie zapewniono dodatkowe mechanizmy silnej autentykacji dla wszystkich pracowników Banku.
- Bank zapewnił pracownikom zwiększenie podstawowych pakietów danych na telefonach z 5GB na 12GB/miesiąc oraz umożliwił doładowania o dodatkowe 10 GB/miesiąc. Docelowo wszyscy pracownicy Banku będą posiadali telefony komórkowe z dostępem do poczty,
- zapewniono codzienną dezynfekcję powierzchni Banku (w tym najbardziej elementów, tj. przyciski przy i w windach, poręcze na klatkach, klamki, bramki, czytniki KD, toalety, kontakty, panele sterownicze klimatyzacji i sprzętu drukującego), prowadzono zamgławianie i ozonowania pomieszczeń Centrali i placówek Banku
- Wyposażono pomieszczenia Centrali i placówek Banku w mydło antybakteryjne, środki dezynfekujące do rąk, środki dezynfekujące do powierzchni roboczych,
- wyposażono stanowiska bezpośredniej obsługi klientów w blendy i rękawiczki jednorazowe
- Bank zakupił maseczki dla pracowników posiadające certyfikat bezpieczeństwa wyrobów włókienniczych zgodny z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia. Maseczki zostały przekazane wszystkim pracownikom Banku, wraz ze wskazówkami dotyczącymi ich użytkowania;
- Opracowanie i bieżąca aktualizacja instrukcji BHP ograniczającej ryzyko infekcji koronawirusem oraz udostępnienie jej wszystkim pracownikom przez wywieszenie jej ogólnodostępnych miejscach oraz na stronie intranetowej banku,
- udostępnienie wszystkim pracownikom instrukcji prawidłowego mycia rąk, przez wywieszenie jej we wszystkich strefach socjalno-sanitarnych,
- zwiększono przepustowość Call Center poprzez przekierowanie wybranej grupy tematów - wniosków o wakacje kredytowe - do zewnętrznego Call Center, ponadto wdrożono aplikację umożliwiającą pracę zdalną pracowników Call Center oraz obsługę dodatkowych połączeń przez system.
- w celu wsparcia pracowników w monitorowaniu rozwoju otoczenia gospodarczego Banku oraz Klientów, kontynuowane jest przesyłanie do wszystkich pracowników Banku

codziennych raportów zawierających bieżące informacje z obszaru gospodarki i poszczególnych branż, w kontekście COVID-19.

- uruchomiono w Banku infolinię dla pracowników w celu bieżącego udzielania informacji o zasadach realizacji w Banku ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

■ **Wpływ decyzji Ministra Finansów dotyczącej uchylecia rozporządzenia w sprawie bufora ryzyka systemowego**

Decyzja Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 roku dotycząca uchylecia rozporządzenia w sprawie bufora ryzyka systemowego (utrata mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego) przełoży się na obniżenie minimalnych wymogów kapitałowych dla Banku na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym o 3 p.p., tj.

- na poziomie jednostkowym: dla współczynnika kapitału TCR spadek limitu z 14,04% do 11,04% oraz dla współczynnika kapitału Tier I spadek limitu z 11,90% do 8,90%,
- na poziomie skonsolidowanym: dla współczynnika kapitału TCR spadek limitu z 14,02% do 11,02% oraz dla współczynnika kapitału Tier I spadek limitu z 11,89% do 8,89%.

W związku z czym nadwyżka współczynników kapitałowych ponad regulacyjne poziomy minimalne to odpowiednio:

- na poziomie jednostkowym: dla współczynnika kapitału TCR 4,92% (ok. 726 mln zł) oraz dla współczynnika kapitału Tier I 4,95% (ok. 730 mln zł),
- na poziomie skonsolidowanym: dla współczynnika kapitału TCR 4,96% (ok. 747 mln zł) oraz dla współczynnika kapitału Tier I 5,03% (ok. 757 mln zł).

Rozwiązanie bufora systemowego przez Ministra Finansów ma na celu uwolnienie dodatkowego kapitału, który może zostać przeznaczony na stymulację gospodarki (zgodnie z rekomendacją Komitetu Stabilności Finansowej uwolnione środki powinny zostać przeznaczone na kredytowanie gospodarki i pokrycie strat w najbliższych kwartałach). W przypadku Banku, rozwiązanie bufora systemowego wpływa na uwolnienie kapitału w wysokości ok. 440 mln zł.

■ **Wpływ decyzji Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych i informacja o odpisach w związku z pandemią**

BOŚ S.A. w dniu 2 czerwca 2020 roku podał do publicznej wiadomości w raporcie bieżącym nr 12/2020 aktualizację informacji o wpływie epidemii koronawirusa na działalność i wyniki finansowe Banku. Decyzje Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych łącznie o 140 punktów bazowych z dnia 17 marca, 8 kwietnia oraz 28 maja 2020 roku będą mieć negatywny wpływ na wynik odsetkowy Banku w roku 2020 na poziomie od 48 do 63 mln zł. Wpływ ten będzie się materializował stopniowo w kolejnych kwartałach. Ze względu na negatywny wpływ epidemii na aktywność gospodarczą w Polsce, Bank spodziewa się pogorszenia sytuacji finansowej części klientów.

Bank utworzy rezerwę na prognozowane pogorszenie jakości portfela kredytowego z powodu epidemii w kwocie nie niższej niż 11 mln zł. Rezerwa zostanie ujęta w sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2020 roku.

■ Działania charytatywne

BOŚ w ramach umowy darowizny przekazał hospicjom w całej Polsce – za pośrednictwem Fundacji im. Ojca Werenfrieda – środki i sprzęt na potrzeby walki z pandemią COVID-19.

3. Istotne zdarzenia w I półroczu 2020 roku

■ Wyróżnienia i nagrody w I półroczu 2020 roku

- W styczniu 2020 roku po raz trzeci z rzędu Łukasz Tarnawa i Aleksandra Świętkowska, ekonomiści Banku Ochrony Środowiska S.A. zwyciężyli w konkursie redakcji Gazety Giełdy i Inwestorów „Parkiet” na najlepsze prognozy wskaźników makroekonomicznych i rynkowych w 2019 r. To osiągnięcie bez precedensu w historii konkursu. Ranking „Parkietu” jest najbardziej prestiżowym konkursem ekonomistów i analityków krajowych instytucji finansowych. Organizowany jest od 2005 roku, powstaje na podstawie ocen celności comiesięcznych prognoz dla kluczowych zmiennych makroekonomicznych (m.in. PKB, inflacji, produkcji, sprzedaży detalicznej, czy stopy bezrobocia) oraz wskaźników rynkowych (kursu złotego, rentowności obligacji skarbowych oraz stopy procentowej NBP). W konkursie Parkietu bierze udział ponad 20 zespołów analitycznych z krajowych i zagranicznych instytucji finansowych,
- W styczniu i lutym 2020 roku znajdująca się w ofercie BOŚ EKOlokata Plus znalazła się w czołówce rankingu 12 miesięcznych lokat do 10 000 zł z dodatkowymi warunkami organizowanego przez serwis Bankier.pl,
- W marcu 2020 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. został nagrodzony w ramach plebiscytu na Finansową Markę Roku organizowanego przez „Gazetę Finansową”. Znalazł się również w zestawieniu 100 największych instytucji finansowych w Polsce. Zbierane są w nim wyniki firm funkcjonujących na rynku finansowym: banków, ubezpieczycieli, firm leasingowych, faktorów, domów maklerskich i innych przedsiębiorstw działających na szeroko pojętym rynku finansowym,
- W dniu 24 marca 2020 roku, tuż po ogłoszeniu decyzji Rady Polityki Pieniężnej o obniżeniu stóp procentowych, znajdująca się w ofercie BOŚ EKOlokata Plus znalazła się w czołówce organizowanego przez serwis Bankier.pl rankingu 12 miesięcznych lokat do 10 000 zł z dodatkowymi warunkami,
- W lutym 2020 roku Dom Maklerski BOŚ S.A., w 17 Edycji Ogólnopolskiego Badania Inwestorów przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych, głosami inwestorów został wybrany Najlepszym Domem Maklerskim 2019 roku. W badaniu uczestniczyło ponad 2 600 inwestorów,
- W marcu 2020 roku Dom Maklerski BOŚ został uznany za Najlepszy Dom Maklerski 2019 roku przez Gazetę Giełdy „Parkiet”, uzyskując nagrodę „Byk i Niedźwiedź” w kategorii Dom Maklerski Roku,

- Dom Maklerski BOŚ otrzymał statuetkę Lider Rynku Kapitałowego za najwyższą aktywność na rynku kontraktów terminowych w 2019 roku oraz statuetkę Platynowy Megawat za największą aktywność na rynku białych certyfikatów w roku 2019 przyznaną przez Towarową Giełdę Energii.
- Dom Maklerski BOŚ S.A. został nagrodzony znakiem Finansowa Marka Roku w kategorii: Dom Maklerski za 25-letni wkład w rozwój rynku kapitałowego w Polsce – za świadomość potrzeb klientów, wyprzedzanie ich oczekiwań i budowanie zaufania do rynku poprzez tworzenie zrozumiałych, czytelnych i proklienckich mechanizmów działania,
- Redakcja miesięcznika Home&Market przyznała Domowi Maklerskiemu BOŚ Order Finansowy 2019 za rachunki IKE/IKZE w ramach rachunku maklerskiego w kategorii: Produkt inwestycyjny.
- W kwietniu znajdująca się w ofercie BOŚ EKOlokata Plus zajęła pierwsze miejsce w rankingu lokat na 12 miesięcy na 10 000 zł z dodatkowymi warunkami organizowanym przez serwis Bankier.pl
- W maju 2020 Kapituła XIII edycji Ogólnopolskiego Programu Liderzy Społecznej Odpowiedzialności przyznała Bankowi Ochronie Środowiska tytuł Laureata Programu Eko Firma 2020. Kapituła wysoko oceniła i nagrodziła bank za działania związane z wdrażaniem zasad Odpowiedzialnego Biznesu. Doceniła kultywowanie wartości ekologicznych, prowadzenie proekologicznych kampanii informacyjnych, zwracanie uwagi na zrównoważony rozwój, wspieranie prospołecznych działań.
- 9 czerwca 2020 Bank Ochrony Środowiska został wyróżniony Białym Listkiem CSR POLITYKI. Otrzymują go firmy deklarujące wdrażanie najistotniejszych kategorii zarządczych rekomendowanych przez normę ISO 26000 oraz doskonalące działania w tym zakresie na rzecz efektywnego zarządzania swoim wpływem na otoczenie.
- 10 czerwca 2020 znajdująca się w ofercie BOŚ Ekopożyczka "Otwarcia na przyszłość" znalazła się na pierwszym miejscu w rankingu najlepszych kredytów gotówkowych porównywarki finansowej rankomat.pl
- 16 czerwca 2020 Bank Ochrony Środowiska otrzymał tytuł najlepszego banku komercyjnego w kategorii Bank mały i średni w konkursie organizowanym przez „Gazetę Bankową”. Redakcja nagrodziła i wskazała liderów w branży, którzy osiągają sukcesy na coraz trudniejszym rynku.
- 19 czerwca 2020 znajdujący się w ofercie BOŚ kredyt hipoteczny zajął pierwsze miejsce w rankingu kredytów hipotecznych z wkładem własnym 30% przygotowanym przez serwis money.pl

■ **Potwierdzenie oceny ratingowej i zmiana perspektywy Ratingu BOŚ S.A.**

W dniu 14 kwietnia 2020 roku Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd (Agencja) potwierdziła oceny ratingowe, zmieniła perspektywę Banku na negatywną ze stabilnej oraz obniżyła do BB z BB+ rating obligacji podporządkowanych.

Poniżej przedstawiono oceny ratingowe BOŚ S.A.:

- Rating długoterminowy IDR w walucie obcej (Long-term Foreign Currency IDR) został potwierdzony na poziomie 'BB-' perspektywa zmieniona na negatywną ze stabilnej,
- Rating krótkoterminowy IDR w walucie obcej (Short-term Foreign Currency IDR) został potwierdzony na poziomie 'B',

- Krajowy rating długoterminowy (National Long-term Rating) został potwierdzony na poziomie 'BBB-(pol)', perspektywa zmieniona na negatywną ze stabilnej,
- Krajowy rating krótkoterminowy (National Short-term Rating) został potwierdzony na poziomie 'F3(pol)'
- Rating wsparcia (Support Rating): został utrzymany na poziomie '4',
- Rating wsparcia (Support Rating Floor) został utrzymany na poziomie 'B',
- Rating indywidualny (Viability Rating) został potwierdzony na poziomie 'bb-',
- Krajowy rating długoterminowy dla obligacji (senior unsecured) został potwierdzony na poziomie 'BBB-(pol)',
- Krajowy rating krótkoterminowy obligacji (short-term senior unsecured) został potwierdzony na poziomie 'F3 (pol)',
- Rating dla obligacji podporządkowanych (subordinated) został obniżony do 'BB' (pol) z 'BB+(pol)'.

Agencja dokonała przeglądu ratingów BOŚ S.A. w związku z epidemią koronawirusa w Europie. Agencja wyraziła pogląd, iż mimo że ostateczne ekonomiczne konsekwencje epidemii koronawirusa nie są znane, mogą mieć wpływ na profil kredytowy Banku.

Informacja o decyzjach ratingowych podjętych przez Fitch Ratings została zawarta w raporcie bieżącym nr 7/2020.

■ **KNF – postępowanie administracyjne w przedmiocie kary administracyjnej**

Na przełomie lipca i sierpnia 2018 roku, KNF przeprowadziła w Banku kontrolę dotyczącą realizacji obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. W wyniku kontroli KNF wydała zalecenia poinspekcyjne i wszczęła z urzędu postępowanie w przedmiocie nałożenia kary administracyjnej w wyniku czego Bank otrzymał karę pieniężną w wysokości 1 200 tys. zł. Decyzja administracyjna w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej nie jest ostateczna, a Bank Ochrony Środowiska S.A. złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Grupa BOŚ utworzyła rezerwę w powyższej kwocie.

■ **GIIF - postępowanie administracyjne w przedmiocie kary administracyjnej**

W marcu 2019 roku Generalny Inspektor Informacji Finansowej (GIIF), przeprowadził w Banku kontrolę dotyczącą realizacji obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Po przeprowadzeniu czynności kontrolnych Bank otrzymał ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. GIIF wszczął z urzędu postępowanie w przedmiocie nałożenia kary administracyjnej, w wyniku czego Bank otrzymał karę pieniężną w wysokości 4 500 tys. zł. Decyzja administracyjna w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej jest nieprawomocna, a Bank Ochrony Środowiska S.A. zamierza złożyć odwołanie od decyzji GIIF. Grupa BOŚ utworzyła rezerwę w powyższej kwocie.

4. Podstawowe produkty, usługi i sfery działalności Grupy

Pion Klientów Instytucjonalnych

BOŚ S.A. posiada szeroką ofertę produktów rozliczeniowych, depozytowych i kredytowych w oparciu o którą, dla każdego klienta, może być budowana indywidualna oferta dostosowana do konkretnych potrzeb. W zakresie oferty rozliczeniowej Bank posiada standardowe rachunki bieżące, pełniące funkcje rozliczeniowe i służące do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń krajowych i zagranicznych.

W obszarze produktów rozliczeniowych w I półroczu 2020 roku:

- W celu mitygacji negatywnych skutków pandemii COVID-19, Bank sukcesywnie rozszerzał możliwości realizacji dyspozycji złożonych zdalnie, w tym w szczególności – elektronicznie, obsługowych Klientów w obszarze rachunków i produktów rozliczeniowych.
- wdrożono do oferty Banku przelewy natychmiastowe Express Elixir.

W obszarze bankowości elektronicznej w I półroczu 2020 roku:

- wprowadzono możliwość składania wniosków o zawieszenie/odnowienie spłat pożyczek i rat kredytów – jako ułatwienie dla kredytobiorców w związku z sytuacją epidemiologiczną.
- udostępniono funkcjonalność składania wniosków o dofinansowanie z PFR w ramach Tarczy Antykryzysowej. Bank przystąpił do tego programu. Małe i średnie firmy mogą w bankowości elektronicznej złożyć wniosek o subwencję finansową, a także złożyć odwołanie od decyzji w przypadku przyznania kwoty mniejszej niż wnioskowana. W iBOSS24 wnioski są dostępne od 29 kwietnia.

W zakresie produktów kredytowych w I półroczu 2020 roku:

- od maja 2020 roku Bank oferuje Klientom kredyt na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe z premią z Funduszu Termomodernizacji i Remontów na nowych, atrakcyjniejszych zasadach. Warunki oferowania kredytu zostały dostosowane do nowelizacji ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Uproszczono sposób wyliczania premii termomodernizacyjnej i wprowadzono wyższą premię dla inwestorów, którzy w ramach termomodernizacji instalują OZE. Wprowadzono również dodatkowe wsparcie dla inwestorów wykonujących wzmocnienie ścian wielowarstwowych w budynkach wielokвартирных oraz umożliwiono korzystanie z premii remontowej wszystkim właścicielom lub zarządcom budynków wielorodzinnych oddanych do użytkowania przed 14 sierpnia 1961 roku.
- Bank prowadził działania mające na celu optymalizację i automatyzację procesu kredytowego na różnych jego etapach: pozyskiwanie klienta, ocena wniosku kredytowego, podejmowanie decyzji kredytowej, uruchomienie środków czy monitorowanie i administrowanie kredytem. Projekt obejmuje między innymi wdrożenie narzędzia wspierającego proces oceny oraz rozwój systemów ratingowych z uwzględnieniem specyfiki produktów proekologicznych.

Bank kontynuuje wprowadzoną w 2019 roku promocyjną ofertę „Wspólnota z premią” polegającą na zastosowaniu promocyjnych cen w przypadku wnioskowania przez Klienta o kredyt inwestycyjny oraz kredytów z premią termomodernizacyjną lub remontową ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów we współpracy z BGK. Oferta została przedłużona do 31 października 2020 roku.

- W zakresie produktów dla klientów instytucjonalnych: kontynuowane są prace mające na celu uatrakcyjnienie i modyfikację oferty produktowej dla klientów instytucjonalnych poprzez:
  - modyfikację parametrów produktu linia wielocelowa w celu objęcia produktu zabezpieczeniem w postaci gwarancji de minimis oraz gwarancją FGP,
  - wprowadzenie kredytu zakupowego dla MSP z możliwością przeznaczenia finansowania na cele ekologiczne,
  - modyfikację procesu udzielania finansowania farm fotowoltaicznych do 1 MW ze wsparciem w systemie aukcyjnym.
- W związku z pandemią COVID-19 w I półroczu 2020 roku w celu wsparcia klientów instytucjonalnych Bank:
  - umożliwił Klientom zawieszenie spłaty rat kapitałowych dla produktów kredytowych (z wyłączeniem kredytów giełdowych) bez dostarczania dodatkowych dokumentów – szczególny tryb obsługi kredytów i pożyczek COVID-19,
  - odstąpił od stosowania rygorów w zakresie niewykonania przez Klientów kowenantów dotyczących wpływów na rachunki oraz osiągnięcia i/lub utrzymania wskaźników finansowych oraz od pobierania opłat związanych z wnioskowaniem i realizacją zawieszenia spłat.

Jednostki samorządu terytorialnego

Bank współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego. Prowadzi kompleksową obsługę bankową ich budżetów, umożliwiającą efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi. Obsługa jednostek samorządu terytorialnego jest prowadzona w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych.

Bank oferuje klientom segmentu finansów publicznych wszystkie standardowe produkty depozytowe i kredytowe pozostające w ofercie. Szczególny zakres oferty BOŚ S.A. stanowią produkty służące finansowaniu projektów proekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne), a także kredyty z linii banków zagranicznych przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i inwestycji infrastrukturalnych, jak również Europejska Oferta, która jest pakietem produktów skierowanych do przedsiębiorców, samorządów i spółek komunalnych.

Od maja 2020 roku Bank wprowadził atrakcyjniejsze warunki oferowania kredytów na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe z premią z Funduszu Termomodernizacji i Remontów. W przypadku przedsięwzięć, w których investorem jest gmina lub spółka prawa handlowego należąca do gminy, realizowanych w budynkach komunalnych, w tym zabytkowych, JST mogą ubiegać się m.in. o podwyższoną premię remontową w wysokości 50% a nawet 60% kosztów przedsięwzięcia remontowego.

Pion Klientów Indywidualnych

Oferta dla klientów Indywidualnych Banku jest obejmuje wszystkie podstawowe produkty i usługi dostępne na polskim rynku bankowym (rachunki bankowe, produkty rozliczeniowe,

karty płatnicze, usługi i produkty w zakresie lokowania nadwyżek pieniężnych, usługi bankowości elektronicznej i produkty kredytowe) oraz szeroki wybór produktów proekologicznych służących finansowaniu rozwiązań proekologicznych, a także obsługę klientów VIP przez wyspecjalizowanych Doradców.

Do oferty kartowej została wprowadzona usługa dedykowana Klientom korzystającym z automatycznych płatności cyklicznych tj. subskrypcje, raty lub płatności za media (Mastercard Automatic Billing Updater). Wdrożono metodę autoryzacji transakcji dokonywanych bez fizycznego użycia karty (3D Secure), oraz usługę Cash back, (możliwość wypłaty gotówki podczas dokonywania transakcji zakupów) dla kart debetowych. Kontynuowane są prace nad wprowadzeniem ww. usług dla kart kredytowych. Prowadzono prace nad uruchomieniem nowego systemu do monitoringu transakcji (PRM), pozwalającego na weryfikację autoryzacji w czasie rzeczywistym oraz umożliwiającego ustawianie dodatkowych alertów autoryzacji.

Została przeprowadzona migracja wszystkich kart płatniczych w Banku do nowego Centrum Rozliczeniowego oraz do nowego dostawcy kart plastikowych. Cały proces miał na celu zwiększenie możliwości wprowadzenia nowych usług dla Klientów wszystkich segmentów. Została zakończona parametryzacja PRM, dzięki której Bank ma możliwość monitorowania w czasie rzeczywistym każdej autoryzacji kartowej. Wdrożenie usługi 3DS na wszystkich kartach zwiększyło poczucie bezpieczeństwa Klientów korzystających z transakcji internetowych. Wprowadzono również dodatkowy mechanizm bezpieczeństwa dla transakcji zbliżeniowych, tzw. silne uwierzytelnienie Klienta polegające na użyciu PIN-u przy co 6 transakcji do kwoty 50 zł dokonywanej metodą zbliżeniową. W związku z pandemią COVID-19 w marcu 2020 roku zgodnie z rekomendacją UKNF Bank wdrożył rozwiązanie umożliwiające Klientom BOŚ S.A. wykonywanie płatności zbliżeniowych do kwoty 100 zł. Trwają prace nad wdrożeniem nowego systemu kartowego, co w połączeniu z nowymi dostawcami pozwoli na wprowadzenie nowych funkcjonalności kartowych.

Bank rozwijał ofertę funduszy inwestycyjnych otwartych w celu dywersyfikacji dostępnych dla klienta rozwiązań, dopasowanych do potrzeb inwestycyjnych oraz akceptowalnego dla Klienta profilu ryzyka inwestycyjnego. Klienci Banku mogli korzystać z ponad 300 funduszy inwestycyjnych otwartych. Realizowany był również cel biznesowy Banku w zakresie zwiększenia uproduktowania klientów oraz wzrostu przychodów ze sprzedaży w segmencie detalicznym, a w szczególności w podsegmencie klientów VIP.

Zobowiązania wobec klientów indywidualnych

Działania podejmowane przez Bank w I półroczu 2020 roku w zakresie produktów depozytowych dla klientów indywidualnych były nastawione na:

- budowanie trwałych relacji z Klientem poprzez promowanie klientów aktywnie korzystających z ROR jako fundamentu relacji Klient - Bank,
- dbałość o optymalizację kosztowości portfela depozytowego i bieżące dopasowanie do zmieniającego się otoczenia rynkowego,
- utrzymanie salda depozytów zgodnie z potrzebami płynnościowymi Banku.

Najistotniejszymi produktami depozytowymi dla klientów indywidualnych pod względem budowy salda były:

- rachunki bieżące, w tym konta osobiste z podstawowym EKOkontem bez Kosztów oraz konta oszczędnościowe z EKOkontem Oszczędnościowym w PLN,
- lokaty promocyjne: e-lokata na Plusie, EKOlokata Na Dobry Początek, EKOlokata Zyskowna, EKOlokata Rentowna EKOlokata Plus i EKOlokata na Lata,
- lokata walutowa: EKOlokata z Frankiem w CHF.

Zmiana sytuacji rynkowej w obszarze produktów depozytowych, spowodowana obniżką stóp przez Radę Polityki Pieniężnej, była przyczyną wprowadzenia w kwietniu oraz czerwcu 2020 roku obniżenia oprocentowania lokat i rachunków oszczędnościowych. W przypadku lokat, obniżenie oprocentowania dotyczyło lokat będących w ofercie sprzedaży jak i lokat wycofanych z oferty, standardowych i promocyjnych. Obniżenie oprocentowania rachunków oszczędnościowych dotyczyło oprocentowania standardowego oraz oprocentowania promocyjnego rachunków wycofanych ze sprzedaży. Obniżone oprocentowanie standardowe rachunków oszczędnościowych zacznie obowiązywać od 1 września 2020 roku.

Działalność Banku w obszarze rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych – koncentrowała się na utrzymaniu przejrzystej oferty poprzez pozostawienie w ofercie rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych: EKOkonta bez Kosztów, EKOkonta VIP EKOkonta PRP oraz EKOkonta oszczędnościowego w trzech wariantach dostosowanych do potrzeb Klienta i zachęcających go do aktywnego korzystania z ROR i systematycznego odkładania nawet niewielkich kwot na koncie oszczędnościowym. EKOkonto oszczędnościowe dostępne jest w PLN oraz EUR i CHF.

Ponadto w czerwcu oferta rachunków została wzbogacona o możliwość realizacji przelewów natychmiastowych Express Elixir.

Produkty ubezpieczeniowe

Bank rozwija działalność w zakresie produktów ubezpieczeniowych. W I półroczu 2020 roku oferował ubezpieczenia przedmiotu kredytowania dla klientów BOŚ S.A., w tym ubezpieczenia urzędzeń i instalacji służących ochronie środowiska, ubezpieczenia życia i zdrowia dla kredytobiorców oraz pakiety ubezpieczeń do kart płatniczych.

BOŚ S.A. pełni rolę agenta towarzystw ubezpieczeniowych.

Produkty kredytowe – Klienci indywidualni

Najistotniejsze produkty kredytowe dla klientów indywidualnych to:

- kredyty proekologiczne,
- pożyczka gotówkowa,
- karty kredytowe,
- kredyt i pożyczka hipoteczna,
- ekologiczny kredyt hipoteczny,
- kredyt giełdowy.

Bank wspiera proekologiczne rozwiązania m.in. poprzez udzielanie kredytów hipotecznych na budowę prefabrykowanych domów w konstrukcji szkieletowej. W I kwartale 2020 roku rozpoczęto negocjacje z ze spółką BUDIZOL w sprawie rozpoczęcia współpracy mającej na celu wzajemne promowanie domów prefabrykowanych produkowanych przez firmę BUDIZOL oraz kredytu hipotecznego Banku. W ramach współpracy przygotowujemy ofertę Promocji kredytu hipotecznego na preferencyjnych warunkach.

Banku oferuje kredyt hipoteczny dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny. Klienci są zwolnieni z prowizji przygotowawczej lub zwolnieni z 50% prowizji przygotowawczej wraz ze zmniejszeniem marży o 0,1 p.p. względem marży standardowej.

W ramach preferencyjnych warunków oferty dla sektora finansowego, Bank proponuje niższą prowizję i marżę względem standardowej oferty kredytu hipotecznego i pożyczki hipotecznej. Oferta skierowana jest do pracowników:

- banków,
- towarzystw ubezpieczeniowych,
- domów maklerskich,
- towarzystw funduszy inwestycyjnych,
- innych instytucji sektora finansowego

Bank konsekwentnie realizuje kolejne inicjatywy wspierające realizację rządowego Programu Czyste Powietrze. Od 2019 roku współpracuje z PGNiG Obrót Detaliczny w zakresie promocji produktów i usług wspierających wymianę systemów ogrzewania i realizację projektów termomodernizacyjnych. Klienci PGNiG Obrót Detaliczny nadal mogą skorzystać w BOŚ z dedykowanej pożyczki „Pełnym oddechem”.

Bank zawiera również kolejne porozumienia z samorządami gminnymi dot. współpracy na rzecz poprawy jakości powietrza. Dzięki nim mieszkańcy gmin uzyskują preferencje w dostępie do pożyczek na realizację proekologicznych zadań inwestycyjnych, w szczególności wymianę pieców.

Oferty produktowe wspierające proekologiczne inicjatywy realizowane na rzecz indywidualnych gospodarstw domowych spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem Klientów. W I kwartale 2020 roku realizowana była sprzedaż „Energii ze słońca” kredytu finansującego prosumenckie instalacje fotowoltaiczne – w nowej, atrakcyjnej formule.

Dla Klientów chcących zadbać o kondycję powietrza w swojej okolicy, dostępna była oferta „Przejrzysta Pożyczka”.

Wsparcie sprzedaży EKOpożyczki realizowane było za pośrednictwem oferty promocyjnej „Otwarcia na przyszłość”. Oferta została wprowadzona do sprzedaży w maju 2020 roku i będzie oferowana do końca lipca 2020 roku. Klient może za pośrednictwem oferty sfinansować dowolny cel bądź inwestycję. Bank konsekwentnie wspiera misję ekologiczną, 3 czerwca 2020 roku wprowadzona została oferta wspomagająca inwestycje przeciwdziałania i zapobiegania skutkom suszy, wspierająca rządowy program „Moja Woda”. W dniu 1 lipca 2020 roku zapoczątkowano sprzedaż nowej edycji oferty promocyjnej EkoKredytu PV, „Energia ze słońca”.

W obszarze detalicznym w ślad za wprowadzoną nowelizacją „Instrukcji udzielania pożyczek gotówkowych dla osób fizycznych z wykorzystaniem Platformy Sprzedażowej”, realizowane były prace zmierzające do dalszego wzmocnienia bezpieczeństwa procesu kredytowego realizowanego za pośrednictwem tego narzędzia. Wprowadzone zostały m.in. elementy dodatkowej weryfikacji dokumentacji.

Gospodarstwa domowe korzystając z kredytu na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe mogą otrzymać wsparcie w postaci premii termomodernizacyjnej, remontowej, lub kompensacyjnej ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów, oferowane od maja 2020 roku na nowych, korzystniejszych zasadach.

W ramach działań związanych z COVID 19 umożliwiono dostarczanie odnowień polis ubezpieczeniowych, stanowiących zabezpieczenie wiarytelności Banku, w formie kopii niepotwierdzonej za zgodność z oryginałem lub w formie skanu przesyłanego drogą mailową. Umożliwiliśmy przyjmowanie od Klientów dokumentów podpisanych tzw. bezpiecznym podpisem elektronicznym.

W I półroczu 2020 w obszarze bankowości elektronicznej dla Klientów indywidualnych:

- wprowadzono możliwość składania wniosków o zawieszenie spłat pożyczek i rat kredytów – jako ułatwienie dla kredytobiorców w związku z sytuacją epidemiologiczną.
W bankowości elektronicznej udostępniono funkcjonalność składania wniosków o dofinansowanie z PFR w ramach Tarczy Antykryzysowej.
Bank Ochrony Środowiska przystąpił do programu. Małe i średnie firmy mogą w bankowości elektronicznej złożyć wniosek o subwencję finansową, a także złożyć odwołanie od decyzji w przypadku przyznania kwoty mniejszej niż wnioskowana.
W BOŚBank24 wnioski są dostępne od 18 maja.
- Wprowadzono usługę realizacji przelewów natychmiastowych Expres Elixir.
- Udostępniono klientom aplikację mobilną Banku BOŚBank24. Udostępnienie zostało poprzedzone testami Friends&Family. W testach wzięło udział ponad 100 osób. Aplikacja mobilna została pozytywnie przyjęta. Aplikacja mobilna uzyskała certyfikację w sklepach Google Play i App Store. Została udostępniona klientom Banku (na platformie Android i iOS) w dniu 3 czerwca roku. W aplikacji Klient znajdzie wszystko to, co w systemie bankowości internetowej BOŚBank24, a dodatkowo skorzysta z funkcji jakie daje telefon, takich jak:
  - sprawdzanie salda bez konieczności logowania do aplikacji,
  - łatwa obsługa aplikacji i kontrola dzięki powiadomieniom push,
  - wygodna autoryzacja mobilna zleconych operacji (czyli za pomocą PINu do którego otrzyma odpowiednie powiadomienie push, zamiast smsów),
  - logowanie biometrycznie – odciskiem palca lub face ID (jeśli umożliwia to telefon).

W I półroczu 2020 w obszarze strony www:

- uruchomiono nową stronę, która zarówno w obszarze klienta indywidualnego jak i biznesowego jest teraz bardziej przejrzysta, nowoczesna i prosprzedażowa,
- uruchomiono na stronie www dla klientów indywidualnych kalkulator kredytowy,
- uruchomiono licznik efektów ekologicznych pokazujący wpływ inwestycji prowadzonych przez Bank na środowisko,
- zapewniono zaplecze informacyjne w obrębie Tarczy Antykryzysowej.

Działalność ekologiczna

BOŚ S.A. rozwijał działalność na rynku finansowania projektów proekologicznych. Saldo kredytów proekologicznych na dzień 30 czerwca 2020 roku wynosiło 4 593,1 mln zł. Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowi 35,22% salda kredytów ogółem w Banku (na koniec I półroczu 2019 roku wynosił 34,89%).

Kwota nowych kredytów proekologicznych w I półroczu 2020 roku wyniosła 781,7 mln zł i była o 15,9% mniejsza niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W zdecydowanej większości (kwotowo) nowe kredyty proekologiczne skierowane były do klientów instytucjonalnych (88,7%).

Struktura segmentowa kredytów proekologicznych (wg wartości kapitału)

	w tys. zł	30-06-2020	30-06-2019	Zmiana %
Kredyty proekologiczne udzielone klientom instytucjonalnym		4 230 051	4 139 058	2,2
Kredyty proekologiczne udzielone osobom fizycznym		363 006	216 651	67,6
KREDYTY PROEKOLOGICZNE		4 593 057	4 355 709	5,4

Rozwój współpracy z Narodowym i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W I półroczu 2020 roku współpraca z głównym akcjonariuszem Banku – NFOŚiG, skupiała się na obsłudze operacyjnej programów priorytetowych wdrożonych w Banku w latach ubiegłych (głównie programu Prosument) oraz na pozyskiwaniu nowych klientów, którzy ubiegają się lub uzyskali bezpośrednie wsparcie NFOŚiGW w ramach programów pomocowych, unijnych lub krajowych, dofinansowujących projekty proekologiczne.

Bank czynnie uczestniczy w pracach mających na celu zaangażowanie sektora bankowego do obsługi programu NFOŚiGW pn. „Czyste powietrze”, którego celem jest poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców Polski poprzez likwidację emisji zanieczyszczeń powietrza. Nowa wersja programu w katalogu dostępnych dofinansowań uwzględnia dotację z przeznaczeniem na częściowe umorzenie kredytu bankowego. Bank posiada w swojej ofercie „Przejrzystą pożyczkę”, która na preferencyjnych warunkach pozwala na sfinansowanie kosztów niekwalifikowanych przedsięwzięć realizowanych w ramach ww. programu lub finansowanie pomostowe, do czasu uzyskania przez inwestora dotacji. BOŚ kontynuuje swoje działania w tym zakresie podpisując umowę z kolejnym samorządem – Gminą Nowy Targ – umożliwiając w ten sposób wsparcie przez Bank mieszkańców w wymianie systemów ogrzewania na ekologiczne, realizacji projektów termomodernizacyjnych oraz innych, komplementarnych z rządowym programem „Czyste Powietrze”.

Bank współpracuje z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska, w ramach której w 2020 roku finansował przedsięwzięcia proekologiczne, głównie z zakresu ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, tj. odnawialne źródła energii i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne.

Bank Ochrony Środowiska aktywnie uczestniczył w programie „Climate Leadership”, zainicjowanym przez Centrum UNEP/GRID-Warszawa. Przy współpracy z ekspertami tego Programu przygotował ofertę pożyczki Nasza Woda, której celem jest finansowanie zdań służących zapobieganiu suszy i niwelowaniu skutków braku wody. Zgodnie z ideą Programu Climate Leadership BOŚ nie tylko wdrożył produkt bankowy, ale podjął także działania edukacyjne i promujące wykorzystywanie wód opadowych, budowanie infrastruktury wspomagającej retencję wód i inne działania wpływające na poprawę stosunków wodnych.

Grupa Kapitałowa BOŚ jest również naturalnym partnerem przedsiębiorców rozwijających działalność w obszarze ochrony środowiska. W celu wypracowania produktowych ofert partnerskich, w których Bank dostarczałby finansowanie przedsięwzięć proekologicznych, BOŚ S.A. prowadzi negocjacje z takimi podmiotami jak KAPE, PGNiG, TAURON, ENEA, ENERGA, PGE.

Główne kierunki zainteresowania dotyczą wymiany źródeł ogrzewania, instalacji OZE (w szczególności PV), czy wymiany oświetlenia.

5. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi w BOŚ S.A.

Bank kontynuował współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), który jest jednym z kredytodawców Banku.

Pożyczkodawca	Kwota pożyczki	Kwota do wykorzystania	Waluta	Data zawarcia umowy	Data spłaty kapitału
Council of Europe Development Bank, Paryż	50000	0	EUR*	17-03-2008	I transza 25-04-2023 II i III transza 25-10-2023
European Investment Bank, Luksemburg	75000	0	EUR	3-12-2009	I, II i III transza 15-06-2021
Council of Europe Development Bank, Paryż	50000	0	EUR	8-03-2010	I transza 22-04-2025 II transza 9-07-2021 III transza 15-12-2021
European Investment Bank, Luksemburg	75000	0	EUR	8-02-2012	II transza 15-03-2021 III transza 15-12-2021
Council of Europe Development Bank, Paryż	75000	0	EUR	26-03-2012	I transza 26-07-2021 II transza 21-10-2022 III transza 1-12-2023
European Investment Bank, Luksemburg	75000	0	EUR	05-03-2015	I transza 15-06-2023 II transza 15-12-2023
European Investment Bank, Luksemburg	75000	0	EUR	13-06-2017	I transza 15-12-2028 II transza 15-12-2029 III transza 15-12-2030
RAZEM EUR	475 000				

6. Wybrane dane liczbowe dotyczące działalności Grupy

	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.			
Liczba klientów	224,2	242,0	-7,4
Liczba klientów indywidualnych	202,7	220,0	-7,9
Liczba klientów instytucjonalnych	21,5	22,0	-2,3
Liczba klientów korzystających z kanałów elektronicznych	119,3	124,1	-3,9
Liczba rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych ¹⁾	217,3	241,8	-10,1
Karty płatnicze i kredytowe razem	82,7	86,2	-4,1
Liczba placówek (w szt.)	53	53	0,0
DOM MAKLERSKI BOŚ S.A.			
Liczba rachunków inwestycyjnych	112	104,6	7,1
w tym liczba rachunków internetowych	108,6	101,2	7,3
Liczba placówek (w szt.)	10	11	-9,1

1) łącznie z rachunkami oszczędnościowymi

Według stanu na dzień 31 marca 2020 roku liczba placówek Banku wynosiła 53, w tym:

- 13 Centrów Biznesowych,
- 40 Oddziałów Operacyjnych.

7. Kierunki rozwoju Banku

Informacje o przyjętej Strategii Rozwoju

W dniu 28 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza Banku Ochrony Środowiska S.A. zatwierdziła aktualizację Ramowej Strategii Rozwoju BOŚ S.A., która zawierała aktualne uwarunkowania rynkowe i makroekonomiczne, a także uwarunkowania wynikające z zaakceptowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego Programu Postępowania Naprawczego.

Założono osiągnięcie celów strategicznych poprzez realizację trzech zdefiniowanych kierunków strategicznych, bazujących na istniejących i rozwijanych przewagach konkurencyjnych Banku:

Kierunek I

Wzrost finansowania inwestycji proekologicznych oraz synergie ze współpracy z Partnerami – w ramach wizji rozwoju zakłada się m.in.:

- BOŚ Bank posiada najlepsze na rynku specjalistyczne produkty w zakresie finansowania przedsięwzięć służących ochronie środowiska, oferowanych ze środków: własnych, NFOŚiGW/WFOŚiGW, banków zagranicznych, programów rządowych m.in. wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
- Ofertę proekologicznych produktów i usług cechuje kompleksowość, jest ona skierowana zarówno do Klienta instytucjonalnego, jak i indywidualnego.

- Kluczową przewagę konkurencyjną stanowią wiodące na rynku procesy obsługi krajowych i zagranicznych programów w zakresie finansowania przedsięwzięć służących ochronie środowiska.
- BOŚ Bank wyróżnia się jakością obsługi i innowacyjnym podejściem do realizacji ekologicznej misji Banku oraz najlepszymi specjalistami w zakresie inżynierii środowiska.

Kierunek II

Wzrost efektywności działalności biznesowej – w ramach wizji rozwoju zakłada się m.in.:

- BOŚ Bank jest profesjonalnym partnerem rozumiejącym i zaspokajającym specyficzne potrzeby wybranych segmentów Klienta instytucjonalnego.
- Zbudowana przewaga konkurencyjna opiera się o dostarczane wysokiej jakości, kompleksowe produkty dla Klientów instytucjonalnych, w szczególności MSP.
- Konkurencyjna oferta w zakresie obsługi Klientów indywidualnych zainteresowanych korzystnym lokowaniem nadwyżki finansowej.
- Nowoczesne kanały dystrybucji spełniają oczekiwania docelowych segmentów Klientów i standardy rynkowe.
- Szybkie, relacyjne i przyjazne procesy sprzedażowe i posprzedażowe, wpływają na wzrost satysfakcji i lojalności Klientów Banku.

Kierunek III

Budowanie kultury wysokich wyników i jakości, opartych na wartościach Banku – w ramach wizji rozwoju zakłada się m.in.:

- Kulturę korporacyjną BOŚ Banku cechuje klientocentryczność oraz zorientowanie na jakość i wyniki. Tworzą ją Pracownicy, których wyróżnia wysoki poziom zaangażowania i proekologiczne, prospołeczne postawy.
- Efektywny system komunikacji wewnętrznej, pozwala zaangażować Pracowników w prowadzone przez Bank działania i czynić ich ambasadorami promowanych idei.
- Bank cechuje wysoki poziom efektywności kosztowej adekwatny do jego aktywności biznesowej.
- BOŚ Bank to wiarygodna marka pracodawcy oferującego jedno z najlepszych miejsc pracy w sektorze dla Pracowników reprezentujących spójne z Bankiem wartości.

Informacje o działaniach podjętych w ramach realizacji Strategii

W I półroczu 2020 roku Strategia Rozwoju Banku była konsekwentnie realizowana w ramach zdefiniowanych 10 Programów Strategicznych. Zawierały one liczne projekty strategiczne dotyczące między innymi zwiększenia roli elektronicznych kanałów dystrybucji i dostosowania tradycyjnych kanałów dystrybucji do obecnych wyzwań rynkowych i oczekiwań docelowych segmentów Klientów.

W styczniu 2020 roku udostępniona została nowoczesna, funkcjonalna i technologicznie zaawansowana nowa strona www Banku. Wygląd strony dostosowano do aktualnych trendów w zakresie designu w Internecie. Minimalistyczna, nowoczesna szata graficzna pozwala skupić uwagę na przekazywanych treściach, a tym samym wzmacnia rolę informacyjną i sprzedażową Banku. Dodatkowo od maja br. Klienci Banku mają możliwość korzystania z przelewów natychmiastowych Express Elixir. W czerwcu br. została oddana

do użytkowania Klientom Banku nowa aplikacja mobilna, dostępna dla telefonów z systemami Android oraz iOS (iPhone). W bankowości mobilnej udostępnione zostały nowe rozwiązania funkcjonalne m.in.: logowanie biometryczne za pomocą odcisku palca lub face ID, oraz przelewy natychmiastowe. Trwają prace nad rozbudową aplikacji o kolejne funkcjonalności. W czerwcu br. podpisana została umowa z Polskim Standardem Płatności Sp. z o.o. dotycząca uczestnictwa w systemie BLIK, która stanowi kolejny krok w rozwoju zdalnych kanałów dostępu.

W okresie raportowym realizowane było pilotażowe wdrożenie automatyzacji procesów biznesowych w Banku (RPA – Robotic Process Automation, technologia automatyzacji powtarzalnych procesów biznesowych wykorzystująca programy komputerowe potocznie nazywane robotami). Pierwszy wdrożony robot wysyła do Klientów Banku pisma z decyzjami kredytowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych. Jednocześnie prowadzone były prace nad wdrożeniem automatyzacji drugiego procesu biznesowego wspierającego obszar operacji w zakresie rejestracji i weryfikacji polis ubezpieczeniowych będących zabezpieczeniem umów kredytowych. Prowadzona automatyzacja procesów ma na celu nie tylko odciążenie pracowników wykonujących żmudne i powtarzalne procesy biznesowe, ale także usprawnienie obsługi Klientów.

Zgodnie z wyznaczonymi kierunkami strategicznymi, Bank kontynuował również działania związane z ideą klientocentryzmu, w szczególności polegające na gromadzeniu i wykorzystaniu „głosu Klienta”, w celu wdrożenia pro-klienckiej kultury pracy i narzędzi zapewniających poprawę doświadczeń Klientów w relacji z Bankiem. Dodatkowo podjęto szereg działań podnoszących wiedzę na temat ochrony środowiska i promujących postawy proekologiczne wśród Pracowników i Klientów Banku oraz w społecznościach lokalnych.

W systemach Bankowości Elektronicznej dla klientów firmowych (iBOSS24) oraz indywidualnych (BOŚBank24) została udostępniona funkcjonalność Wniosków Tarczy Finansowej PFR umożliwiająca wsparcie Banku w przekazaniu do Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) wniosków składanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Został wdrożony automatyczny proces złożenia Wniosku oraz uzyskania odpowiedzi PFR. W tym celu system został skomunikowany z KIR (system ARKA) w zakresie przekazania danych wniosku przedsiębiorcy o przyznanie subwencji w ramach Tarczy Finansowej. Został również wdrożony monitoring wniosków PFR oraz wysyłka informacji o złożonych wnioskach na wskazane adresy mailowe. W kolejnym etapie rozwijania funkcjonalności Wniosków PFR, klientom Banku została udostępniona w systemach Bankowości Elektronicznej funkcjonalność złożenia Wniosku odwoławczego od decyzji PFR.

II. WYNIKI FINANSOWE I DZIAŁALNOŚĆ

I. WYNIKI FINANSOWE GRUPY

I.1. Rachunek wyników Grupy

	w tys. zł	I półr. 2020	I półr. 2019	Zmiana %
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	293 188	313 979	313 979	- 6,6
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	- 91 947	- 104 373	- 104 373	- 11,9
Wynik z tytułu odsetek	201 241	209 606	209 606	- 4,0
Przychody z tytułu opłat i prowizji	81 262	70 589	70 589	15,1
Koszty z tytułu opłat i prowizji	- 19 759	- 18 356	- 18 356	7,6
Wynik z tytułu opłat i prowizji	61 503	52 233	52 233	17,7
Przychody z tytułu dywidend	5 560	5 531	5 531	0,5
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	34 699	18 888	18 888	83,7
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	3 726	591	591	530,5
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	28	136	136	- 79,4
Wynik z pozycji wymiany	11 687	7 862	7 862	48,7
Pozostałe przychody operacyjne	12 978	11 830	11 830	9,7
Pozostałe koszty operacyjne	- 22 753	- 9 605	- 9 605	139,6
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	- 63 025	- 39 065	- 39 065	61,3
Ogólne koszty administracyjne	- 186 952	- 195 033	- 195 033	- 4,1
Zysk brutto	58 692	62 974	62 974	-6,8
Obciążenia podatkowe	- 19 010	- 18 855	- 18 855	0,8
ZYSK NETTO	39 682	44 119	44 119	-10,1

W I półroczu 2020 roku Grupa BOŚ S.A. osiągnęła zysk netto w wysokości 39,7 mln zł wobec 44,1 mln zł zysku zrealizowanego w analogicznym okresie 2019 roku.

Grupa BOŚ S.A. wypracowała wynik z tytułu odsetek na poziomie 201,2 mln zł, tj. niższy o 8,4 mln zł, tj. o 4,0% niż w I półroczu 2019 roku.

Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze zmniejszyły się o 20,8 mln zł, tj. o 6,6% w I półroczu 2020 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku, głównie na skutek spadku przychodów odsetkowych od klientów instytucjonalnych o 9,9 mln zł, tj. 5,4% oraz spadku odsetek od inwestycyjnych dłużnych papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu o 6,3 mln zł, tj. 9,7%, przy spadku przychodów odsetkowych z tytułu należności od klientów indywidualnych o 2,8 mln zł, tj. 4,4%.

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania kredytów udzielonych przez Bank obniżyła się w I półroczu 2020 roku (bez impairmentowej korekty odsetek). W złotych wyniosła 4,61%, wobec 4,98% w I półroczu 2019 roku a w walutach obcych wyniosła 2,34%, wobec 2,54% w I półroczu 2019 roku.

Koszty z tytułu odsetek zmniejszyły się o 12,4 mln zł, tj. o 11,9% wobec I półrocza 2019 roku. Największy wpływ na ich spadek miały niższe koszty rachunków bankowych i depozytów klientów indywidualnych o 5,2 mln zł tj. o 8,3% oraz klientów instytucjonalnych o 5,1 mln zł, tj. o 21,6%. Koszty instrumentów finansowych – dłużnych papierów własnej emisji zmniejszyły się o 1,0 mln zł, tj. o 10,2% a koszty transakcji zabezpieczających spadły o 1,0 mln zł, tj. o 20,1%.

Spadek kosztów odsetkowych depozytów wystąpił głównie na skutek obniżenia oprocentowania. Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania depozytów pozyskanych przez sieć placówek Banku w I półroczu 2020 roku:

- w złotych wyniosła 1,15% wobec 1,39% w I półroczu 2019 roku,
- w walutach obcych wyniosła 0,34%, wobec 0,51% w I półroczu 2019 roku.

BOŚ S.A. w dniu 2 czerwca 2020 roku podał do publicznej wiadomości w raporcie bieżącym nr 12/2020 aktualizację informacji o wpływie epidemii koronawirusa na działalność i wyniki finansowe Banku. Decyzje Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych łącznie o 140 punktów bazowych z dnia 17 marca, 8 kwietnia oraz 28 maja 2020 roku będą mieć negatywny wpływ na wynik odsetkowy Banku w roku 2020 na poziomie od 48 do 63 mln zł. Wpływ ten będzie się materializował stopniowo w kolejnych kwartałach. Szacowany wpływ obniżki stóp procentowych na wynik odsetkowy w I półroczu 2020 roku wyniósł 13 mln zł.

Bank wprowadził szereg ułatwień dla kredytobiorców w związku z pandemią COVID-19, tj. w szczególności możliwość zawieszenia spłaty rat kapitałowych kredytów (z wyłączeniem kredytów giełdowych). Do 30 czerwca 2020 roku Bank podpisał 3 602 aneksy do umów kredytowych dotyczące zawieszenia spłat rat kapitałowych. Łączna kwota kredytów objętych wakacjami wynosi 2,8 mld zł. Płatności odsetek nie zostały zawieszane, tym samym nie miały wpływu na wynik odsetkowy.

	w tys. zł	I półr. 2020	I półr. 2019	Zmiana %
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze od:		293 188	313 979	- 6,6
Należności od banków i Banku Centralnego		693	2 347	- 70,5
Należności od klientów instytucjonalnych		173 105	182 962	- 5,4
Należności od klientów indywidualnych		60 322	63 095	- 4,4
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu		58 863	65 186	- 9,7
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu		205	389	- 47,3
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze od:		91 947	104 373	- 11,9
Rachunków bankowych i depozytów od banków		218	547	- 60,1
Rachunków bankowych i depozytów klientów instytucjonalnych		18 560	23 685	- 21,6
Rachunków bankowych i depozytów klientów indywidualnych		57 897	63 127	- 8,3
Kredytów i pożyczek od banków		-	4	- 100,0
Kredytów i pożyczek od klientów		311	497	- 37,4
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty (JESSICA)		149	120	24,2
Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji		8 576	9 554	- 10,2
Transakcji zabezpieczających		3 854	4 821	- 20,1
Zobowiązań leasingowych		1 847	1 881	- 1,8
Pozostałe		535	137	x
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK		201 241	209 606	- 4,0

Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji wzrósł o 9,3 mln zł, tj. o 17,7% w I półroczu 2020 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku, na skutek wyższego (15,1%) tempa wzrostu przychodów z tytułu opłat i prowizji niż tempo wzrostu kosztów z tytułu opłat i prowizji (7,6%).

	w tys. zł	I półr. 2020	I półr. 2019	Zmiana %
Przychody z tytułu opłat i prowizji		81 262	70 589	15,1
Opłaty z tytułu usług maklerskich		44 688	32 089	39,3
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym		16 122	18 383	- 12,3
Prowizje od kredytów		17 435	17 214	1,3
Prowizje od gwarancji i akredytyw		2 766	2 716	1,8
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem		250	186	34,4
Pozostałe opłaty		1	1	-
Koszty z tytułu opłat i prowizji		19 759	18 356	7,6
Opłaty z działalności maklerskiej, w tym:		14 866	12 004	23,8
<i>z działalności powierniczej</i>		194	177	9,6
Opłaty z tytułu kart płatniczych		3 445	3 530	- 2,4
Opłaty od rachunków bieżących		210	622	- 66,2
Opłaty z tytułu obsługi bankomatów		612	522	17,2
Prowizje z tytułu należności od klientów		131	340	- 61,5
Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym		-	2	- 100,0
Pozostałe opłaty		495	1 336	- 62,9
WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI		61 503	52 233	17,7

Grupa osiągnęła wyższe przychody z prowizji z tytułu usług maklerskich o 12,6 mln zł, tj. o 39,3% oraz wyższe przychody z prowizji od kredytów o 0,2 mln zł, tj. o 1,3% oraz od gwarancji i akredytyw o 0,1 mln zł, tj. o 1,8%.

Koszty z tytułu opłat z działalności maklerskiej wrosły o 2,9 mln zł, tj. o 23,8% a z tytułu obsługi bankomatów o 0,1 mln zł, tj. o 17,2%, przy spadku opłat od rachunków bieżących o 0,4 mln zł, tj. o 66,2%.

Przychody z dywidend w I półroczu 2020 roku wyniosły 5,6 mln zł wobec 5,5 mln zł w analogicznym okresie 2019 roku. Główny wpływ na tą pozycję miała dywidenda ze spółki Kemipol sp. z o.o., która w I półroczu 2020 roku wyniosła 5,5 mln zł a w I półroczu 2019 roku 5,4 mln zł.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy wyniósł 34,7 mln zł wobec 18,9 mln zł w I półroczu 2019 roku. Na wzrost wyniku wpływ miała przede wszystkim duża zmienność na rynkach finansowych, która wpłynęła na liczbę realizowanych transakcji przez klientów Domu Maklerskiego BOŚ, co w konsekwencji przełożyło się na znaczący wzrost przychodów w tym obszarze.

Wynik Grupy na inwestycyjnych papierach wartościowych w I półroczu 2020 roku wyniósł 3,7 mln zł, podczas gdy w analogicznym okresie 2019 roku wyniósł 0,6 mln zł. Wzrost wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych nastąpił wskutek wyniku na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 11,7 mln zł i był wyższy o 3,8 mln zł, tj. o 48,7% niż w I półroczu 2019 roku, głównie z powodu rewaluacji pozycji zabezpieczających odpisy na kredyty walutowe.

Wynik na pozostałych operacjach Grupy wyniósł -9,8 mln zł wobec 2,2 mln zł w I półroczu 2019 roku. Pozostałe koszty operacyjne zostały obciążone dotworzeniem odpisów w kwocie 8,7 mln zł na ryzyko prawne związane z kredytami i pożyczkami denominowanymi w następstwie wyroku TSUE z dnia 3 października 2019 roku w sprawie C-260/18 oraz 4,5 mln zł rezerw z tytułu kary nałożonej na Bank przez GIIF za niedopełnienie obowiązku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego oraz za niedopełnienie obowiązku dokumentowania zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego.

W I półroczu 2020 roku wynik odpisów z tytułu utraty wartości wyniósł -63,0 mln zł wobec -39,1 mln zł w I półroczu 2019 roku, głównie z powodu wyższych odpisów na należności bilansowe głównie w pionie klientów instytucjonalnych o 19,8 mln zł oraz wyższych odpisów na zobowiązania pozabilansowe o 2,2 mln zł, jak również na skutek wzrostu wartości rezerw na kredyty walutowe w następstwie deprecjacji PLN względem CHF oraz EUR.

Ze względu na negatywny wpływ epidemii na aktywność gospodarczą w Polsce, Bank spodziewa się pogorszenia sytuacji finansowej części klientów. Bank utworzył rezerwę na prognozowane pogorszenie jakości portfela kredytowego z powodu epidemii w kwocie 8 mln zł w I półroczu 2020 roku.

Ogólne koszty administracyjne Grupy zmniejszyły się o 8,1 mln zł, tj. o 4,1% wobec I półrocza 2019 roku, głównie z powodu niższej składki na BFG. Cała ustalona przez BFG roczna składka

na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2020 rok w wysokości 15,7 mln zł obciążała wynik I półrocza 2020 roku. W analogicznym okresie ubiegłego roku składka z tego tytułu wyniosła 29,3 mln zł. Łącznie składki na BFG wliczone w ciężar kosztów I półrocza 2020 roku wynoszą 25,6 mln złotych wobec 34,7 mln zł w analogicznym okresie ubiegłego roku.

	w tys. zł	I półr. 2020	I półr. 2019	Zmiana %
Świadczenia pracownicze		82 253	81 063	1,5
Koszty administracyjne, w tym:		76 668	85 826	- 10,7
– koszty rzeczowe		47 507	47 016	1,0
– podatki i opłaty		2 211	2 775	- 20,3
– składka i wpłaty na BFG		25 609	34 655	- 26,1
– składka i wpłaty na KNF		1 214	1 283	- 5,4
– składka na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Finansowego		81	51	58,8
– składka na rzecz Izby Domów Maklerskich		46	46	-
Amortyzacja, w tym:		28 031	28 144	- 0,4
– środków trwałych		6 976	6 277	11,1
– wartości niematerialnych		12 587	13 041	- 3,5
– prawa do użytkowania		8 468	8 826	- 4,1
OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE RAZEM		186 952	195 033	- 4,1

Koszty rzeczowe w okresie styczeń – czerwiec 2020 roku w relacji do analogicznego okresu 2019 roku były wyższe o 0,5 mln zł, tj. o 1,0%.

W pierwszym półroczu 2020 koszty osobowe były wyższe o 1,2 mln zł, tj. o 1,5% w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego, głównie na skutek optymalizacji zatrudnienia. Na dzień 30 czerwca 2020 roku Bank zatrudniał (w etatach) 1 086 osób, tj. o 2,9% mniej niż na koniec czerwca 2019 roku. Zatrudnienie w Grupie BOŚ S.A. zmniejszyło się w stosunku do stanu na koniec I półrocza 2019 roku o 2,2%. W tabeli poniżej przedstawiono stan zatrudnienia w etatach w Banku i spółkach zależnych.

Zatrudnienie w etatach	30-06-2020	30-06-2019	Zmiana %
Zatrudnienie w BOŚ S.A.	1086	1118	-2,9
Zatrudnienie w spółkach zależnych	248	246	0,8
ZATRUDNIENIE W GRUPIE BOŚ S.A.	1334	1364	-2,2

1.2. Efektywność i bezpieczeństwo działania Grupy

Wskaźniki finansowe

Poniżej przedstawiono najważniejsze wskaźniki rentowności i efektywności działania Grupy oraz metodologię ich obliczenia:

	I półr. 2020	2019	Zmiana w p.p.
Stopa zwrotu z kapitału (ROE) ¹	3,0	3,3	-0,3
Stopa zwrotu z aktywów (ROA) ²	0,4	0,4	0,0
Marża odsetkowa na aktywach ogółem ³	2,1	2,3	-0,2
Koszt ryzyka ⁴	-1,0	-0,8	-0,2
Koszty/dochody (C/I) ⁵ przy założeniu równomiernego rozłożenia w całym roku kosztów jednorazowej składki BFG	58,0	62,9	-4,9

1) relacja zysku netto z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu kapitałów,

2) relacja zysku netto z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu aktywów,

3) relacja annualizowanego wyniku z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu,

4) relacja wyniku odpisów z tytułu utraty wartości wraz z wyceną do wartości godziwej dla ostatnich 12 miesięcy do średniego stanu wartości kredytów i pożyczek w tym okresie,

5) relacja sumy ogólnych kosztów administracyjnych i kosztów użytkowania do wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek wyników bez wyceny należności, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych, wyniku na rachunkowości zabezpieczeń, wyniku z pozycji wymiany, oraz wyniku z pozostałych operacji.

Marża odsetkowa na aktywach ogółem, liczona jako relacja wyniku odsetkowego do średniego stanu aktywów z początku i końca roku, wyniosła 2,1% wobec poziomu 2,3% za okres 2019 roku, głównie na skutek obniżenia przez RPP stóp procentowych i spadku przychodowości kredytów.

Wskaźnik koszty/dochody, liczony za I półrocze 2020, wyniósł 58,0% wobec 62,9% w roku 2019, głównie na skutek wzrostu dochodów, przy obniżeniu kosztów.

Zarządzanie kapitałem w Grupie

Grupa BOŚ zdecydowała, na potrzeby adekwatności kapitałowej, o stosowaniu rozwiązań przejściowych, w trakcie trwania okresu przejściowego, dotyczących złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne w oparciu o Artykuł 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013. Dodatkowo postanowiono niestosować ust. 4 z art. 1 Rozporządzenia (UE) 2017/2395.

Uwzględniając wpływ wdrożenia MSSF 9 zarówno z zastosowaniem rozwiązań przejściowych, jak i bez nich Grupa BOŚ spełnia obowiązujące normy kapitałowe na dzień 30 czerwca 2020 roku.

W związku z podjęciem decyzji o zastosowaniu przepisów przejściowych z dniem 1 lutego 2018 roku Grupa dokonuje ujawnień funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania rozwiązań przejściowych wynikających z artykułu 473a Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych, współczynnika dźwigni oraz kapitału wewnętrznego w Grupie BOŚ kształtował się następująco:

	30-06-2020	31-12-2019
Dostępny kapitał		
Kapitał podstawowy Tier I	2 196 657	2 115 730
Kapitał podstawowy Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 116 628	2 018 553
Kapitał Tier I	2 196 657	2 115 730
Kapitał Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 116 628	2 018 553
Fundusze własne	2 489 052	2 444 537
Fundusze własne – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 409 023	2 347 360
Aktywa ważone ryzykiem		
łątzna kwota aktywów ważonych ryzykiem	14 962 263	14 914 877
- Ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta	13 525 178	13 430 895
- Ryzyko operacyjne	1 049 826	1 049 826
- Ryzyko rynkowe	374 807	418 027
- Ryzyko CVA	12 453	16 128
łątzna kwota aktywów ważonych ryzykiem – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14 883 034	14 830 847
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,68	14,19
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,22	13,61
Współczynnik kapitału Tier I	14,68	14,19
Współczynnik kapitału Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,22	13,61
łątzny współczynnik kapitałowy	16,64	16,39
łątzny współczynnik kapitałowy – bez przepisów przejściowych MSSF 9	16,19	15,83
Współczynnik dźwigni		
Wartość ekspozycji	21 428 638	20 347 365
Współczynnik dźwigni	10,3	10,4
Współczynnik dźwigni – bez przepisów przejściowych MSSF 9	10,0	10,0
Kapitał wewnętrzny		
Kapitał wewnętrzny	1 938 532	1 931 352

Wartość funduszy własnych i wymogów kapitałowych została wyznaczona zgodnie z Rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej CRROKU

Celem ograniczania ryzyka spadku współczynników kapitałowych Grupa BOŚ monitoruje kształtowanie się skali i struktury działalności Grupy BOŚ oraz czynników mogących mieć wpływ na obniżenie się poziomu funduszy własnych Grupy BOŚ.

Grupa BOŚ z częstotliwością kwartalną szacuje kapitał wewnętrzny na pokrycie:

- 1) ryzyk I filara:
  - dla ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta - w oparciu o wymóg regulacyjny z uwzględnieniem dodatkowego narzutu z tytułu kredytów nieobsługiwanych (NPE)/kredytów z utratą wartości (NPL),
  - dla poszczególnych rodzajów ryzyka wchodzących w skład grupy ryzyka rynkowego, w tym CVA oraz dla ryzyka operacyjnego - w oparciu o wymogi regulacyjne,
- 2) ryzyk II filara:
  - dla ryzyk, których poziom został oceniony jako istotny.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, Grupa BOŚ jest zobowiązana utrzymywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie co najmniej 8%. Współczynnik kapitału Tier I i współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinny wynosić odpowiednio co najmniej 6% i 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych. Od 1 stycznia 2019 roku bufor zabezpieczający wynosi 2,5 p.p., bufor antycykliczny wynosi 0 p.p. Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte buforami innej instytucji o znaczeniu systemowym. Bufor systemowy decyzją Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 roku został rozwiązany.

W dniu 13 listopada 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Grupę BOŚ funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, na poziomie 0,52 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia CRR, który powinien składać się z co najmniej 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,39 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. b Rozporządzenia CRR) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,29 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. a Rozporządzenia CRR).

W efekcie, na dzień 30 czerwca 2020 roku zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe wynoszą 8,89% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 11,02% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy BOŚ, zarówno z zastosowaniem rozwiązań przejściowych MSSF 9, jak i bez nich na dzień 30 czerwca 2020 roku utrzymywał się powyżej poziomów zalecanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Teoretyczne utrzymanie się na koniec I półroczu br. kursów walutowych na poziomie z końca ubiegłego roku spowodowałoby wzrost współczynników kapitałowych Banku o około 0,2 p.p. przy założeniu uwzględnienia wpływu przedmiotowych zmian na ryzyko kredytowe.

1.3. Bilans Grupy

Suma bilansowa Grupy BOŚ na dzień 30 czerwca 2020 roku wyniosła 19 725,8 mln zł i była wyższa o 6,7% w porównaniu do stanu na koniec 2019 roku.

1.3.1. Aktywa Grupy

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
Kasa, środki w Banku Centralnym		149 121	297 866	- 49,9
Należności od innych banków		198 611	165 733	19,8
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		145 422	140 344	3,6
Inwestycyjne papiery wartościowe:		6 468 064	5 302 078	22,0
Należności od klientów, w tym:		12 105 596	12 003 794	0,8
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		12 073 285	11 965 509	0,9
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		32 311	38 285	- 15,6
Wartości niematerialne		110 694	117 062	- 5,4
Rzeczowe aktywa trwałe		80 326	77 743	3,3
Prawo do użytkowania - leasing		73 304	79 738	- 8,1
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:		109 414	109 418	- 0,0
Inne aktywa		285 285	193 221	47,6
AKTYWA RAZEM		19 725 837	18 486 997	6,7

Na dzień 30 czerwca 2020 roku największy udział w aktywach, wynoszący 61,4%, stanowiły należności od klientów. Ich udział w aktywach od początku roku 2019 zmniejszył się o 3,6 p.p. Natomiast zwiększył się o 4,1 p.p. udział inwestycyjnych papierów wartościowych oraz o 0,1 p.p. należności od innych banków.

Należności od klientów

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
Wycena wg zamortyzowanego kosztu		12 054 637	11 961 192	0,8
Należności od klientów indywidualnych		3 559 470	3 552 255	0,2
kredyty w rachunku bieżącym		2 977	1 362	118,6
kredyty gotówkowe		382 844	367 484	4,2
kredyty mieszkaniowe		2 904 239	2 888 692	0,5
kredyty i pożyczki pozostałe		269 410	294 717	-8,6
Należności od klientów instytucjonalnych		8 495 167	8 408 937	1,0
kredyty obrotowe		467 989	530 544	-11,8
kredyty i pożyczki terminowe		7 449 709	7 222 945	3,1
należności faktoringowe		415 292	511 344	-18,8
należności leasingowe		114 479	93 629	22,3
skupione wierzytelności		47 698	50 475	-5,5
Wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy		32 311	38 285	-15,6
Należności od klientów indywidualnych		1 533	1 938	-20,9
kredyty i pożyczki mieszkaniowe		528	648	-18,5
kredyty i pożyczki pozostałe		1 005	1 290	-22,1
Należności od klientów instytucjonalnych		30 778	36 347	-15,3
kredyty obrotowe		159	195	-18,5
kredyty i pożyczki terminowe		30 619	36 152	-15,3
Razem		12 086 948	11 999 477	0,7
Złożone depozyty zabezpieczające		15 919	4 317	268,8
Pozostałe należności		2 729	-	x
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW RAZEM		12 105 596	12 003 794	0,8

Należności od klientów Grupy według stanu na koniec I półroczu 2020 roku wyniosły 12 105,6 mln zł wobec 12 003,8 mln zł na koniec 2019 roku, co oznacza wzrost o 0,8%.

Najwyższy udział w należnościach ogółem, wynoszący 70,2%, miały należności klientów instytucjonalnych wyceniane wg zamortyzowanego kosztu. Ich udział zwiększył się o 0,1 p.p. wobec stanu na koniec 2019 roku. Należności klientów instytucjonalnych wyniosły 8 495,2 mln zł.

Udział należności klientów indywidualnych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu w należnościach ogółem zmniejszył się o 0,2 p.p. do 29,4%. Kwota kredytów klientów indywidualnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wyniosła 3 559,5 mln zł na koniec I półroczu 2020 roku wobec 3 552,2 mln zł na koniec 2019 roku. Główną ich pozycję stanowią kredyty mieszkaniowe, których wartość bilansowa (wycenianych wg zamortyzowanego kosztu) wyniosła 2 904,2 mln zł na koniec I półroczu 2020 roku, wobec 2 888,7 mln zł na koniec 2019 roku.

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		2 904 239	2 888 692	0,5
Kredyty mieszkaniowe w PLN		1 361 770	1 361 358	0,0
Kredyty mieszkaniowe w CHF		911 626	895 104	1,8
Kredyty mieszkaniowe w EUR		591 840	592 770	-0,2
Kredyty mieszkaniowe w USD		39 003	39 460	-1,2
Kredyty i pożyczki wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		528	648	-18,5
Kredyty mieszkaniowe w PLN		528	648	-18,5
KREDYTY MIESZKANIOWE RAZEM		2 904 767	2 889 340	0,5

Kredyty w walutach obcych mają 53,1% udział w kredytach mieszkaniowych ogółem (52,9% na koniec 2019 roku). Udział kredytów mieszkaniowych w CHF w całym portfelu kredytowym Grupy BOŚ S.A. (netto) wyniósł 7,5% i nie zmienił się w relacji do stanu na koniec 2019 roku.

Kredyty i pożyczki udzielone w okresie sprawozdawczym

W I półroczu 2020 roku Bank udzielił kredytów i pożyczek (nowa sprzedaż) na kwotę 1 584 mln zł, tj. o 27,0% mniej niż w analogicznym okresie 2019 roku (wg wartości kapitału w momencie udzielania kredytu). Sprzedaż klientom instytucjonalnym zmniejszyła się o 29,4%, a klientom indywidualnym wzrosła o 1,1%.

	w tys. zł	I półr. 2020	I półr. 2019	Zmiana %
Kredyty udzielone klientom instytucjonalnym w okresie roku		1 410	1 997	-29,4
Kredyty udzielone klientom indywidualnym w okresie roku		174	172	1,1
KREDYTY UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE ROKU		1 584	2 169	-27,0

Sprzedaż kredytów proekologicznych w półroczu 2020 roku kształtowała się na poziomie 781,7 mln zł i była o 15,9% mniejsza niż w analogicznym okresie roku.

Jakość portfela kredytowego Grupy

Na koniec I półrocza 2020 roku stan odpisów aktualizujących wyniósł 1 253,8 mln zł wobec 1 171,0 mln zł na koniec 2019 roku. Relacja odpisów aktualizujących do kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom brutto (wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i według wartości godziwej przez wynik) na dzień 30 czerwca 2020 roku wyniosła 8,9%.

	w tys. zł	30-06-2020	%	31-12-2019	%
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu					
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości, w tym:		11 228 508	84,4	11 128 284	84,7
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 1)</i>		8 720 142	65,5	8 691 476	66,2
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (Koszyk 2), w tym:</i>		2 508 366	18,8	2 436 808	18,6
<i>farmy wiatrowe</i>		1 236 660	9,3	1 290 953	9,8
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości (Koszyk 3), ale niewykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne, w tym:		364 991	2,7	402 594	3,1
<i>farmy wiatrowe</i>		235 111	1,8	252 616	1,9
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (Koszyk 3), w tym:		1 714 900	12,9	1 601 327	12,2
<i>farmy wiatrowe</i>		13 741	0,1	13 553	0,1
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (brutto)		13 308 399	100,0	13 132 205	100,0
Odpisy z tytułu utraty wartości na:					
<i>należności od klientów – (Koszyk 1)</i>		-80 320		-79 182	
<i>należności od klientów – (Koszyk 2), w tym:</i>		-126 740		-124 948	
<i>farmy wiatrowe</i>		-31 455		-32 837	
<i>należności od klientów – (Koszyk 3) niewykazujące utraty wartości, w tym:</i>		-10 576		-11 511	
<i>farmy wiatrowe</i>		-8 965		-9 633	
<i>należności od klientów – (Koszyk 3) wykazujące utratę wartości, w tym:</i>		-1 036 126		-955 372	
<i>farmy wiatrowe</i>		-5 359		-8 790	
Razem odpisy z tytułu utraty wartości		- 1 253 762		- 1 171 013	
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)		12 054 637	90,6	11 961 192	91,1
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy					
Wartość godziwa, w tym:		32 311		38 285	
<i>farmy wiatrowe</i>		-		-	
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		32 311		38 285	
Złożone depozyty zabezpieczające		15 919		4 317	
Pozostałe należności		2 729		-	
Razem należności od klientów		12 105 596		12 003 794	

1.3.2. Kapitał własny i zobowiązania Grupy

Na koniec I półrocza 2020 roku najwyższy udział w sumie bilansowej, tj. 79,9% miały zobowiązania wobec klientów. Ich udział zmniejszył się o 0,8 p.p. wobec stanu na dzień

31 grudnia 2019 roku. Natomiast zwiększył się udział zobowiązań wobec Banku Centralnego oraz innych banków o 0,5 p.p.

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków		726 753	595 667	22,0
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu		117 601	50 926	130,9
Pochodne instrumenty zabezpieczające		38 541	16 869	128,5
Zobowiązania wobec klientów		15 756 079	14 914 981	5,6
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych		-	-	x
Zobowiązania podporządkowane		370 458	370 731	- 0,1
Rezerwy		77 976	57 705	35,1
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:		7 198	9 795	91,8
Zobowiązania z tyt. leasingu		77 321	83 349	x
Pozostałe zobowiązania		295 528	187 044	58,0
Kapitał własny		2 258 382	2 199 930	2,7
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		19 725 837	18 486 997	6,7

Źródła finansowania działalności Grupy

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
Klienci indywidualni		9 333 133	8 891 460	5,0
- rachunki bieżące/rozliczeniowe		4 563 252	3 967 906	15,0
- lokaty terminowe		4 769 881	4 923 554	-3,1
Klienci instytucjonalni		5 451 077	5 116 946	6,5
- rachunki bieżące/rozliczeniowe		3 314 930	3 099 678	6,9
- lokaty terminowe		2 136 147	2 017 268	5,9
Pozostali klienci		77 166	63 607	21,3
Kredyty i pożyczki otrzymane od Międzynarodowych Instytucji Finansowych		806 099	777 758	3,6
Środki funduszy z przeznaczeniem na kredyty		88 604	65 210	35,9
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW		15 756 079	14 914 981	5,6

Główne źródło finansowania działalności Grupy BOŚ S.A. i Banku, stanowią zobowiązania wobec klientów, w tym:

- środki depozytowe pozyskiwane przez sieć placówek Banku,
- kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych,
- środki pozyskane od obcych donatorów na działalność kredytową w formie bezpośrednich linii, dopłat do oprocentowania lub dopłat do kapitału

Zobowiązania Grupy BOŚ S.A. wobec klientów według stanu na 30 czerwca 2020 roku wyniosły 15 756,1 mln zł były wyższe o 5,6% w porównaniu do stanu na koniec 2019 roku.

Zobowiązania wobec klientów indywidualnych wzrosły o 441,7 mln zł, tj. o 5,0% wobec stanu na koniec 2019 roku. Zobowiązania wobec klientów instytucjonalnych zwiększyły się

o 334,1 mln zł, tj. 6,5%. Zwiększyły się także zobowiązania z tytułu Kredytów i pożyczek otrzymanych od Międzynarodowych Instytucji Finansowych o 28,3 mln zł, tj. o 3,6% oraz środki z przeznaczeniem na kredyty o 23,4 mln zł o 35,9%.

Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej Grupy

W I półroczu 2020 roku Grupa BOŚ nie zaciągnęła kredytów, umów pożyczek, poręczeniach i gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej.

1.4. Aktywa i zobowiązania warunkowe Grupy

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019	Zmiana %
Zobowiązania warunkowe:		2 963 823	2 846 868	4,1
Finansowe, w tym:		2 578 045	2 538 723	1,5
<i>otwarte linie kredytowe w tym:</i>		2 568 431	2 513 639	2,2
<i>odwołalne</i>		2 157 514	2 267 427	- 4,8
<i>nieodwołalne</i>		410 917	246 212	66,9
<i>otwarte akredytywy importowe</i>		6 097	5 839	4,4
<i>promesy udzielenia kredytu w tym:</i>		3 517	19 245	- 81,7
<i>odwołalne</i>		-	-	x
<i>nieodwołalne</i>		3 517	19 245	- 81,7
Gwarancyjne, w tym:		385 778	308 145	25,2
<i>poręczenia i gwarancje spłaty kredytu</i>		12 909	12 909	-
<i>gwarancje właściwego wykonania kontraktu</i>		372 869	295 236	26,3
Aktywa warunkowe:		543 055	480 132	13,1
Finansowe, w tym:		-	85 170	x
<i>otwarte linie kredytowe</i>		-	85 170	x
Gwarancyjne		528 756	381 445	38,6
Inne		14 299	13 517	5,8
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem		3 506 878	3 327 000	5,4

Zobowiązania warunkowe Grupy ogółem na dzień 30 czerwca 2020 roku wyniosły 2 863,8 mln zł, w tym zobowiązania finansowe Grupy wyniosły 2 578,0 mln zł. Wg stanu na 30 czerwca 2020 roku w zobowiązaniach pozabilansowych Grupy ogółem, stan czynnych gwarancji ogółem wyniósł 385,8 tys. zł, z czego:

- najwyższe gwarancje zostały udzielone na kwoty 59,6 mln zł oraz 50,0 mln zł,
- udzielono 40 sztuk gwarancji na łączną kwotę 146,4 mln zł,
- wartościowo (80,9%) udzielonych w I półroczu 2020 roku gwarancji dotyczy pozostałych gwarancji krajowych (49,5%) oraz gwarancji krajowej zapłaty (31,4%),
- wartościowo (70,6%) większość czynnych gwarancji dotyczy pozostałych gwarancji krajowych (25,5%), gwarancji krajowej zapłaty (23,2%) oraz gwarancji krajowej dobrego wykonania umowy (21,9%),
- wszystkie gwarancje zostały wystawione przez Bank rezydentom.

Zleceniodawcami gwarancji były, wg stanu na 30 czerwca 2020 roku:

- 99,2% jednostki niefinansowe,

- 0,5% sektor instytucji rządowych i samorządowych,
- 0,3% klienci detaliczni.

W I półroczu 2020 roku Bank udzielił 49 gwarancji i poręczeń na ogólną kwotę 149,9 mln zł, z czego 40 gwarancji i poręczeń pozostaje czynnych według stanu na 30 czerwca 2020 roku. Gwarancje i poręczenia udzielone w I półroczu 2020 roku zostały udzielone z terminami ważności (wartościowo):

- 93,2% od 1 m-ca do 3 lat,
- 0,0% to gwarancje z terminem ważności od 3 lat do 5,
- 6,8% to gwarancje z terminem ważności powyżej 5 lat.

2. RÓŻNICA POMIĘDZY PROGNOZAMI A ZREALIZOWANYMI WYNIKAMI

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie publikowała prognoz wyników finansowych.

Zaangażowanie Grupy BOŚ w farmy wiatrowe

Łączna kwota zaangażowania Grupy BOŚ w finansowanie farm wiatrowych wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 roku wynosi 1 485,5 mln zł.

Ryzyka istotne z punktu widzenia Grupy BOŚ w zakresie finansowania klientów z portfela farm wiatrowych

Ryzyka identyfikowane przez Grupę BOŚ w związku z udzielonymi w ubiegłych latach kredytami inwestycyjnymi finansującymi budowę elektrowni wiatrowych, są uwzględniane w procesie indywidualnej wyceny ekspozycji, przeprowadzanej przez Grupę BOŚ w okresach miesięcznych. Wycena dokonywana jest w oparciu o dedykowany model, pozwalający na symulowanie przepływów pieniężnych dla poszczególnych projektów wiatrowych w perspektywie długoterminowej, obejmującej okres życia projektu, przy zadanych i cyklicznie aktualizowanych parametrach wyceny, do których należą m.in.:

- 1) produktywność projektu (wolumen produkowanej energii elektrycznej i zielonych certyfikatów),
- 2) ścieżki cenowe dla energii elektrycznej i zielonych certyfikatów,
- 3) średni ważony koszt kapitału (WACC),
- 4) scenariusze wyceny, określające indywidualnie dla każdego z projektów prawdopodobieństwo wystąpienia regularnej obsługi, restrukturyzacji i windykacji.

Ryzyko spadku ceny energii elektrycznej oraz zielonych certyfikatów

Ograniczenie aktywności gospodarczej spowodowane trwającą od marca br. pandemią COVID-19, sprawiło, podobnie jak to miało miejsce w innych krajach dotkniętych pandemią, okresowe obniżenie zapotrzebowania na energię elektryczną. Obserwowany spadek konsumpcji energii przełożył się na spadek hurtowych cen energii elektrycznej. Ryzyko zmienności cen rynkowych energii elektrycznej oraz zielonych certyfikatów jest zaadresowane w modelu wyceny ekspozycji z portfela farm wiatrowych poprzez implementację prognozowanych przez Grupę BOŚ ścieżek cenowych w perspektywie średnio i długoterminowej. Przyjmowane w modelu wyceny ścieżki cenowe podlegają cyklicznej

aktualizacji w oparciu o raporty renomowanych niezależnych ekspertów zewnętrznych, z którymi Grupa współpracuje od 2016 roku. Ostatnia aktualizacja prognozy ścieżek cenowych miała miejsce w czerwcu 2020 roku. Dodatkowym mitygantem potencjalnego obniżenia przychodów realizowanych przez klientów, w następstwie okresowego spadku cen energii i/lub zielonych certyfikatów, pozostają środki zgromadzone na rachunkach rezerwowych, wykorzystywane do wsparcia bieżącej obsługi kredytów; stosowne zapisy umowne obligują klientów do uzupełniania środków na rachunkach, w przypadku konieczności ich wykorzystania na spłatę zadłużenia.

Spowolnienie gospodarcze wywołane epidemią COVID-19, nie wpłynęło jak dotąd w sposób istotny na sytuację finansową klientów portfela farm wiatrowych – żadna ze spółek nie wystąpiła do Banku o udzielenie wsparcia w ramach programów pomocowych Tarczy Antykryzysowej, ani nie wniosowała o karencję w spłacie kredytu.

Ryzyko sporu prawnego klientów Banku z Energa – Obrót S.A.

Działania Energa - Obrót S.A., podjęte we wrześniu 2017 roku, skutkujące zaprzestaniem realizacji dwudziestu dwóch ramowych umów CPA na odbiór praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z OZE (zielone certyfikaty) i skierowaniem do właściwych sądów, powództw przeciwko kontrahentom oraz bankom o stwierdzenie bezwzględnej nieważności zawartych umów, dotyczyły ośmiu klientów finansowanych przez Bank. W dwóch procesach z powództwa Energa Obrót S.A., BOŚ S.A. oraz klienci występowali jako strona pozwana, jednak po zawarciu pomiędzy Bankiem i klientami umów cesji zwrotnych z umów CPA i wobec tego utratą interesu prawnego, Energa Obrót S.A. wycofała pozwy wobec Banku.

Aktualnie BOŚ S.A. nie występuje bezpośrednio w charakterze współpozwanego w żadnym z toczących się sporów sądowych, a tym samym, Grupa nie identyfikuje ryzyka konieczności poniesienia dodatkowych kosztów wynikających z procesów, których stroną są klienci Grupy. Według stanu na 30 czerwca 2020 roku, w sporach sądowych z Energa Obrót S.A. pozostawało 6 klientów, wobec których łączne zaangażowanie Grupy BOŚ wynosiło 105,2 mln zł, stanowiąc 7,1% całkowitego zaangażowania z tytułu ekspozycji z portfela farm wiatrowych. Bank prowadzi bieżący monitoring statusu toczących się postępowań sądowych; pozostając również w kontakcie z Udziałowcami i Sponsorami projektów. Dotychczasowe rozstrzygnięcia to pięć sporów zakończonych oddaleniem w całości powództwa Energi Obrót S.A. na mocy wyroków wydanych przez sądy powszechne pierwszej instancji oraz jeden – wyrokiem końcowym Sądu Arbitrażowego. W związku z wniesionymi przez Energa Obrót S.A. apelacjami od wyroków sądów okręgowych i Sądu Arbitrażowego, dalsze postępowanie prowadzone będzie przed Sądem Apelacyjnym. Obsługa zobowiązań z tytułu kredytów przez klientów pozostających w sporach sądowych z Energa Obrót S.A., przebiega terminowo.

Portfel farm wiatrowych

Udział portfela farm wiatrowych w segmencie kredytów instytucjonalnych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu w wartości brutto w Grupie BOŚ na 30 czerwca 2020 roku wyniósł 15,7% co stanowi 11,2% portfela kredytów, natomiast wartościowo portfel ten wyniósł brutto 1 485,5 mln zł.

Poziom pokrycia odpisami kredytów z utratą wartości według stanu na 30 czerwca 2020 roku w segmencie kredytów instytucjonalnych wynosi 58,6%, w tym dla portfela farm wiatrowych 39,0%.

	w tys. zł	30-06-2020	31-12-2019
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu			
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości:			
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (Koszyk 2)</i>		1 236 660	1 290 953
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości (Koszyk 3), ale niewykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne		235 111	252 616
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (Koszyk 3)		13 741	13 553
Razem należności od klientów brutto		1 485 512	1 557 122
Odpisy z tytułu utraty wartości:			
<i>Należności od klientów - Koszyk 2</i>		- 31 455	- 32 837
<i>Należności od klientów - Koszyk 3 niewykazujący utraty wartości</i>		- 8 965	- 9 633
<i>Należności od klientów - Koszyk 3 wykazujący utratę wartości</i>		- 5 359	- 8 790
Razem odpisy z tytułu utraty wartości		- 45 779	- 51 260
Razem należności od klientów - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu netto		1 439 733	1 505 862
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW RAZEM		1 439 733	1 505 862

Ryzyko negatywnego wpływu wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-260/18 oraz zmian otoczenia prawnego na portfel kredytów walutowych

W dniu 3 października 2019 roku Europejski Trybunał Sprawiedliwości („TSUE”) wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C-260/18 Kamil Dziubak, Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu prowadzącej działalność w Polsce w formie oddziału pod nazwą Raiffeisen Bank International AG Oddział w Polsce, dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, który zawiera wykładnię przepisów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w odpowiedzi na pytania prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy po analizie postanowień umowy o kredyt indeksowany do CHF.

Zgodnie z treścią wyroku, TSUE nie odniósł się do kwestii niedozwolonego charakteru klauzul umownych, wskazując, że badanie występowania wszystkich przesłanek abuzywności oraz ocena postanowień umownych w każdej indywidualnej sprawie odrębnie należy do sądów krajowych.

Zgłaszane w pozwach roszczenia wywodzone z umów kredytów i pożyczek denominowanych generalnie dotyczą stwierdzenia nieważności umowy kredytu/pożyczki alternatywnie orzeczenia częściowej nieważności tego rodzaju umowy w zakresie klauzul waloryzacyjnych.

Bank na bieżąco monitoruje orzecznictwo krajowe w tego rodzaju sprawach i oceniając ryzyko prawne związane z kredytami waloryzowanymi kursem waluty obcej uwzględnia, że wyrok TSUE z 3 października 2019 roku oraz orzeczenia polskich sądów w podobnych sprawach mogą wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby postępowań sądowych i wartość dochodzonych roszczeń.

Na koniec I półrocza 2020 roku przed sądami zawisto łącznie 170 spraw przeciwko Bankowi, dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych, głównie do CHF, w których wartość przedmiotu sporu wynosiła 33,34 mln zł. Zgłaszane w pozwach roszczenia wywodzone z umów kredytów i pożyczek denominowanych generalnie dotyczą uznania umowy kredytu/pożyczki za nieważną alternatywnie uznania za abuzywne klauzul denominacyjnych (przeliczeniowych) i ubezpieczeniowych, regulujących zabezpieczenia pomostowe (ubezpieczenie niskiego wkładu i ubezpieczenie kredytu do czasu ustanowienia hipoteki).

Po I półroczu 2020 roku zostały zaktualizowane modele służące szacowaniu związanych z tym ryzyk i poziomu rezerw na ich pokrycie. W oparciu o otrzymane wyniki, Bank zdecydował o dotworzeniu odpisów związanych z przedmiotowymi sprawami. Na dzień 30 czerwca 2020 roku rezerwy na ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi powiązanymi z walutą obcą wynoszą 15,33 mln zł na bieżące postępowania sądowe oraz 16,60 mln zł na przyszłe postępowania sądowe i roszczenia. Łącznie na ryzyko prawne związane z kredytami i pożyczkami powiązanymi z kursem walut obcych rezerwy wynoszą 31,93 mln zł.

Ryzyko negatywnego wpływu na wyniki Banku orzeczenia TSUE w sprawie uprawnienia konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C – 383/18 Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank, który zawiera wykładnię przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG.

W odpowiedzi na pytanie prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy TSUE orzekł, że prawo konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie nałożone na konsumenta koszty.

Przeciwko Bankowi nie toczy się żadne postępowanie dotyczące zwrotu części kosztów kredytów konsumenckich w trybie ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 roku przed sądami toczą się cztery postępowania przeciwko Bankowi, dotyczące zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą.

Zakres wpływu ryzyka na wynik Banku jest uzależniony od liczby wniosków złożonych przez klientów. Na koniec I półrocza 2020 roku rezerwy na zwroty prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytów wynoszą 5,4 mln zł.

Pozostałe czynniki

Do czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki Banku w perspektywie najbliższych kwartałów należy zaliczyć:

■ **ryzyko istotnego osłabienia kursu złotego wobec CHF i EUR**

Zdarzenie takie spowodowałoby wzrost wolumenu kredytów walutowych, co oznacza wzrost wymogu kapitałowego z tytułu tych kredytów. W przypadku trwałej znaczącej deprecjacji PLN względem walut obcych, zwłaszcza CHF, należałoby się liczyć z pogorszeniem jakości portfela walutowych kredytów hipotecznych;

■ **ryzyko wzrostu zmienności na globalnym rynku finansowym oraz obniżenie ratingu zarówno krajowego, jak i Banku**

Skutki dla Banku mogą obejmować m.in. zwiększony koszt finansowania zewnętrznego, jak również utrudnienia w dostępie do finansowania zagranicznego oraz realizacji transakcji z zakresu zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej;

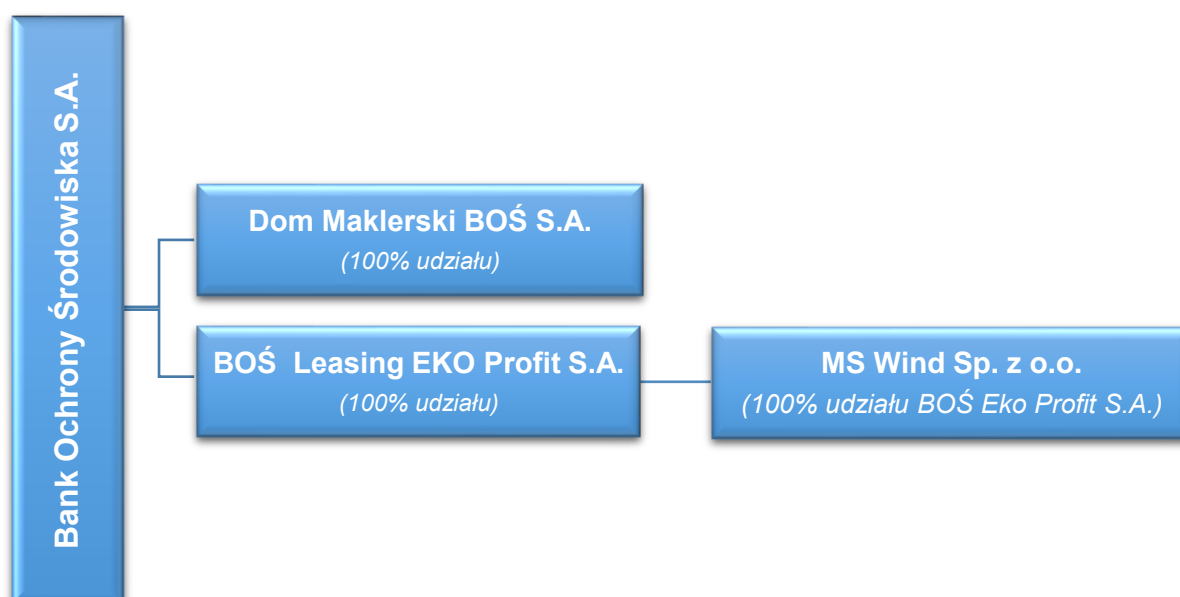
■ **ryzyko utrzymywania się stóp procentowych na niskim poziomie lub kolejne obniżki stóp procentowych zarówno w PLN jak i walutach obcych**

Ewentualne dalsze obniżki stóp procentowych doprowadziłyby do zawężenia realizowanej marży odsetkowej netto i spadku wyniku odsetkowego z uwagi m.in. na ograniczenia ustawowe wysokości odsetek, brak możliwości dalszego obniżenia oprocentowania rachunków bieżących czy też klauzule umowne.

3. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ

Struktura Grupy Kapitałowej

W I półroczu 2020 roku Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. składała się z następujących podmiotów.

Rodzaj prowadzonej działalności przez Spółki zależne BOŚ S.A.:

- Dom Maklerski BOŚ S.A. – usługi maklerskie, działalność na rynku kapitałowym
- BOŚ Leasing EKO – działalność leasingowa oraz działalność finansowa i doradcza, Profit S.A. uzupełniająca ofertę usługową Banku
- MS Wind sp. z o. o. – realizacja projektu farm wiatrowych

Wyżej wymienione jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną.

Inwestycje kapitałowe

W I półroczu 2020 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. nie nabywał ani nie zbywał udziałów lub akcji w spółkach.

Inwestycje w kapitał ludzki – szkolenia

Rozwój kompetencji koncentrował się na kompetencjach biznesowych, wspierających transformację Banku i realizację założeń strategicznych Ramowej Strategii Rozwoju Banku z uwzględnieniem zagadnień ekologii, ochrony środowiska i dostosowania procesów do wymagań regulacji zewnętrznych.

W szkoleniach stacjonarnych oraz w kanałach zdalnych udział wzięło łącznie 259 uczestników, w tym w szkoleniach grupowych 200, a w indywidualnych 59 uczestników.

Powodem spadku aktywności szkoleniowej jest wybuch pandemii i związane z tym obostrzenia, w tym kluczowy dla szkoleń, zakaz zgromadzeń, zatrzymujący całkowicie aktywności w zakresie szkoleń grupowych organizowanych w formule stacjonarnej.

Z biblioteki szkoleń e-learningowych skorzystało łącznie 729 uczestników, przy czym wielu z nich brało udział w kilku lub kilkunastu szkoleniach i w takim ujęciu liczba uczestników korzystających z biblioteki szkoleń e-learning to łącznie 4 150.

Tematy obejmowały przede wszystkim znajomość:

- przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu AML/CFT, w zakresie obowiązujących przepisów, tj. m.in. identyfikacja beneficjenta rzeczywistego, analiza i ocena ryzyka klienta, fraudy,
- kompetencji wskazanych w załączniku do ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, zapewniające zgodność z wymogiem uczestniczenia przez każdego agenta lub osobę fizyczną wykonującą czynności agencyjne w 15 godzinach szkoleń zawodowych rocznie,
- cyberbezpieczeństwa,
- produktów obszaru rynku klienta indywidualnego, tj. m.in. rachunków bankowych (w tym Podstawowego Rachunku Płatniczego), pożyczki gotówkowej, depozytów, kredytów hipotecznych,
- produktów obszaru rynku klienta instytucjonalnego, tj. m.in.: produktów rozliczeniowych, kredytowych, faktoringu, obligacje, instrumentów gwarancyjnych, czy obligacji skarbowych,
- roli Banku jako Agentu Firmy inwestycyjnej i zagadnień dot. oferowania produktów inwestycyjnych wynikających z dyrektywy MIFID II,

- standardów wewnętrznych dot. jakości obsługi klienta, procesu sprzedaży oraz współpracy wewnętrznej,
- procedur, informacji na temat bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych w organizacji, a także wymagań prawnych wg RODO,
- zagadnień dot. ryzyka operacyjnego, w tym m.in. elementarnych zasad bezpieczeństwa fizycznego gotówki, obrotu gotówkowego i bezgotówkowego, procesu obsługi skarg i reklamacji (z tym zgłoszeń dotyczących nieautoryzowanych transakcji płatniczych), jakości danych przekazywanych do baz zewnętrznych i aplikacji umożliwiających zgłaszanie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- etyki bankowej,
- przeciwdziałania mobbingowi,
- zagadnień ekologicznych, w tym technologii OZE.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI W GRUPIE

1. RYZYKO KREDYTOWE

Podstawowym celem w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym w I półroczu 2020 roku, a w szczególności w zakresie zarządzania jakością aktywów, była poprawa jakości oraz struktury portfela kredytowego.

Działania mające na celu poprawę jakości portfela kredytowego koncentrowały się na prowadzeniu polityki zakładającej umiarkowany poziom apetytu na ryzyko, umożliwiającej w perspektywie do roku 2021 osiągnięcie poziomu kosztu ryzyka oscylującego wokół średniej dla sektora.

W zakresie poprawy struktury portfela kredytowego Bank kontynuował podejmowane w okresach wcześniejszych działania ukierunkowane na zmniejszenie jednostkowych ekspozycji i ryzyka koncentracji.

Oferta produktowa dostosowana była do potrzeb poszczególnych segmentów klienta i rozwijała się, w szczególności, w kierunku intensyfikacji:

- w obszarze rynku klienta instytucjonalnego – oferty zaspakajającej w sposób kompleksowy potrzeby klientów, z uwzględnieniem specjalizacji w postaci rozbudowanej gamy produktów proekologicznych;
- w obszarze rynku klienta indywidualnego – oferty skierowanej głównie na finansowanie rozwiązań ekologicznych.

Bank finansował transakcje, które były zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z polityką kredytową Bank nie angażował się w transakcje:

- mogące narazić Bank na utratę reputacji,
- mogące powodować, że wiarytelność obciążona ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie przekroczy poziom określony wymogami zewnętrznymi,
- realizowane z naruszeniem Prawa Ochrony Środowiska lub mogące stanowić potencjalne źródło degradacji środowiska naturalnego,
- z klientami nieposiadającymi wiarygodnych, stałych i stabilnych dochodów.

Bank uzależniał podjęcie finansowania od:

- posiadania przez kredytobiorcę zdolności kredytowej do spłaty wnioskowanego zadłużenia w terminach uzgodnionych z Bankiem,
- przedstawienia zabezpieczenia spłaty w formie i wartości akceptowanej przez Bank, o ile przepisy wewnętrzne tego wymagają,
- spełnienia innych kryteriów warunkujących podjęcie finansowania, w szczególności, wyników dotychczasowej współpracy klienta z Bankiem oraz oceny historii kredytowej klienta w sektorze bankowym.

Klient i transakcja podlegały wszechstronnej ocenie ryzyka kredytowego z uwzględnieniem skutków gospodarczych pandemii COVID-19.

Bank oceniał ryzyko kredytowe z wykorzystaniem modeli ratingowych i scoringowych,

zróżnicowanych w zależności od rodzaju klienta i transakcji. Modele były budowane, rozwijane, monitorowane i nadzorowane w Obszarze Ryzyka z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych wymogów w tym zakresie.

Model oceny ryzyka kredytowego dla osób fizycznych ubiegających się o finansowanie na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą obejmował:

- analizę ilościową – polegającą na ustaleniu wysokości i stabilności źródeł spłaty zobowiązania kredytowego oraz
- analizę jakościową – polegającą na ocenie cech klienta, które mają istotny wpływ na jego skłonność do spłaty zaciągniętego zobowiązania kredytowego w terminach określonych w umowie w tym ocenę scoringową i ocenę zachowania klienta w oparciu o informacje z Biura Informacji Kredytowej S.A.

W procesie oceny zostały uwzględnione postanowienia wynikające z Rekomendacji T i S KNF, w szczególności w zakresie wprowadzenia odpowiednich poziomów wskaźnika Dtl i LtV oraz możliwości zastosowania uproszczonej oceny zdolności kredytowej.

W procesie oceny klienta Bank wykorzystywał informacje pozyskane z różnych źródeł, w tym informacje pozyskiwane z baz zewnętrznych.

Model oceny ryzyka klientów ubiegających się o finansowanie na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub statutowej (spółki komunalne) uwzględniał dwa obszary: ocenę klienta i ocenę transakcji (ocena ratingowa).

Ocena klienta dokonywana była na podstawie elementów ilościowych i jakościowych. Ocena ilościowa dotyczyła podstawowych, z punktu widzenia generowania wyniku finansowego i zachowania płynności, obszarów działalności klienta. Ocena jakościowa obejmowała w szczególności ocenę: planów rozwojowych, doświadczenia i umiejętności osób zarządzających, jakości relacji klienta z otoczeniem zewnętrznym, w tym z Bankiem.

Model oceny ryzyka jednostek samorządu terytorialnego składa się z analizy Klienta opierającej się o ocenę podstawowych wskaźników budżetowych, wskaźników zadłużenia, oraz analizę transakcji opierającą się o ocenę planowanych wskaźników zadłużenia, jakości zabezpieczenia i długości trwania transakcji.

W przypadku finansowania klienta funkcjonującego w ramach grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie Bank oceniał ryzyko kredytowe z uwzględnieniem wpływu sytuacji podmiotów powiązanych.

Ocena transakcji dokonywana była w szczególności na podstawie oceny celu finansowania, długości okresu kredytowania i wartości zabezpieczenia spłaty. Bank ustanawiał taką strukturę finansowania, aby zapewnić podział ryzyka pomiędzy kredytobiorcę i Bank, głównie poprzez odpowiednie do skali ryzyka zaangażowanie środków własnych kredytobiorcy.

W przypadku ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub kwotę transakcji, ocena ryzyka weryfikowana była przez eksperta ds. ryzyka kredytowego – pracownika wyspecjalizowanego w identyfikacji ryzyk i doborze adekwatnych form jego mitygacji, niezależnego od służb sprzedaży.

Bank monitorował ryzyko kredytowe przez cały okres funkcjonowania transakcji kredytowej.

W przypadku zidentyfikowania sytuacji mogących zagrozić terminowej spłacie Bank podejmował działania upominawcze i restrukturyzacyjne wykorzystując w tym celu między innymi rozwiązania zaimplementowane w systemie wczesnego ostrzegania (SWO).

W okresach miesięcznych Bank dokonywał analizy wszystkich ekspozycji kredytowych w celu:

- zidentyfikowania ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości,
- pomiaru utraty wartości,
- utworzenia odpisów lub rezerw.

Do pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz tworzenia odpisów lub rezerw Bank stosował metodę zindywidualizowaną i grupową. Z uwagi na wybuch pandemii COVID-19 i niepewność związaną z potencjalnym jej wpływem na sytuację gospodarczą oraz portfel kredytowy, Bank zdecydował się na wprowadzenie w procesie szacowania odpisów metodą grupową tymczasowej eksperckiej korekty odzwierciedlającej wrażliwości poszczególnych branż na kryzys będący następstwem COVID-19 oraz zmianę w zakresie uwzględnienia wyższej wagi pesymistycznego scenariusza sytuacji makroekonomicznej.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, które funkcjonowały w Banku, uzależnione były od:

- rodzaju i kwoty transakcji,
- wysokości łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, do której należy klient,
- poziomu ryzyka generowanego przez klienta i transakcję.

W Banku funkcjonował system podejmowania decyzji kredytowych, którego podstawą jest reguła, że im wyższy poziom ryzyka transakcji wynikający z jej złożoności, kwoty zaangażowania lub sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, tym wyższy jest szczebel decyzyjny uprawniony do podjęcia decyzji. Szczeblami decyzyjnymi o najwyższych poziomach uprawnień są Komitet Kredytowy Centrali i Zarząd Banku. Decyzje kredytowe podejmowane są po wcześniejszej weryfikacji ryzyka dokonanej przez osobę wyspecjalizowaną w jego ocenie i mitygacji, tj. eksperta ds. ryzyka umiejscowionego w wyodrębnionej komórce organizacyjnej Centrali Banku, niezależnego od obszaru biznesowego Banku.

Podejmując decyzje kredytowe w sprawie transakcji zawieranych z członkami organów Banku lub osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku albo podmiotami powiązanimi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie Bank uwzględniał wymogi ustawy Prawo bankowe.

Bank przyjmował na zabezpieczenie swoich wierzytelności zabezpieczenia rzeczowe i osobiste. Bank preferował transakcje zabezpieczone, z zastrzeżeniem, że ustalono maksymalny poziom transakcji niezabezpieczonych w segmencie detalicznym wraz z kryteriami pozwalającymi na udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, z uwzględnieniem specyfiki produktowej, segmentu klientów, wpływu tych transakcji na wyniki Banku i wysokość potencjalnej straty.

Poziom zabezpieczenia był uzależniony od poziomu ryzyka generowanego przez transakcję, w tym w szczególności od rodzaju transakcji i długości jej trwania.

Ustalając wartość zabezpieczenia Bank kierował się zasadą ostrożnej wyceny.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank uwzględniał:

- należytą ochronę interesów Banku,
- wysokość kosztów związanych z ustanowieniem danego zabezpieczenia,
- możliwość szybkiego upłynnienia danego zabezpieczenia.

W Banku funkcjonowały polityka zarządzania ekspozycjami nieobstugowanymi zawierającą strategię działania umożliwiającą uzyskanie określonej w czasie redukcji ekspozycji nieobstugowanych oraz plan operacyjny wspierający realizację działań strategicznych.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu następstw gospodarczych stanu epidemii COVID-19 na jakość portfela kredytowego Bank wdrożył Szczególne zasady finansowania i monitorowania klientów, kierując się w przyjętych rozwiązaniach Pakietem Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju przygotowanym przez UKNF. Bank wprowadził, między innymi, możliwość udzielania finansowania w oparciu o perspektywiczną zdolność kredytową i uproszczone projekcje płynnościowe. Jednocześnie, w celu zminimalizowania wpływu stanu epidemii na poziom identyfikowanego ryzyka kredytowego, Bank w szczególności wprowadził ograniczenia w finansowaniu branż o podwyższonym ryzyku, obniżył progi decyzji automatycznej w przypadku kredytowania osób fizycznych, czasowo obniżył dopuszczalny maksymalny poziom wskaźnika LtV, wstrzymał udzielanie kredytów w walutach innych niż PLN.

Bank jest beneficjentem Portfelowej Linii Gwarancyjnej z Funduszu Gwarancji Płynnościowych uruchomionego przez BGK, z którego udzielane są gwarancje dla średnich i dużych firm dotkniętych skutkami pandemii COVID-19.

Bank identyfikował, dokonywał pomiaru i monitorował ryzyko koncentracji zaangażowań na poziomie:

- pojedynczego klienta i transakcji,
- portfela kredytowego.

Na poziomie klienta i transakcji, ryzyko koncentracji zaangażowania zarządzane było poprzez przestrzeganie nadzorczych limitów zaangażowania, w szczególności wynikających z przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku lub Prawa Bankowego, jak również poprzez stosowanie zasady, że przebieg procesu oceny i monitorowania ryzyka zależy od kwoty zaangażowania kredytowego.

Na poziomie portfela kredytowego zarządzanie koncentracją zaangażowań dokonywane było poprzez przestrzeganie limitów wewnętrznych lub wartości ostrzegawczych zatwierdzonych przez Zarząd Banku lub Radę Nadzorczą w przypadku limitów, poprzez które Bank określa akceptowany poziom apetytu na ryzyko kredytowe.

W szczególności Bank stosował następujące limity:

- geograficzne – zaangażowanie wobec innych krajów,
- dotyczące parametrów produktowych – np. maksymalne LTV,
- dotyczące portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości – wynikające z Rekomendacji KNF,
- udziału kredytów walutowych w portfelu kredytów Banku,

- limit dopuszczalnego łącznego zaangażowania wobec podmiotów/grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, wobec których zaangażowanie Banku przekracza 10% uznanego kapitału Banku,
- limity dopuszczalnego łącznego zaangażowania wobec podmiotów/grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie uzależnione od ratingu podmiotu dominującego lub podmiotu o największym zaangażowaniu,
- limity branżowe,
- limit na ekspozycje kredytowe wobec spółek zależnych Banku.

W I półroczu 2020 roku Bank wprowadził limit na zaangażowanie z tytułu transakcji kredytowych, dla których zostały zastosowane szczególne zasady finansowania w związku z wybuchem pandemii COVID-19.

W procesie zarządzania ryzykiem koncentracji Bank stosował system wskaźników wczesnego ostrzegania, który ma zastosowanie do wszystkich limitów wewnętrznych w obszarze ryzyka kredytowego. Podstawowe założenie systemu opiera się wyróżnieniu trzech poziomów wykorzystania limitu i stopniowym wdrażaniu działań mitygujących ryzyko przekroczenia limitu w zależności od poziomu jego wykorzystania.

Poziom wykorzystania limitów był cyklicznie monitorowany i raportowany organom Banku w trybie wynikającym z regulacji wewnętrznych Banku.

Zgodnie z wymogami określonymi przez Komisję Nadzoru Finansowego w Rekomendacjach T i S oraz Uchwale w sprawie wymagań dotyczących identyfikacji, monitorowania i kontroli koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań, Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka kredytowego dotyczące portfela kredytów klientów detalicznych i korporacyjnych, w tym dla największych zaangażowań.

Informacja dotycząca poziomu ryzyka kredytowego w portfelu kredytowym Banku prezentowana była Zarządowi Banku miesięcznie, a Radzie Nadzorczej – nie rzadziej niż kwartalnie.

Bank w swoich działaniach kredytowych przestrzegał wymogów nadzorczych, zasad wynikających z dobrych praktyk bankowych i procedur wewnętrznych.

2. RYZYKO FINANSOWE

Ryzyko finansowe w Grupie BOŚ koncentruje się przede wszystkim w Banku oraz w Domu Maklerskim BOŚ S.A. (DM BOŚ S.A.) i obejmuje:

- 1) ryzyko płynności,
- 2) ryzyko rynkowe, w tym:
  - ryzyko stopy procentowej (w księdze bankowej i handlowej),
  - ryzyko walutowe ((przede wszystkim w księdze handlowej; ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej),
  - pozostałe ryzyka (ryzyko ogólne i szczególne cen instrumentów kapitałowych oraz ryzyko cen towarów).

Ryzyko płynności i ryzyko stopy procentowej występuje przede wszystkim w Banku, natomiast ryzyko walutowe – w DM BOŚ S.A. (w księdze handlowej i niehandlowej) oraz w Banku (w księdze handlowej; ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej). W DM BOŚ S.A. występuje także ryzyko z tytułu pozycji w instrumentach kapitałowych i ryzyko cen towarów.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w Banku, jak i w Grupie BOŚ w zakresie ryzyka finansowego określa Strategia zarządzania ryzykiem bankowym. Strategia ta stanowi integralny element obowiązującej Strategii działania Banku.

System zarządzania ryzykiem w Grupie BOŚ obejmuje badanie poszczególnych rodzajów ryzyka, związanych zarówno z działalnością Banku, jak i Spółek wchodzących w skład Grupy. Bank, jako podmiot dominujący, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie. Proces zarządzania ryzykiem podlega okresowym przeglądom, które mają na celu dostosowanie tego procesu do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i uwzględniają zmiany zachodzące w Banku oraz w Grupie.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest dokonywane w oparciu o ustalony przez Radę Nadzorczą Banku poziom apetytu i tolerancji na ryzyko, określonych za pomocą zestawu limitów wewnętrznych. W Banku obowiązują polityki w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej oraz ryzykiem rynkowym, gdzie określone są między innymi maksymalne poziomy ryzyka finansowego, zgodne z przyjętym przez Radę Nadzorczą Banku apetytem na ryzyko. Na ich podstawie ustanowiono system wczesnego ostrzegania, który koncentruje się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu, kontrolowaniu i raportowaniu ryzyka.

Transakcje księgi bankowej stanowią podstawową działalność Banku, tzn. wynikają z działalności komercyjnej, w tym: pozyskiwania źródeł finansowania i efektywnego zarządzania płynnością finansową. Do księgi bankowej wchodzi pozycje nie zaliczone do księgi handlowej, w tym w szczególności:

- udzielane kredyty, gwarancje, pożyczki, lokaty i przyjmowane depozyty,
- transakcje zabezpieczające płynność i ryzyko stopy procentowej operacji zaliczonych do księgi bankowej,
- zakup papierów wartościowych w celu innym niż handlowy.

Zgodnie ze strategią Grupy BOŚ, działalność w księdze handlowej uzupełnia działalność w księdze bankowej. Księga handlowa zawiera transakcje realizowane na rachunek własny w celu handlowym, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach, z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też innych odchyżeń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności stóp procentowych i kursów walutowych. Sprzedaż transakcji z księgi handlowej nie jest prowadzona w celu utrzymania płynności. Zadaniem księgi handlowej jest zapewnienie klientom najwyższej jakości usług. W celu osiągnięcia tych zadań Banku oraz DM BOŚ S.A., w ramach obowiązujących limitów ryzyka, utrzymują otwarte pozycje.

Celem zarządzania ryzykiem w Grupie BOŚ jest utrzymywanie poszczególnych rodzajów ryzyka na przyjętym poziomie tolerancji i apetytu, pozwalającym na ochronę wartości kapitału akcjonariuszy, zachowanie bezpieczeństwa depozytów klientów oraz uzyskanie odpowiedniej efektywności działalności Grupy BOŚ, w tym zapewnienie zdolności dostosowania działalności Grupy BOŚ do zmieniających się warunków rynkowych, kompetencji i zaangażowania kadry kierowniczej oraz pracowniczej, jakości systemów informacji zarządczej.

Poziom i profil ryzyka finansowego jest regularnie monitorowany w Banku w Departamencie Ryzyka Finansowego i Operacyjnego (departament II linii obrony) i w DM BOŚ S.A. oraz raportowany: Radzie Nadzorczej Banku, Radzie Nadzorczej DM BOŚ S.A., Komitetowi ds. Ryzyka (przy Radzie Nadzorczej), Zarządowi Banku, Zarządowi DM BOŚ S.A., Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetowi ZAP) oraz Komitetowi ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego (KZAP ds. PiRR).

2.1. Ryzyko płynności

Celem Grupy BOŚ w zakresie zarządzania płynnością jest utrzymanie zdolności do finansowania aktywów i terminowego regulowania zobowiązań, a także utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów, zapewniającej bezpieczny profil płynności w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz głównych walutach obcych, a przede wszystkim – dla całkowitej pozycji płynności. Ryzyko płynności jest przede wszystkim generowane w Banku.

Strategia i procesy w zarządzaniu ryzykiem płynności są dopasowane do profilu i skali działalności Banku. Strategię zarządzania ryzykiem płynności określa zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Strategia Płynnościowa Banku. Strategia określa apetyt Banku na to ryzyko, wyznacza główne kierunki oraz cele ilościowe dla wybranych wielkości i jest integralnym elementem Ramowej Strategii działania Banku. Tolerancja na ryzyko płynności, dostosowana do przyjętego apetytu, została określona w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Polityce w zakresie zarządzania płynnością poprzez obowiązujący w Banku system wewnętrznych limitów i wartości ostrzegawczych.

Struktura i organizacja funkcji zarządzania ryzykiem płynności obejmuje wszystkie szczeble struktury organizacyjnej Banku i działa w ramach funkcjonujących trzech linii obrony. Szczególną rolę w procesie zarządzania ryzykiem płynności pełni Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Płynność w Banku rozpatrywana jest w następującym horyzoncie czasowym:

- płynność śróddzienna – w ciągu dnia;
- płynność bieżąca – w okresie do 7 dni;
- płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca;
- płynność średnioterminowa – w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy;
- płynność długoterminowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

W celu pomiaru płynności oraz ryzyka płynności śróddziennej, bieżącej i krótkoterminowej Bank wykorzystuje następujące miary i narzędzia:

- 1) poziom płynności śróddziennej – odzwierciedla niezbędny do utrzymania poziom środków na rachunku w NBP, pozwalający na regulowanie zobowiązań Banku w trakcie dnia, w sytuacji normalnej i skrajnej;
- 2) aktywa płynne (nadwyżka płynności) – stanowiące bufor dla oczekiwanych i nieoczekiwanych wypływów w horyzoncie 30 dni;
- 3) zapas płynności – który mierzy poziom aktywów płynnych, pomniejszonych o oczekiwane oraz nieoczekiwane wypływy, wyznaczone w terminie 30 dni, z uwzględnieniem narzutu z tytułu koncentracji;
- 4) ocenę stabilności bazy depozytowej;

- 5) lukę płynności krótkoterminowej (dla PLN, EUR, CHF i USD) – pokazującą poziom niedopasowania w strukturach finansowania w walutach obcych; luka ta przede wszystkim obejmuje przepływy z transakcji na rynku hurtowym oraz z transakcji pochodnych;
- 6) testy warunków skrajnych (pozwalające m.in. na weryfikację możliwości utrzymania płynności w zdefiniowanym w Banku horyzoncie czasowym w poszczególnych scenariuszach).

W celu pomiaru płynności oraz ryzyka płynności średnio- i długoterminowego Bank wyznacza i monitoruje:

- 1) lukę płynności kontraktową oraz urealnioną (która jest uzupełniana o systematycznie przeprowadzane analizy: stabilności bazy depozytowej, koncentracji bazy depozytowej, wielkości przedpłat kredytów oraz poziomu zrywalności depozytów);
- 2) wskaźniki pokrycia aktywów długoterminowych pasywami długoterminowymi;
- 3) wskaźnik pokrycia kredytów służących finansowaniu długoterminowych potrzeb klientów najbardziej stabilnymi źródłami finansowania;
- 4) prognozę LCR, aktywów płynnych oraz długoterminowych miar płynności (m.in. NSFR).

W celu oceny skuteczności procesu zarządzania ryzykiem płynności, dla większości z powyższych miar ustalane są limity lub wartości ostrzegawcze w ramach zestawu wewnętrznych limitów ryzyka płynności, których struktura ma charakter hierarchiczny (tzn. ustalane są na poziomie Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami). Obowiązujące limity i wartości ostrzegawcze podlegają systematycznym przeglądom, tak aby pozwalały na skuteczne monitorowanie płynności. Limity i wartości ostrzegawcze określają ramy dla tolerancji Banku w zakresie płynności i są zgodne z przyjętym przez Bank apetytem na to ryzyko. Kształtowanie odpowiedniego profilu ryzyka płynności wspierane jest poprzez uwzględnienie kosztu płynności w ramach obowiązującego w Banku systemu cen transferowych.

Stosowane przez Bank miary i narzędzia podlegają cyklicznym przeglądom i są systematycznie aktualizowane, co służy lepszemu odwzorowaniu profilu płynności. Proces monitorowania płynności i ryzyka płynności w Banku jest wspierany przez dedykowane systemy informatyczne (w szczególności w zakresie generowania kontraktowej i urealnionej luki płynności, raportowania nadzorczych miar płynności i limitów wewnętrznych oraz przygotowywania sprawozdawczości obowiązkowej). Bank przynajmniej raz do roku opracowuje przegląd procesu oceny adekwatności zasobów płynności (ILAAP), zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2016/10 dotyczącymi informacji na temat ICAAP oraz ILAAP gromadzonych do celów procesu przeglądu i oceny nadzorczej (SREP). Przegląd ten podlega opiniowaniu przez Komitet ZAP oraz zatwierdzeniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Przeprowadzony przez Bank przegląd ILAAP według stanu na 31 grudnia 2019 roku wykazał zgodność procesu z przepisami wewnętrznymi Banku oraz zewnętrznymi wytycznymi.

Raporty dotyczące ryzyka płynności prezentowane są wszystkim jednostkom Banku biorącym udział w procesie zarządzania tym ryzykiem. Wyniki analizy ryzyka płynności, stopień użycia norm nadzorczych oraz wewnętrznych limitów oraz wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego (w cyklach tygodniowych), Zarządu Banku i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (w cyklach miesięcznych) oraz dla Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka przy Radzie Nadzorczej (w cyklach kwartalnych). Raporty wchodzi w skład Systemu Informacji Zarządczej (SIŻ), którego celem jest

wspomaganie zarządzania Bankiem, usprawnienie realizacji jego zadań oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania.

Ogólny profil ryzyka płynności

Podstawowym źródłem finansowania Banku pozostaje systematycznie budowana i zdywersyfikowana baza depozytowa z dużym udziałem stabilnych depozytów od klientów indywidualnych (uzupełniona depozytami klientów korporacyjnych i sektora publicznego), którego uzupełnienie stanowią m.in. otrzymane pożyczki od międzynarodowych instytucji finansowych (które dodatkowo, wraz z długoterminowymi dwustronnymi umowami zamiany płatności odsetkowych zabezpieczonymi dłużnymi papierami wartościowymi oraz transakcjami FX Swap, stanowią źródło finansowania płynności w walutach obcych). W Banku na bieżąco monitorowane jest ryzyko koncentracji bazy depozytowej. Wewnętrzne miary płynności uwzględniają dodatkowy narzut na środki stabilne z tytułu koncentracji, wyliczany w oparciu o salda depozytów dla dużych depozytów oraz depozytów dużych klientów (zaklasyfikowanych zgodnie z definicjami funkcjonującymi w Banku).

Posiadane przez Bank aktywa płynne (nadwyżka płynności), utrzymywane są przede wszystkim w postaci charakteryzujących się wysoką płynnością bonów pieniężnych NBP (według stanu na 30 czerwca 2020 roku stanowiących 42% portfela płynnych nieobciążonych papierów wartościowych) oraz obligacji stanowiących należności od lub gwarantowanych przez Skarb Państwa (według stanu na 30 czerwca 2020 roku - 57%), charakteryzujących się niskim ryzykiem szczególnym. Portfel tych papierów jest uzupełniony gotówką oraz środkami utrzymywanymi w NBP (ponad zadeklarowany poziom rezerwy obowiązkowej) i na rachunkach nostro w innych bankach. Aktywa płynne według stanu na 30 czerwca 2020 roku wynosiły 4 391 mln zł. Aktywa płynne stanowią bufor dla zabezpieczenia płynności w ewentualnych sytuacjach kryzysowych, tj. istnieje możliwość ich zastawu, upłynnienia w ramach transakcji repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie, bez istotnej utraty wartości. Możliwości sprzedaży aktywów płynnych (ryzyko płynności produktu) są systematycznie monitorowane. W analizach tych brane są pod uwagę przede wszystkim: wielkość emisji, obrót rynkowy oraz zmienność ceny kupna / sprzedaży.

Zgodnie z rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego i Narodowego Banku Polskiego, Bank ma możliwość korzystania z dodatkowych źródeł finansowania w postaci kredytu technicznego i lombardowego w NBP a także może wystąpić do NBP celem uzyskania kredytu refinansowego.

W Banku wyznaczany jest kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności, które uznawane jest za ryzyko stale istotne, zgodnie z obowiązującym procesem szacowania kapitału wewnętrznego. Kapitał ten szacowany jest w oparciu o koszt związany z przywróceniem nadzorczych i wewnętrznych miar oraz limitów płynności w warunkach zbudowanych scenariuszy testów warunków skrajnych.

Miary ryzyka płynności

Bank wyznacza nadzorcze miary płynności zgodnie z następującymi regulacjami: Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz rozporządzeniami delegowanymi

i wykonawczymi odnoszącymi się do niego w zakresie płynności oraz Uchwałą Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Do obecnie obowiązujących norm płynności krótkoterminowej zalicza się wymóg pokrycia wyptywów netto – LCR (relacja aktywów płynnych do wyptywów netto, tj. różnicy pomiędzy wyptywami a wpływami, przez okres występowania warunków skrajnych, trwający 30 dni kalendarzowych). LCR obliczany jest dla wszystkich walut łącznie (w przeliczeniu na PLN) oraz osobno dla walut znaczących: PLN oraz EUR. W przypadku wskaźnika w EUR, Bank identyfikuje niedopasowanie walutowe, związane ze sposobem finansowania kredytów długoterminowych udzielonych w tej walucie.

Do norm długoterminowych zalicza się współczynniki: M3 (współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi) i M4 (współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi). Bank wyznacza i sprawozdaje do Komisji Nadzoru Finansowego oraz Narodowego Banku Polskiego wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR) oraz posiada dla tego wskaźnika wewnętrzną wartość ostrzegawczą na poziomie docelowego limitu nadzorczego, tj. 100%, według stanu na 30 czerwca 2020 roku wartość wskaźnika wynosiła 111%. Ponadto, Bank, zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/313 z dnia 1 marca 2016 roku zmieniającym rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014 w odniesieniu do dodatkowych wskaźników monitorowania na potrzeby sprawozdawczości w zakresie płynności do Narodowego Banku Polskiego, w ramach sprawozdawczości obowiązkowej, opracowuje i przesyła raporty ALMM.

Zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego Bank przeprowadza również pogłębioną analizę płynności długoterminowej. Wyniki przeprowadzanych analiz są wykorzystywane do zarządzania płynnością Banku. Jednocześnie proces opracowywania krótko- i długoterminowych planów finansowych Banku zawiera ocenę płynności tak, aby zapewnić adekwatną strukturę finansowania i przestrzeganie nadzorczych miar płynności.

W I połowie 2020 roku (analogicznie jak w 2019 roku) nadzorcze miary płynności, tj. LCR oraz miary M3-M4 były wyznaczone codziennie (tj. w każdym dniu roboczym) i pozostawały na bezpiecznym poziomie, znacznie przewyższającym poziomy regulacyjne. Wg stanu na 30 czerwca 2020 roku normy te kształtowały się następująco:

Miara	30-06-2020	31-12-2019
LCR	147%	131%
M3	79,42	81,26
M4	1,37	1,30

Bank posiada zatwierdzony przez Zarząd Plan działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych, który określa potencjalne źródła pogorszenia / utraty płynności, zasady postępowania i kompetencje w sytuacjach awaryjnych. Ma on na celu oszacowanie horyzontu przetrwania oraz możliwości i kosztów przywrócenia stanu stabilnej płynności. Plan ten, oprócz analizy scenariuszowej płynności w sytuacjach awaryjnych (której założenia są zgodne z przeprowadzanymi testami warunków skrajnych), zawiera także mierzalne i niemierzalne symptomy wyprzedzające sytuacje awaryjne, pozwalające na systematyczne monitorowanie źródeł powstawania sytuacji kryzysowych w zakresie płynności.

Analizy scenariuszowe płynności w sytuacjach awaryjnych oraz testy warunków skrajnych obejmują trzy rodzaje scenariuszy:

- 1) kryzys wewnętrzny – jego źródłem jest utrata zaufania do Banku przez uczestników rynku (tzw. "run na Bank"), zmniejszenie dostępności finansowania, zmaterializowanie się ryzyka koncentracji oraz obniżenie ratingu Banku;
- 2) kryzys zewnętrzny – zakłada materializację ryzyka walutowego, wzrost stóp procentowych, kryzys na rynkach finansowych i ewentualne efekty drugiej rundy;
- 3) kryzys mieszany – stanowi połączenie elementów zarówno kryzysu wewnętrznego jak i zewnętrznego.

Dokonywane stress testy pozwalają na identyfikację czynników, których materializacja może generować w Banku ryzyko płynności oraz opracowanie działań koniecznych do podjęcia, w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych.

Bank, w ramach dokonywanych analiz, przeprowadza również analizę wrażliwości na poszczególne czynniki generujące ryzyko płynności oraz tzw. testy odwrócone. Plan działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych jest systematycznie weryfikowany i aktualizowany, tak aby gwarantował operacyjne przygotowanie Banku do uruchomienia potencjalnych działań, możliwych do podjęcia w sytuacji zagrożenia płynności. Analiza scenariuszowa płynności w sytuacjach awaryjnych jest opracowywana w trybie półrocznym, a testy warunków skrajnych – w okresach miesięcznych. Założenia przyjmowane w testach warunków skrajnych są systematycznie weryfikowane, zgodnie z wnioskami wynikającymi z analizy scenariuszowej płynności w sytuacjach awaryjnych. Założenia poszczególnych scenariuszy przeprowadzonych stress testów odzwierciedlają oczekiwane negatywne efekty spowodowane przez epidemię COVID-19, takie jak m.in.: zwiększony odpływ gotówki i depozytów, wzrost zerwań depozytów terminowych oraz wzrost kursów walutowych EUR/PLN oraz CHF/PLN. Wnioski z przeprowadzanych testów są uwzględniane w bieżącym zarządzaniu płynnością i ryzykiem płynności, a także są podstawą do budowania struktury aktywów i pasywów.

Bank, w opracowywanych analizach, uwzględnia również możliwość niekorzystnej zmiany kursów walut obcych, w szczególności CHF i EUR, potencjalnie powodujące zwiększenie potrzeb płynnościowych.

Na rynku międzybankowym Bank zawiera transakcje z kontrahentami finansowymi w oparciu o umowy podpisane na wzorcach dostarczonych przez ISDA oraz GMRA bądź ich odpowiednikach przygotowanych przez Związek Banków Polskich.

Część umów uwzględnia w swojej treści postanowienia odnoszące się do obniżenia posiadanego ratingu lub zaprzestania dokonywania oceny ratingowej przez jedną z rozpoznawalnych na świecie agencji ratingowych. Postanowienia te umożliwiają kontrahentowi powołanie się na prawo do wcześniejszego rozwiązania umowy. Inną klauzulą o podobnym skutku jest zmniejszenie ilości posiadanych akcji przez NFOŚiGW poniżej 51% albo poniżej ich wartości w odniesieniu do udziałów, która pozbawi Fundusz prawa do 51% głosów na WZA.

Testy warunków skrajnych wykonane w I połowie 2020 roku, analogicznie jak w 2019 roku pokazują, że Bank posiada stabilną sytuację płynnościową, a posiadane aktywa płynne (nadwyżka płynności) pozwalają na przetrwanie założonych scenariuszy warunków skrajnych, w których Bank zakłada przeżycie w określonym horyzoncie czasowym.

W I połowie 2020 roku, podobnie jak w 2019 roku, sytuacja płynnościowa Grupy BOŚ S.A. była systematycznie monitorowana i pozostawała na bezpiecznym poziomie.

2.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy, wartość ekonomiczną kapitału własnego oraz wartość bieżącą posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Ryzyko stopy procentowej jest przede wszystkim generowane w Banku, zarówno w księdze bankowej jak i handlowej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest dążenie do stabilizacji i optymalizacji wyniku odsetkowego (WO), przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego (WEK).

W tym celu Bank wykorzystuje dwa narzędzia: posiadany portfel inwestycyjny oraz transakcje pochodne, dokonywane w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Budowany w księdze bankowej portfel inwestycyjny powinien między innymi przyczynić się do zabezpieczenia wyniku odsetkowego generowanego na kapitałach własnych Banku, jak również stabilnej części niewrażliwych na zmianę stopy procentowej osadów na rachunkach bieżących. Z drugiej strony portfel ten powoduje zmienność kapitału z aktualizacji wyceny.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Jej celem jest zabezpieczenie wartości godziwej obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu, stanowiących część portfela obligacji w modelu HtC&S i będących buforem płynnościowym Banku. Przeprowadzone transakcje zabezpieczające IRS ograniczają fluktuacje kapitału związane ze zmianami stóp procentowych.

Proces monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej jest wspierany przez dedykowany system informatyczny, za pomocą którego Bank w szczególności wyznacza/przeprowadza:

- 1) lukę przeszacowania (repricing gap), prezentującą wartości aktywów, pasywów i pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w okresach zapadalności/wymagalności bądź przeszacowania;
- 2) symulację wyniku odsetkowego – analizę dynamiczną, odzwierciedlającą projekcję WO w zadanych przedziałach czasowych, w oparciu o przyjęte scenariusze rozwoju Banku, jak również założenia odnośnie kształtowania się czynników rynkowych;
- 3) symulację wartości bieżącej (net present value, NPV), prezentującą wartości zdyskontowane, według zadanych parametrów rynkowych, wszystkich przepływów pieniężnych; w oparciu o analizy NPV wyznaczana jest miara WEK;
- 4) szoki cenowe pod analizę ryzyka bazowego, których celem jest oszacowanie wpływu na wynik odsetkowy zróżnicowanej zmiany oprocentowania produktów, których oprocentowanie oparte jest o różne stawki bazowe;
- 5) analizę ryzyka krzywej dochodowości, której celem jest oszacowanie wpływu na wartość ekonomiczną kapitału własnego nierównoległych zmian kształtu krzywej dochodowości,
- 6) analizę ryzyka opcji klienta, której celem jest oszacowanie wpływu na wynik finansowy Banku, realizowanych przez klientów opcji wbudowanych w produkty odsetkowe;

- 7) testy warunków skrajnych, w tym testy odwrócone oraz nadzorczy test wartości odstających (ang. Supervisory Outlier Test – SOT), których celem jest określenie, jakie łączne zmiany czynników rynkowych doprowadzają do określonego wpływu na miary ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej;
- 8) poziom kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej.

Miary ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej

W celu kontroli ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej Bank stosuje dwie miary: wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych o +/-100 p.b. (WO) oraz wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału na zmianę stóp procentowych o +/-200 p.b. (WEK). Pomiar ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej dokonywany jest w oparciu o charakterystykę produktów (harmonogramy przepływów kapitałowych, przeszacowania stóp procentowych, wbudowane opcje), wynikającą z umów podpisanych z kontrahentami. Dla produktów o charakterze bieżącym, dla których klient posiada swobodę w kształtowaniu m.in. harmonogramu spłaty czy dysponowania środkami, Bank buduje tzw. portfele replikacyjne, które odzwierciedlają ekonomiczne terminy przepływów kapitałowych. W ramach stosowanych portfeli replikacyjnych średni termin zapadalności depozytów o nieustalonym terminie zapadalności wynosi 6 miesięcy, maksymalny zaś 12 miesięcy. Ponadto, Bank uwzględnia zachowania behawioralne klientów takie jak: poziomy wcześniejszych spłat kredytów czy poziomy zerwań depozytów, których sposób szacowania zdefiniowano w regulacjach wewnętrznych Banku. Przyjęte założenia zgodne są z Wytycznymi EBA/GL/2018/02 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego.

W poniższej tabeli przedstawione zostało porównanie wartości miar WO i WEK pomiędzy 30 czerwca 2020 roku oraz 31 grudnia 2019:

	ΔWO		ΔWEK	
	-100 p.b.	+100 p.b.	-200 p.b.	+200 p.b.
30-06-2020	-74 780	34 421	36 748	-61 538
31-12-2019	-43 737	33 718	29 975	-66 589
Zmiana	-31 043	703	6 773	5 051

W I połowie 2020 roku zarówno miara WO, jak i WEK znajdowały się w ramach limitów/wartości ostrzegawczych, zgodnych z przyjętym przez Radę Nadzorczą apetytem na ryzyko. Zmiany wartości powyższych miar cechują się pewną cyklicznością, co związane jest z regularnym przybliżaniem się terminu przeszacowania pozycji o zmiennym oprocentowaniu oraz zapadalności pozycji, których oprocentowanie jest stałe. Wzrost wrażliwości wyniku odsetkowego w I połowie 2020 roku spowodowany był 3-krotnym obniżeniem stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej, celem przeciwdziałania negatywnym skutkom gospodarczym pandemii COVID-19. Asymetryczny wpływ zmian stóp procentowych na WO w scenariuszach spadku i wzrostu stóp procentowych wynika z charakterystyki oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w tym m.in. ograniczenia spadku oprocentowania poszczególnych źródeł finansowania do poziomu 0%, w warunkach badanej zmiany rynkowych stóp procentowych (tj. o -100 p.b.). W związku z dokonanymi redukcjami poziomów stóp procentowych i wyższą utylizacją limitu WO, na bieżąco monitorowany jest wpływ zmian zachodzących w otoczeniu, w strukturze bilansu Banku oraz ofercie kierowanej do Klientów na miarę wrażliwości WO.

Zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/02 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego Bank zobligowany jest do przeprowadzania nadzorczego testu wartości odstających (Supervisory Outlier Test – SOT).

Wyniki nadzorczego testu wartości odstających (SOT) dla 6 standardowych scenariuszy szokowych dla ryzyka stopy procentowej, określonych w Wytycznych, przedstawione zostały w poniższej tabeli:

	ΔWEK w danym scenariuszu SOT					
	równoległy wzrost szoku	równoległy spadek szoku	wystromienie krzywej	wypłaszczenie krzywej	wzrost szoku dla stóp krótkoterm.	spadek szoku dla stóp krótkoterm.
30-06-2020	-52 319	27 476	15 661	-50 546	-64 091	10 490
31-12-2019	-53 584	17 877	7 251	-37 277	-52 785	12 520
Zmiana	1 265	9 599	8 410	-13 269	-11 306	-2 030

Wyniki przeprowadzonej analizy nadzorczego testu wartości odstających wskazują, że Bank najbardziej narażony jest na spadek wartości ekonomicznej kapitału (WEK) w scenariuszu wzrostu szoku dla stóp krótkoterminowych (short up). Mimo zwiększenia wrażliwości wartości ekonomicznej kapitału pomiędzy grudniem 2019 roku a czerwcem 2020 roku, poziom tej miary znajduje się wyraźnie poniżej nadzorczych wartości ostrzegawczych, co świadczy o umiarkowanym narażeniu na ryzyko zmian stóp procentowych.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę testów warunków skrajnych, badając kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i handlowej w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka. W księdze bankowej badany jest wpływ podanych scenariuszy na następujące elementy:

a) wrażliwość wyniku odsetkowego (WO):

- scenariusze równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych w przedziale [-500 p.b, +500 p.b];
- scenariusze zmian kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%;
- scenariusze łącznych zmian równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych o ±100 p.b i ±500 p.b. oraz kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%;

b) wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (WEK):

- scenariusze równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych w przedziale [-500 p.b, +500 p.b];
- scenariusze zmian kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%;
- scenariusze łącznych zmian równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych o ±200 p.b i ±500 p.b. oraz kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%;

c) wrażliwość kapitału z aktualizacji wyceny w scenariuszach zmian stóp procentowych w przedziale [-500 p.b., +500 p.b.];

d) wrażliwość wartości bieżącej portfela obligacji w scenariuszach zmian stóp procentowych w przedziale [-500 p.b., +500 p.b.] – w podziale na emitenta (SP&NBP (bez FVH), korporacje, samorządy) oraz w podziale na portfele (H2C&S (bez FVH), H2C).

Ponadto w Banku przeprowadzane są testy odwrócone:

- dla miar WO i WEK – testy w zakresie wpływu zmian czynników rynkowych;

- dla miary WO – testy, których celem jest wskazanie obszarów podatności na zagrożenia wynikające ze strategii w zakresie zabezpieczania i zarządzania ryzykiem oraz reakcji behawioralnych klientów.

Wyniki analizy testów warunków skrajnych wg stanu na 30 czerwca 2020 roku pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonym zaangażowaniu Banku w instrumenty wrażliwe na ryzyko stopy procentowej, ryzyko działalności w portfelu bankowym utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Z uwagi na charakter działalności Banku oraz strukturę portfela papierów wartościowych, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest stale istotne; Bank szacuje kapitał wewnętrzny na to ryzyko. Zgodnie z regulacjami nadzorczymi i wewnętrznymi, kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej odnosi się zarówno do potencjalnych zmian wartości ekonomicznej kapitału jak i wyniku odsetkowego na skutek niekorzystnej zmiany stóp procentowych i jest dostosowany do struktury i charakteru działalności Banku.

Wyniki przeprowadzanego monitoringu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego (w cyklach tygodniowych), w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP i Zarządu Banku (w cyklach miesięcznych) oraz dla Komitetu ds. Ryzyka i Rady Nadzorczej Banku (w cyklach kwartalnych).

Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej jest uzyskanie w tym obszarze działalności, zakładanego w planie finansowym wyniku finansowego, przy akceptowalnej ekspozycji Banku na przedmiotowe ryzyko oraz minimalizacja jego negatywnych skutków z tytułu posiadanych w księdze handlowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Miary ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej

W Banku, w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, wykorzystuje się:

- 1) model wartości zagrożonej (model VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność stóp procentowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy,
- 2) BPV (tzn. wrażliwość papierów wartościowych i instrumentów pochodnych generujących ryzyko stopy procentowej przy zmianie stóp procentowych o 1 p.b.),
- 3) system limitów,
- 4) testy warunków skrajnych.

W I półroczu 2020 roku nie doszło do istotnych zmian w technikach pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej.

Wartość VaR stopy procentowej w księdze handlowej oraz wpływ scenariusza stress testowego –równoległego przesunięcia krzywych dochodowości IRS i BOND o ± 200 p.b. na wynik Banku w okresach półrocznych, kształtowała się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną, średnią oraz na datę sprawozdawczą):

	VaR 10-dniowy			Testy warunków skrajnych ± 200 p.b.	
	średnia	max	Min	na datę	na datę
01-01-2020 30-06-2020	648	1 511	161	526	-3 062
01-01-2019 30-06-2019	470	612	282	526	-4 034

W celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej Bank, raz na miesiąc przeprowadza analizę back-testing, kalkulowaną poprzez porównanie maksymalnych strat, wyznaczonych z modelu VaR, z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji. Wyniki back-testingu, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach zarządczych.

System limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy,
- 2) limit BPV dla instrumentów generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, obowiązujący zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia, osobno dla pozycji w papierach dłużnych i dla IRS oraz łącznie dla tych instrumentów,
- 3) limity maksymalnej, dwudniowej i ciągnionej miesięcznej straty na aktywach w portfelu handlowym.

Kalkulowanie i monitorowanie poziomu wykorzystania poszczególnych limitów jest przeprowadzane wg stanu na każdy dzień roboczy, a w odniesieniu do limitów BPV – również w ciągu dnia oraz systematycznie raportowane kadrze zarządzającej.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę testów warunków skrajnych, badając kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i handlowej w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka.

W księdze handlowej badany jest wpływ skrajnie niekorzystnych zmian poziomu rynkowych stóp procentowych na wynik Banku oraz zmienności stóp procentowych w okresie 250 dni roboczych i korelacji pomiędzy zmiennościami stóp procentowych na poziom VaR zarówno za pomocą metody historycznej jak i parametrycznej.

W celu przeprowadzenia analizy wpływu warunków skrajnych Bank stosuje następujące scenariusze:

- 1) historyczne:
  - a) równoległe przesunięcia krzywych stóp procentowych (w tym grube ogony oraz spread),
  - b) wygięcie krzywych stóp procentowych,
  - c) zmiana nachylenia krzywych stóp procentowych,
- 2) parametryczne:
  - a) równoległe przesunięcia krzywych stóp procentowych,
  - b) wzrost zmienności stóp procentowych,
  - c) skrajnie niekorzystna zmiana korelacji stóp procentowych.

Scenariusze testów warunków skrajnych są przeprowadzane również przy założeniu zmiany płynności rynku i braku możliwości zamknięcia pozycji.

Wyniki tej analizy pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji Banku w instrumentach wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, działalność zarówno w portfelu bankowym jak i handlowym Banku utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki przeprowadzanego monitoringu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej oraz w księdze handlowej, wraz z wynikami przeprowadzonych testów warunków skrajnych, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz – w cyklach kwartalnych – dla Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka. Dodatkowo wyniki analizy w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej w ramach raportów dziennych przekazywane są Członkom Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach tygodniowych są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego.

Dwukrotne obniżki stóp procentowych przez RPP związane z pandemią COVID-19 nie podwyższyły istotnie poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej. Miary ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej były na bieżąco monitorowane i choć ich poziomy wzrosły to utrzymywały się w ramach przyjętych przez Bank limitów.

2.3. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe rozumiane jest jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego Grupy BOŚ w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut. Ryzyko to jest generowane w DM BOŚ S.A. (w księdze handlowej i niehandlowej) oraz w Banku (przede wszystkim w księdze handlowej).

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym w księdze bankowej jest nieutrzymywanie otwartych indywidualnych pozycji. Ekspozycje walutowe, wynikające z działalności prowadzonej w ramach księgi bankowej, są systematycznie transferowane do księgi handlowej tego samego dnia lub najpóźniej – następnego dnia roboczego.

Głównymi pozycjami walutowymi Banku są pozycje w PLN, USD, EUR i CHF.

Ryzyko walutowe w portfelu niehandlowym w DM BOŚ S.A. wynika z deponowania przez DM BOŚ S.A. środków pieniężnych w walutach obcych na rachunkach zagranicznych brokerów, którzy dokonują na zlecenie klientów DM BOŚ S.A. transakcji kupna i sprzedaży instrumentów finansowych na giełdach zagranicznych. Ryzyko walutowe w księdze niehandlowej implikują również pozycje związane z działalnością DM BOŚ S.A. prowadzoną w Oddziale w Republice Czeskiej, które nie stanowią pozycji zaliczonych do portfela handlowego. DM BOŚ S.A. posiada otwarte pozycje walutowe w USD, EUR i CZK w portfelu niehandlowym, a ryzyko walutowe w tym portfelu jest zarządzane w ramach limitu całkowitej pozycji walutowej dla księgi handlowej i niehandlowej łącznie.

Pozycja walutowa wynikająca z działalności Banku w księdze bankowej, która nie została przetransferowana w danym dniu na księgę handlową, podlega kontroli za pomocą limitów otwartych pozycji walutowych w księdze bankowej na koniec dnia.

Ryzyko walutowe w księdze handlowej jest generowane zarówno w Banku, jak i w DM BOŚ S.A. Ryzyko walutowe w księdze handlowej dotyczyło przede wszystkim DM BOŚ S.A., w mniejszym stopniu Banku. Otwarte pozycje walutowe w księdze handlowej DM BOŚ S.A. wynikają

ze świadczenia usług na rzecz klientów w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi oraz z wykonywania czynności usługowych na rynku regulowanym.

W Grupie BOŚ istnieje uspojniony system zarządzania ryzykiem walutowym, liczony odrębnie dla Banku i DM BOŚ S.A.

Miary ryzyka walutowego

Dla monitorowania ryzyka walutowego na otwartych pozycjach walutowych w księdze handlowej (bilansowych i pozabilansowych) w Banku, podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, stosuje się:

- 1) model wartości zagrożonej (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność kursów walutowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy;
- 2) system limitów;
- 3) analizy testów warunków skrajnych.

Wartość VaR walutowego w księdze handlowej Banku, DM BOŚ S.A. i Grupy BOŚ oraz wpływ scenariusza stress testowego – spadek kursów wszystkich walut w stosunku do PLN o 30% na wynik Grupy BOŚ w okresach półrocznych kształtowały się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną i średnią oraz na datę sprawozdawczą):

	VaR 10-dniowy						Testy warunków skrajnych Grupy BOŚ wzrost/spadek kursów walutowych o 30%
	średnia	max	min	Bank na datę	DM na datę	Grupa BOŚ na datę	
01-01-2020 30-06-2020	230	755	8	203	6 956	6 605	-15 818
01-01-2019 30-06-2019	218	575	10	111	2 225	2 182	-26 764

Bank, w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz w miesiącu przeprowadza analizy back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat, wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku wynikającymi z rewaluacji pozycji. Wyniki back-testingu, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach zarządczych.

System limitów w zakresie ryzyka walutowego w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy;
- 2) limity kwotowe na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut, obowiązujące zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia;
- 3) limity straty dziennej i ciągniętej miesięcznej z tytułu transakcji wymiany walut.

Kontrola wykorzystania ww. limitów przeprowadzana jest każdego dnia roboczego, a w odniesieniu do limitów na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut Banku również w ciągu dnia. W ciągu dnia w Banku, w ramach limitów kwotowych na pozycje walutowe, monitorowane są również limity dodatkowe na obsługę transakcji klientów. Informacje o poziomie wykorzystania poszczególnych limitów są systematycznie raportowane kierownictwu BOŚ S.A.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe w Grupie BOŚ kształtowało się na umiarkowanym poziomie.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę testów warunków skrajnych, badając kształtowanie się poziomu ryzyka walutowego w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka. Badany jest przede wszystkim wpływ skrajnie niekorzystnych zmian kursów walutowych w stosunku do PLN i kursów krzyżowych par walutowych EUR/USD i EUR/CHF na wynik z pozycji wymiany oraz zmian zmienności kursów walutowych w okresie 250 dni roboczych i korelacji pomiędzy zmiennościami kursów walutowych na poziom VaR, zarówno za pomocą metody historycznej jak i parametrycznej.

W celu przeprowadzenia analizy testów warunków skrajnych Bank stosuje następujące scenariusze:

- 1) historyczne:
  - a) historyczny wzrost/spadek kursów walutowych w stosunku do PLN (w tym grube ogony),
  - b) wzrost/spadek kursów krzyżowego EUR/CHF oraz EUR/USD;
- 2) parametryczne:
  - a) wzrost/spadek kursów walutowych w stosunku do PLN o 30%,
  - b) wzrost zmienności kursów walutowych,
  - c) skrajnie niekorzystna zmiana korelacji kursów walutowych.

Scenariusze testów warunków skrajnych są przeprowadzane również przy założeniu zmiany płynności rynku i braku możliwości zamknięcia pozycji.

Wyniki analizy stress-testing pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji, działalność Banku w zakresie ryzyka walutowego utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki analizy ryzyka walutowego w księdze handlowej, w ramach raportów dziennych przekazywane są Członkom Zarządu Banku i Komitetu ZAP, w cyklach tygodniowych są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego, w cyklach miesięcznych – w raportach dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach kwartalnych – dla Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka.

Zmienność kursów walutowych związana z pandemią COVID-19 nie podwyższyła istotnie poziomu ryzyka walutowego. Miary ryzyka walutowego były na bieżąco monitorowane i choć ich poziomy nieznacznie wzrosły to utrzymywały się w ramach przyjętych przez Bank limitów.

2.4. Pozostałe ryzyka rynkowe

Pozostałe ryzyka rynkowe to ryzyko ogólne i szczególne cen instrumentów kapitałowych oraz ryzyko cen towarów. Ryzyka te wynikają z wpływu zmian cen instrumentów kapitałowych i towarów na ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego.

Ryzyka te występują głównie w działalności DM BOŚ S.A. w księdze handlowej.

Transakcje na instrumentach kapitałowych realizowane na rachunek własny DM BOŚ S.A. dotyczą działalności DM BOŚ S.A. jako animatora rynku i w przeważającej większości przypadków są zamykane na koniec dnia. Istotne zaangażowanie w instrumenty kapitałowe występuje jedynie w przypadku otwieranych przez DM BOŚ S.A. transakcji zabezpieczonych (arbitrażowych), w tym w ramach krótkiej sprzedaży. Transakcje zabezpieczone (arbitrażowe)

polegają na wykorzystaniu tymczasowej nierównowagi cen pomiędzy dwoma rynkami (np. pomiędzy cenami pochodnych instrumentów finansowych oraz cenami instrumentów bazowych). Ryzyko to jest ograniczane poprzez całkowite limity zaangażowania, zarówno w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych (arbitrażowych), jak i niezabezpieczonych. Monitoring tych limitów dokonywany jest w trybie dziennym.

Ryzyko cen towarów występuje głównie w ramach działalności na pozagiełdowym rynku OTC, dla transakcji zawieranych z klientami DM BOŚ S.A. i transakcji zabezpieczających dokonywanych w Saxo Bank A/S, X-Trade Brokers Dom Maklerski S.A. lub Interactive Brokers (UK) Ltd.

Zmienność cen instrumentów kapitałowych i cen towarów związana z pandemią COVID-19 nie podwyższyła istotnie poziomu pozostałych ryzyk rynkowych. Miary ryzyka walutowego były na bieżąco monitorowane i choć ich poziom nieznacznie wzrosły to utrzymywały się w ramach przyjętych przez DM limitów.

3. RYZYKO OPERACYJNE I BRAKU ZGODNOŚCI

3.1. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne zostało w Banku zdefiniowane jako możliwość wystąpienia straty, wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne, z uwzględnieniem zdarzeń ryzyka operacyjnego charakteryzujących się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami. W zakres ryzyka operacyjnego nie włącza się ryzyka reputacji i strategicznego.

Bieżące i systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku było realizowane z wykorzystaniem systemu zbudowanego w oparciu o metody jakościowe i ilościowe, przede wszystkim nastawionego na działania prewencyjne, ograniczające ekspozycję Banku na przedmiotowe ryzyko. W szczególności odbywało się to poprzez:

- organizację procesów w sposób ograniczający powstawanie zagrożeń z tytułu ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie wielkości objętych limitami na ryzyko operacyjne, w szczególności stopnia wykorzystywania przyjętych limitów tolerancji i apetytu na ryzyko operacyjne,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego, oparte na samoocenie,
- gromadzenie informacji w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego, wykorzystywanych do monitorowania ryzyka operacyjnego oraz pomiaru i szacowania strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego za pomocą wdrożonej metodyki kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- przeprowadzanie okresowych testów warunków skrajnych dla potencjalnych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie ryzyka współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności w zakresie usług outsourcingowych,
- bieżące, sprawne rozwiązywanie problemów wynikających z zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego tak, aby nie miały one istotnego wpływu na działalność Banku,
- regularne raportowanie z zakresu ryzyka operacyjnego, obejmujące w szczególności poziom i profil ryzyka operacyjnego, poziom wykorzystania limitów na ryzyko operacyjne oraz wielkość strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Mając na uwadze stopień rozwoju systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego przy zastosowaniu metody standardowej.

W ramach działań usprawniających organizację systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, w I półroczu 2020 roku dokonano przeglądu i zmiany Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w BOŚ S.A., pod kątem m.in. weryfikacji efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także przeglądu i zmiany Zasad wyznaczania wymogu kapitałowego metodą standardową z tytułu ryzyka operacyjnego.

W Banku kontynuowane jest objęcie każdego nowego pracownika obowiązkowym szkoleniem e-learningowym z ryzyka operacyjnego dotyczących zasad funkcjonowania bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego (OPRISK!) oraz systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w BOŚ S.A.

W I półroczu 2020 roku zrealizowano także szereg zadań w ramach organizacji systemu zarządzania ryzykiem, w tym m.in.: (1) dokonano przeglądu i zatwierdzono limity apetytu oraz tolerancji na ryzyko operacyjne na 2020 rok, (2) okresowo monitorowano wykorzystanie obowiązujących limitów, (3) opracowano Mapę ryzyka operacyjnego na 2020 rok na podstawie samooceny dokonanej przez komórki organizacyjne Centrali Banku, (4) dokonano oceny istotności podmiotów zależnych w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w zakresie generowanego ryzyka operacyjnego. Ponadto w I półroczu br. zakończono I kluczowy etap projektu Outsourcing - dostosowanie Banku do Wytycznych EBA, w wyniku czego dokonano m.in. nowelizacji regulacji dotyczących zasad realizacji procesu zakupowego w Banku w zakresie outsourcingu bankowego.

Informacja z zakresu ryzyka operacyjnego jest częścią okresowej informacji zarządczej, kierowanej na Komitet Ryzyka Operacyjnego, Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Komitet ds. Ryzyka (przy Radzie Nadzorczej).

W I półroczu 2020 roku nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku oraz Grupy kapitałowej. Nie zidentyfikowano istotnych zagrożeń dotyczących ryzyka operacyjnego, wynikających z pandemii COVID-19. W stosunku do zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano działania wyjaśniające oraz ograniczające potencjalne straty.

3.2. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, przepisów wewnętrznych i standardów rynkowych.

Bank zapewnia zgodność działania z przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi i standardami rynkowymi poprzez funkcję kontroli (stosowanie mechanizmów kontrolnych i monitorowanie ich przestrzegania) oraz proces zarządzania ryzykiem braku zgodności, który obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności oraz raportowanie w tym zakresie do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Podstawowe zasady zapewniania zgodności w Banku w ramach funkcji kontroli i procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały określone w Polityce zgodności Banku Ochrony Środowiska S.A., opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą oraz aktach wykonawczych do Polityki, w tym:

- 1) Zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- 2) Zasad wykonywania kontroli wewnętrznej w Banku Ochrony Środowiska S.A.

W Banku funkcjonuje wyodrębniona, samodzielna komórka do spraw zgodności, podległa bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku, która odpowiada za realizację przypisanych jej obowiązków w ramach systemu kontroli wewnętrznej i wykonywanie zadań w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku ma na celu:

- 1) zidentyfikowanie, ocenę i kontrolę możliwości wystąpienia negatywnych skutków nieprzestrzegania przepisów prawa i przepisów wewnętrznych oraz standardów rynkowych, w tym zwłaszcza wystąpienia sankcji prawnych, strat finansowych, lub utraty reputacji, które mogą być konsekwencją nieprzestrzegania przepisów prawa, przepisów wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
- 2) utrwalanie wizerunku Banku, jako instytucji działającej zgodnie z prawem, uczciwej, rzetelnej, przyjaznej dla otoczenia, wiarygodnej i odpowiedzialnej biznesowo.

Bank wyodrębnia kluczowe obszary dla zapewniania zgodności:

- 1) zapobieganie prowadzeniu w Banku działalności niezgodnej z prawem, w tym przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- 2) ochronę informacji,
- 3) wdrażanie i monitorowanie przestrzegania standardów etycznych,
- 4) przyjmowanie lub przekazywanie korzyści i prezentów,
- 5) prowadzenie działalności reklamowej i marketingowej
- 6) oferowanie produktów,
- 7) skargi i reklamacje klientów,
- 8) zarządzanie konfliktami interesów.

W I półroczu 2020 roku nie odnotowano zdarzeń, które w sposób istotny wpłynęłyby na poziom ryzyka braku zgodności, Bank koncentrował swoje działania na zapobieganiu wystąpieniu ryzyka braku zgodności.

System kontroli wewnętrznej

W Banku działa - przyjęty uchwałami Rady Nadzorczej Banku - system zarządzania Bankiem, w ramach którego funkcjonuje adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej. System kontroli wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Komitet Audytu Wewnętrznego, Zarząd i pracowników Banku w prawidłowym, efektywnym i skutecznym wykonywaniu obowiązków. System kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A. obejmuje ściśle ze sobą powiązane wielostronne procesy kierowania i zarządzania wszystkimi obszarami działalności Banku i jest w sposób trwały i spójny wkomponowany w system zarządzania Bankiem jako całości.

System kontroli wewnętrznej Banku jest dostosowany do struktury organizacyjnej BOŚ S.A. i obejmuje jednostki organizacyjne Banku oraz podmioty zależne.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
- 2) na drugi poziom, składa się co najmniej:

- zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej,
  - działalność komórki do spraw zgodności.
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

W ramach ww. trzy poziomowej struktury systemu kontroli wewnętrznej w Banku działają:

- 1) funkcja kontroli, która jest realizowana na wszystkich trzech poziomach, w szczególności na pierwszym poziomie, tj. w ramach działalności operacyjnej Banku. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych i obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji,
- 2) komórka do spraw zgodności funkcjonująca na drugim poziomie, obok zarządzania ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych. Komórka do spraw zgodności ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie,
- 3) komórka audytu wewnętrznego realizująca zadania na trzecim poziomie. Komórka audytu wewnętrznego ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego.

Skuteczność systemu kontroli wewnętrznej zależy od efektywnego funkcjonowania każdego z ww. poziomów.

Funkcjonujące w Banku mechanizmy kontroli służą ograniczaniu prawdopodobieństwa materializacji ryzyka, wykrywaniu i korygowaniu niepożądanых zdarzeń, które już wystąpiły oraz likwidowaniu skutków zaistniałych zdarzeń.

W Banku funkcjonują mechanizmy gwarantujące niezależność komórki audytu wewnętrznego i komórki do spraw zgodności, które zostały opisane w Uchwale Zarządu i Rady Nadzorczej dotyczącej „Systemu kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A.”.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje komórka organizacyjna, która realizuje funkcję związaną z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności poprzez działania, a w szczególności: projektowanie polityki i zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności, organizację systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności, dokonywanie identyfikacji, oceny, kontroli i monitoringu oraz raportowania ryzyka braku zgodności, a także współpracę z podmiotami Grupy kapitałowej w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności i jest organizacyjnie bezpośrednio podporządkowana Prezesowi Zarządu Banku.

W Banku funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, która dokonuje oceny realizacji procesów i przyczynia się do ich usprawnienia, w tym w szczególności procesów biznesowych, procesów zarządzania ryzykiem i procesów zarządczych oraz stosowanych w ich przebiegu mechanizmów kontrolnych. Komórka audytu wewnętrznego przeprowadza m.in. okresową weryfikację funkcjonujących w Banku mechanizmów i związanych z nimi procedur kontroli wewnętrznej. Zadaniem komórki audytu wewnętrznego jest niezależne i obiektywne badanie i ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli

wewnętrznej Banku (z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego) oraz podmiotów zależnych. Wyniki weryfikacji i przeprowadzonych badań przez komórkę audytu wewnętrznego prezentowane są Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Wewnętrznego i Radzie Nadzorczej w ramach corocznej informacji o skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Audyt wewnętrzny, bezpośrednio podlegający Prezesowi Zarządu Banku, jest integralnym i niezależnym elementem systemu kontroli wewnętrznej w Banku. Nadzór merytoryczny nad komórką audytu wewnętrznego sprawuje Komitet Audytu Wewnętrznego. Zadaniem komórki audytu wewnętrznego jest niezależne i obiektywne badanie i ocena prawidłowości, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej związanym z działalnością Banku oraz podmiotów zależnych.

Komórka audytu wewnętrznego, realizując swoje zadania działa zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Banku, a także w oparciu o dobre praktyki zawarte w Międzynarodowych Standardach Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego, zalecane przez Instytut Auditorów Wewnętrznych i Kodeks Etyki Instytutu Auditorów Wewnętrznych ustalony przez IIA.

IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

1. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI

Zarządzanie zasobami finansowymi jest podstawowym elementem działalności operacyjnej Banku. Polega ono na takim kształtowaniu wielkości oraz struktury bilansu, tj. aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych, które pozwalają na osiągnięcie równomiernego strumienia dochodów przy równoczesnym utrzymaniu wymaganego poziomu bezpieczeństwa prowadzonej działalności. Polityka zarządzania aktywami i pasywami Banku kształtowana jest przez Zarząd Banku oraz przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Podstawowymi miernikami zdolności BOŚ S.A. do regulowania zobowiązań jest poziom płynności i adekwatności kapitałowej. Bank, z odpowiednim wyprzedzeniem, podejmował decyzje dotyczące pozyskania długoterminowych środków oraz zwiększenia stabilności bazy depozytowej, zapewniające odpowiednią strukturę bilansu i umożliwiające bezpieczną realizację Planu finansowego.

Struktura zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów zapewnia Bankowi zdolność do realizacji swoich zobowiązań oraz finansowania swego rozwoju. W analizowanym okresie jej rozwój odbywał się przy bezpiecznym poziomie współczynnika wypłacalności.

Na jakość zarządzania bilansem, a tym samym również na realizację zobowiązań Banku, wpływ ma również sposób zarządzania głównie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym. Sposób zarządzania tymi ryzykami oraz ich monitorowanie wskazują, iż Bank posiada zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań na odpowiednim poziomie.

2. UZALEŻNIENIE OD PARTNERÓW

W analizowanym okresie podmioty Grupy nie posiadały klientów, których udział osiągałby co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży.

3. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Opis transakcji z podmiotami powiązаныmi został zamieszczony w nocie 32 Informacji dodatkowej do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2020 roku.

Bank lub jednostki od niego zależne nie zawierały transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe

4. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ

W działalności Grupy BOŚ S.A. nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

5. INFORMACJE O UMOWACH BANKU

5.1. Umowy znaczące

Bank nie podpisał żadnej nowej umowy znaczącej w I półroczu 2020 roku.

5.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru

Bank nie podpisał żadnej nowej Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru w I półroczu 2020 roku.

6. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA

W I półroczu 2020 roku w BOŚ S.A. nie wystąpiły inne istotne zdarzenia dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz dla oceny możliwości realizacji zobowiązań.

7. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH

Sprawy sądowe ogółem

Na dzień 30 czerwca 2020 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. występował:

- 1) jako powód w 465 sprawach na łączną kwotę: 87 301,00 tys. zł,
- 2) jako pozwany w 225 sprawach na łączną kwotę: 62 890,00 tys. zł.

Na dzień 30 czerwca 2020 roku Bank nie prowadził sprawy, której wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych.

8. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA

W I półroczu 2020 roku nie wystąpiły zmiany w podstawowych zasadach zarządzania.

9. INFORMACJA O DYWIDENDZIE

W I półroczu 2020 roku nie była wypłacona ani zadeklarowana dywidenda.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. przeznaczyło zysk netto Banku osiągnięty za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku w całości na kapitał zapasowy.

10. INFORMACJE O WARTOŚCI PRZYJĘTYCH PRZEZ BANK ZABEZPIECZEŃ

Na koniec czerwca 2020 roku wartość istotnych zabezpieczeń z wyłączeniem weksli in blanco oraz cesji z polisy ubezpieczeniowej dotyczącej nieruchomości lub ruchomości wyniosła 25 581,4 mln zł. Najważniejszym rodzajem zabezpieczenia pozostają zabezpieczenia hipoteczne (12 212,7 mln zł, tj. 47,7%). Zastawy wyniosły 9 642,1 mln zł, co stanowi 37,7% ogółu zabezpieczeń. Gwarancje i poręczenia wyniosły 2 844,0 mln zł, tj. 11,1% ogółu zabezpieczeń. Cesje wierzytelności od kontrahenta kraju OECD wyniosły 384,3 mln zł, tj. 1,5% ogółu zabezpieczeń. Pozostałe zabezpieczenia nie przekroczyły 1% ogółu zabezpieczeń.

11. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI

11.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku

Następujący Akcjonariusze posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów i udziału w kapitale:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – posiadający 53 951 960 akcji co stanowi 58,05% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów

- na Walnym Zgromadzeniu,
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych – posiadający 8 000 000 akcji, co stanowi 8,61% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu,
  - Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych – posiadająca 5 148 000 akcji, co stanowi 5,54% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Ogólna liczba akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BOŚ S.A. wynosi 92 947 671. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela o wartości nominalnej 10 zł każda.

11.2. Akcje własne

Na dzień 30 czerwca 2020 roku Bank posiadał 37 775 akcji własnych, które reprezentują 0,04% kapitału zakładowego i 0,04 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, w tym:

- 33 095 akcji, które Bank nabył w 2012 roku w ramach działań stabilizacyjnych związanych z emisją akcji serii P. Wyżej wymienione akcje reprezentują 0,04% kapitału zakładowego Banku i ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, przy czym Bank zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych nie jest uprawniony do wykonywania prawa głosu z tych akcji,
- 4 680 akcji, które reprezentują 0,01% kapitału zakładowego i ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, które Bank nabył w okresie od 22 czerwca do 6 lipca 2015 roku podczas sesji giełdowych na rynku podstawowym GPW w Warszawie S.A. Akcje zostały nabyte na podstawie Uchwały 34/2015 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BOŚ S.A. z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie Programu odkupu akcji BOŚ S.A. w celu zaoferowania osobom zajmującym stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku. W związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w Uchwale Nr 258/2011 KNF oraz Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A., Rada Nadzorcza Banku zdecydowała o nieprzyznaniu członkom Zarządu Banku wynagrodzenia zmiennego za 2014 roku, zaś wynagrodzenia zmienne pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze nie osiągnęły progu, powyżej którego część wynagrodzenia zmiennego wymaga wypłaty w akcjach. W związku z powyższym nabyte w tym celu akcje nie zostały przekazane.

Bank, zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, nie jest uprawniony do wykonywania prawa głosu z akcji własnych.

11.3. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu

Bankowi nie są znane umowy dotyczące przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu.

11.4. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych

Wszystkie akcje Banku są równe i każda akcja daje prawo jednego głosu na walnym zgromadzeniu i jednakowe prawo do dywidendy.

11.5. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu i w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych

Zgodnie ze Statutem Banku w przypadku ustanowienia zastawu lub użytkownika na akcji imiennej, zastawnik i użytkownik nie mogą wykonywać prawa głosu z tych akcji. Aktualnie w kapitale zakładowym Banku nie ma akcji imiennych.

12. KADRA ZARZDZAJCA I PRACOWNICY

12.1. Informacja na temat składu Zarządu i Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza Banku

Na dzień 31 grudnia 2019 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco

- 1) Wojciech Wardacki – Przewodniczący
- 2) Katarzyna Lewandowska – Wiceprzewodniczący
- 3) Andrzej Matysiak – Sekretarz

Członkowie:

- 4) Iwona Duda
- 5) Janina Goss
- 6) Ireneusz Purgacz
- 7) Radosław Rasata
- 8) Piotr Sadownik
- 9) Paweł Satek
- 10) Emil Ślęzak

W wyniku złożonych przez Członków Rady Nadzorczej oświadczeń, a także w wyniku dokonanej oceny, Rada Nadzorcza określiła status niezależności swoich członków, uznając, że:

- 1) kryteria niezależności spełniają:
  - Pan Wojciech Wardacki
  - Pani Katarzyna Lewandowska
  - Pani Janina Goss
  - Pani Iwona Duda
  - Pan Ireneusz Purgacz
  - Pan Radosław Rasata
  - Pan Piotr Sadownik
  - Pan Paweł Satek
  - Pan Emil Ślęzak
- 2) kryteriów niezależności nie spełnia Pan Andrzej Matysiak, z uwagi na powiązania zawodowe z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w akcjonariacie BOŚ S.A.

W I półroczu 2020 roku w składzie Rady Nadzorczej miały miejsce następujące zmiany:

W dniu 12 maja 2020 roku Pani Iwona Duda, Członek Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A., złożyła oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej BOŚ S.A.

W dniu 15 czerwca 2020 roku Pani Katarzyna Lewandowska, Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A., złożyła oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka Rady Nadzorczej BOŚ S.A.

W dniu 16 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza delegowała Pana Emila Ślązaka, Członka Rady Nadzorczej, do czasowego pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. – od dnia 18 czerwca 2020 roku (tj. od dnia następnego po dniu zatwierdzenia przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. Sprawozdania finansowego Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku) do dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A., jednak nie dłużej niż do dnia 16 września 2020 roku.

W związku z powyższym na dzień 30 czerwca 2020 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- 1) Wojciech Wardacki – Przewodniczący
  - 2) Andrzej Matysiak – Sekretarz
- Członkowie
- 3) Janina Goss
  - 4) Ireneusz Purgacz
  - 5) Radosław Rasafa
  - 6) Piotr Sadownik
  - 7) Paweł Sałek
  - 8) Emil Ślązak (delegowany do czasowego pełnienia obowiązków Członka Zarządu – nie dłużej niż do dnia 16 września 2020 roku).

Do dnia sporządzenia niniejszej informacji skład Rady Nadzorczej nie zmienił się.

Zarząd Banku

Na dzień 31 grudnia 2019 roku skład Zarządu Banku przedstawiał się następująco:

- 1) Bogusław Białowąs, Prezes Zarządu
- 2) Arkadiusz Garbarczyk, Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu
- 3) Jerzy Zań, Wiceprezes Zarządu.

W I półroczu 2020 roku w składzie Zarządu Banku miały miejsce następujące zmiany:

Z dniem 17 czerwca 2020 roku (tj. z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku zatwierdzającego Sprawozdanie finansowe Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku) wygasły mandaty wszystkich członków Zarządu Banku.

Z dniem 18 czerwca 2020 roku (tj. z dniem następnym po dniu zatwierdzenia przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. Sprawozdania finansowego Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku), w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego, Rada Nadzorcza powołała do składu

Zarządu nowej kadencji:

- Pana Arkadiusza Garbarczyka na stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy Prezesa Zarządu Banku;
- Pana Jerzego Zania na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

Jednocześnie, z uwagi na:

- oświadczenie Pana Bogusława Białowłosa o niekandydowaniu do składu Zarządu nowej kadencji,
- niedokonanie wyboru Prezesa Zarządu w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego,

Rada Nadzorcza:

- delegowała Pana Emila Ślęzaka, Członka Rady Nadzorczej, do czasowego pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. – na okres nie dłuższy niż do dnia 16 września 2020 roku;
- na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o wszczęciu postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu Banku.

W związku z powyższym od dnia 18 czerwca 2020 roku skład Zarządu przedstawia się następująco:

- 1) Emil Ślęzak, p.o. Prezes Zarządu,
- 2) Arkadiusz Garbarczyk, Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu,
- 3) Jerzy Zań – Wiceprezes Zarządu.

Do dnia sporządzenia niniejszej informacji skład Zarządu Banku nie zmienił się.

Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających

Umowy zawarte z ww. osobami zarządzającymi, zawierały zasady rekompensat. W tym zakresie obowiązywały następujące zapisy:

- w przypadku rozwiązania albo wypowiedzenia umowy przez Bank z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z umowy, przewidziano możliwość przyznania nie więcej niż 3-krotność wynagrodzenia stałego, pod warunkiem pełnienia powierzonej funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy; wysokość odprawy przyznaje Rada Nadzorcza, kierując się nakładem świadczonych usług, ich wydajnością i jakością w ciągu ostatnich 3 lat pełnienia funkcji oraz oceną efektów świadczonych usług zarządzania, wyników finansowych Banku i nadzorowanej linii biznesowej.
- W okresie od 1 stycznia 2020 roku do 17 czerwca 2020 roku powyższymi zasadami objętych było trzech Członków Zarządu, zaś w okresie od 18 czerwca 2020 roku do 30 czerwca 2020 roku dwóch Członków Zarządu.
- w zamian za powstrzymanie się od zajmowania się bezpośrednio lub pośrednio interesami konkurencyjnymi wobec Banku po ustaniu pełnienia funkcji, w przypadku pełnienia funkcji co najmniej 3 miesiące, przewidziano odszkodowanie, wypłacane co miesiąc po ustaniu pełnienia funkcji w wysokości 50% wynagrodzenia stałego otrzymanego bezpośrednio przed ustaniem pełnienia funkcji – przez okres 6 miesięcy.

- W okresie od 1 stycznia 2020 roku do 17 czerwca 2020 roku powyższymi zasadami objętych było trzech Członków Zarządu, zaś w okresie od 18 czerwca 2020 roku do 30 czerwca 2020 roku dwóch Członków Zarządu.

12.2. Zestawienie stanu posiadania akcji Banku przez Członków Zarządu Banku i Członków Rady Nadzorczej

Zgodnie z przekazanymi do Banku informacjami, żaden z członków Zarządu, ani żaden z Członków Rady Nadzorczej nie posiadał w dniu 30 czerwca 2020 roku akcji Banku ani uprawnień do nich.

12.3. Polityka wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.

W celu wypełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach a także w zgodzie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, Bank wdrożył Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku Ochrony Środowiska S.A.

Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji powołany przez Radę Nadzorczą Banku opiniuje Politykę wynagrodzeń, opiniuje i projektuje zasady wynagradzania członków Zarządu, opiniuje wysokość wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze, opiniuje i monitoruje wysokość wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego.

Polityka wynagrodzeń zakłada m.in.:

- wypłatę co najmniej 50% ustalonego wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku Ochrony Środowiska S.A., których wartość ustala się jako średnią cenę ważoną akcji Banku w obrotach sesyjnych na GPW w okresie od 1 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania premii do 31 stycznia roku, w którym następuje przyznanie premii,
Przez akcje rozumie się:
  - akcje Banku Ochrony Środowiska S.A. notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
  - akcje wirtualne tzw. akcje fantomowe, o wartości odpowiadającej cenie akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.
- odroczenie wypłaty 40% wynagrodzenia zmiennego w trzech równych rocznych ratach, przy czym co najmniej 50% każdej transzy jest wypłacane w akcjach Banku, a pozostała część w gotówce. Część odroczonej może zostać wstrzymana, ograniczona lub Bank może odmówić jej wypłaty bądź realizacji m.in. w sytuacji, gdy wyniki Banku znacząco odbiegają od zatwierdzonego planu finansowego na dany rok lub gdy spełnione zostały warunki, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe,
- ocenę wyników obejmującą okres 3 lat, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego

od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Przez wyniki rozumie się założone w strategii lub planie finansowym Banku na dany rok zadania efektywnościowe, finansowe, sprzedażowe i cele indywidualne.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym, Polityka wynagrodzeń została uzupełniona o zapisy uwzględniające ostrożne podejście w zakresie wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń w uzasadnionych przypadkach, takich jak wystąpienie sytuacji kryzysowej lub zdarzeń, wywierających negatywne skutki w gospodarce, mogące mieć wpływ na rynek finansowy, bazę kapitałową Banku i/lub jego wyniki finansowe, tj. w sytuacji wystąpienia ww. zdarzeń, naliczone wynagrodzenie zmienne – bez względu na jego wysokość – rozliczane będzie na następujących zasadach:

- a) 40% naliczonej premii będzie stanowiło nieodroczone wynagrodzenie zmienne, podlegające wypłacie w roku oceny;
- b) 60% naliczonej premii stanowić będzie odroczone wynagrodzenie zmienne, które dzieli się będzie na cztery równe transze. Transza będzie przyznawana i wypłacana co roku, przez okres w kolejnych czterech latach, następujących po roku, w którym Osoba zajmująca stanowisko kierownicze otrzymała nieodroczone wynagrodzenie

Zarówno wynagrodzenie zmienne nieodroczone jak i każda kolejna transza wynagrodzenia zmiennego odroczonego wypłacane będą co najmniej w 50% w akcjach Banku.

Powyższe, wynika z opublikowanego w kwietniu 2020 roku stanowiska UKNF wz. konserwatywnego podejścia do wypłaty wynagrodzeń zmiennych.

Maksymalny poziom wynagrodzenia zmiennego każdej z osób zajmujących stanowisko kierownicze nie przekracza 100% wynagrodzenia stałego. Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. może wyrazić zgodę na zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego w stosunku do wynagrodzenia stałego do 200%, zgodnie z procedurą przewidzianą w § 25 ust. 2 pkt 4) lit. b) i c) Rozporządzenia MRiF. Zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie dotyczy Członków Zarządu Banku.

W okresie sprawozdawczym, po zakończeniu okresu retencyjnego, dokonano przeliczenia na gotówkę i wypłaty akcji fantomowych, przyznanych w ramach wynagrodzenia zmiennego za rok 2018, w łącznej wysokości 309 563 zł (46 790 sztuk akcji fantomowych po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego, tj. 6,616 zł).

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2019 roku nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym nie została jeszcze przyznana pierwsza (z trzech) transzy odroczonego wynagrodzenia zmiennego za wyniki roku 2018.

13. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM

- W dniu 17 lipca 2020 roku do Banku Ochrony Środowiska S.A. wpłynęła decyzja Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie opracowania grupowego planu naprawy Banku Ochrony Środowiska S.A. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w nocie 3.4 Kontynuacja działalności w Śródrocznym Skróconym Sprawozdaniu Finansowym Grupy BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2020 roku.
- Bank otrzymał w dniu 31 lipca 2020 roku (raport bieżący nr 19/2020) decyzję Generalnego Inspektora Informacji Finansowej o nałożeniu kary administracyjnej w formie kary pieniężnej w wysokości 4 500 tys. zł w związku z niedopełnieniem obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
- Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. („NWZ”), w dniu 05 sierpnia 2020 roku (raport bieżący nr 20/2020), działając na podstawie § 10, pkt 6 i § 17 ust. 2 Statutu Banku, podjęło uchwały o:
  - odwołaniu z dniem 5 sierpnia 2020 roku ze składu Rady Nadzorczej Banku Pana Radosława Pawła Rasąta;
  - powołaniu z dniem 5 sierpnia 2020 roku do składu Rady Nadzorczej Banku XI wspólnej kadencji następujących osób:
    - a) Pana Piotra Wróbla,
    - b) Pana Przemysława Bednarskiego.
- W dniu 5 sierpnia 2020 roku odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej, która dokonała wyboru Pana Ireneusza Purgacza na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

14. FUNDACJA BOŚ S.A.

STRATEGICZNE ZAANGAŻOWANIE BANKU

Na działanie Fundacji Banku Ochrony Środowiska w pierwszej połowie roku 2020, duży wpływ miała pandemia wirusa COVID-19. Mimo wyjątkowej sytuacji na świecie ze względu na ograniczenia spowodowane walką z wirusem, organizacja wprowadziła niezbędne modyfikacje w programach, które pozwoliły zrealizować założony plan. Mimo wprowadzenia pracy zdalnej w fundacji oraz zdalnego nauczania w szkołach – głównych beneficjentów, realizujemy wszystkie z uruchomionych programów. Dodatkowo zaangażowała się w działania edukacyjne on-line, przygotowywane we współpracy z Bankiem Ochrony Środowiska, Ministerstwem Klimatu, Ministerstwem Edukacji Narodowej i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska.

W 2020 roku Fundacja BOŚ zaangażowana była w realizację ważnych dla Grupy BOŚ projektów proekologicznych: „Postaw na Słońce” – promocja wykorzystania mikroinstalacji OZE, „Zielona Ławeczka” – zazielenianie przestrzeni miejskiej, „Brudno Tu” – inwentaryzacja dzikich wysypisk w Polsce, „Tradycyjny sad” – ochrona różnorodności biologicznej Polski, „Świat oczami młodych” – promocji wolontariatu. Równoległe prowadzone były projekty prozdrowotne, celem których jest promocja zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej.

EKOLOGIA

Projekt „Postaw na Słońce” – VI edycja

Projekt promujący Odnawialne Źródła Energii, a szczególnie fotowoltaikę, prowadzony jest przez Fundację BOŚ od września 2014 roku. W kwietniu 2020 roku zakończyła się VI edycja. Projekt jest podzielony na dwa etapy. W pierwszym młodzież zdobywa wiedzę o mikroinstalacjach OZE i przygotowuje projekty takich instalacji dla domów jednorodzinnych. W drugim etapie uczniowie przekazują zdobytą przez siebie wiedzę oraz prezentują swoje projekty na forum szkoły, a następnie podczas zorganizowanych przez nich samych konferencji lokalnych. Ze względu na panującą pandemię COVID-19 uczniowie nie mogli się spotykać w celu zrealizowania zadań drugiego etapu. Z tego względu projekt został zakończony po pierwszym etapie.

W VI edycji wzięło udział ponad 1,4 tys. uczestników z niemal 335 zespołów uczniowskich z całej Polski. Łącznie przygotowano 290 projektów mikroinstalacji fotowoltaicznych dla domów jednorodzinnych. W ramach równoległego konkursu filmowego uczniowie przygotowali ponad 70 scenariuszy reportaży, dokumentujących mikroinstalacje OZE znajdujące się w ich okolicach. W październiku 2020 roku rozpocznie się VII edycja projektu.

W związku z obchodami „Światowego Dnia Ziemi”, 22 kwietnia wraz z Ministerstwem Klimatu i Bankiem, Fundacja organizowała warsztaty on-line „Dzień Ziemi w Ministerstwie Klimatu”. Wydarzenie skierowane było do nauczycieli i uczniów klas 7-8 szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, ale również młodszych i starszych osób zainteresowanych tematem. W spotkaniu brał udział Minister Klimatu Michał Kurtyka oraz polscy naukowcy. Około 19 tysięcy uczestników miało okazję dowiedzieć się skąd się bierze prąd, czym jest globalne ocieplenie, a także jak za pomocą telefonu nakręcić profesjonalny film.

17 czerwca z okazji „Światowe Dnia Walki z Pustynnieniem i Suszą” Ministerstwo Klimatu

wspólnie z BOŚ, Fundacją Banku Ochrony Środowiska oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także przy wsparciu Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Wód Polskich oraz Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego organizowało warsztaty on-line „Dzień o Suszy i Retencji w Ministerstwie Klimatu”. Na warsztaty zaprosiliśmy wszystkich nauczycieli i uczniów, w szczególności z klas 7-8 szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Wraz z ekspertami rozmawialiśmy o przyczynach suszy, problemie niedoboru wody. Uczestnicy dowiedzieli się jak oszczędzać wodę i dlaczego tak ważne jest, aby zatrzymać jak najwięcej deszczówki. Po zakończeniu spotkania każdy uczestnik mógł sprawdzić swoją wiedzę w specjalnym interaktywnym quizie klimatycznym. W wydarzeniu wzięło udział 2,6 tysiąca osób, a było ono kontynuacją kwietniowego wydarzenia „Dzień Ziemi w Ministerstwie Klimatu”.

Projekt „Zielona ławeczka” – VI edycja

Jest to ogólnopolski, prospołeczny projekt grantowy adresowany do mieszkańców otwartych osiedli (zarządzanych przez spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe lub samorządy) w miastach powyżej 10 tys. mieszkańców. Projekt umożliwia przemianę zaniedbanych terenów na osiedlach w zielone zakątki, mini-ogrody z ławeczką. Pozwala to ożywić miejsca wokół bloków, stworzyć przestrzeń do odpoczynku i spotkań, a także pokazuje mieszkańcom jak wiele można działać wspólnymi siłami.

Merytoryczni partnerzy projektu to Katedra Architektury Krajobrazu i Katedra Sztuki Krajobrazu SGGW. W styczniu 2020 roku Fundacja BOŚ uruchomiła VI edycję projektu „Zielona ławeczka”. Zespoły, które przystąpiły do projektu zaplanowanych ogródków osiedlowych, miały możliwość zdobycia grantu finansowego na zakup roślin, podłoża i innych elementów aranżacji ogrodu oraz nagrody rzeczowej w postaci ławki parkowej.

Do szóstej edycji konkursu zarejestrowało się 520 uczestników skupionych w 104 zespołach sąsiedzkich. Przyznano 27 grantów na założenie osiedlowych mini ogrodów z zieloną ławeczką oznakowaną logo Fundacji BOŚ. Obecnie trwa realizacja projektów, które otrzymały granty.

Projekt „Brudno Tu”

Projekt jest kontynuacją rozpoczętej w 2015 roku oddolnej, ogólnopolskiej akcji mającej na celu likwidację dzikich wysypisk odpadów. Programowi towarzyszy kampania medialna: portal brudnotu.fundacjabos.pl, mapa zgłoszonych dzikich wysypisk, wykorzystanie aplikacji mobilnej, interwencje w samorządach lokalnych. Fundacja zachęca obywateli do identyfikowania, zgłaszania i monitorowania miejsc wymagających posprzątkania za pośrednictwem specjalnego serwisu www.

Od momentu uruchomienia projektu zgłoszono ponad 3,5 tysiąca lokalizacji. Fundacja pozostaje w stałym kontakcie z gminami, na terenie których znajdują się dzikie wysypiska zgłaszane przez mieszkańców.

Projekt „Tradycyjny sad” – III edycja

Projekt „Tradycyjny sad” realizowany we współpracy z Fundacją „Dzieło Nowego Tysiąclecia” oraz Polską Akademią Nauk. Celem projektu jest restytucja i promocja rodzimych odmian roślin sadowniczych, obecnie wypartych przez odmiany nowej generacji. Projekt wspiera utrzymanie tradycji starych drzew owocowych oraz zwraca społeczną uwagę na konieczność

zwiększania różnorodności biologicznej, która służy ochronie ekosystemów przyrodniczych. Konkurs polega na stworzeniu mini sadu na ogólnodostępnym terenie, np. przy szkole, plebanii lub na działce należącej do gminy. W ramach konkursu przyznawane są granty na zakup sadzonek drzew. Dodatkowo uczniowie biorący udział w projekcie „Tradycyjny Sad” przesyłają informacje o drzewach owocowych ze swojej okolicy posadzonych przed 1960 roku. Informacje o starych drzewach zostaną wykorzystane przez pracowników Centrum Zachowania Bioróżnorodności Biologicznej Polskiej Akademii Nauk. Tym samym uczestnicy projektu „Tradycyjny Sad” uczestniczą w tworzeniu Pomologicznej Mapy Polski, która ma na celu zlokalizowanie historycznych odmian drzew owocowych, ich odnalezienie i rozmnożenie zanim znikną.

Nad projektem co roku patronat honorowy obejmuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Minister Edukacji Narodowej. W pierwszej edycji do konkursu zgłosiło się 228 szkół. Założono 126 sadów. W 2019 roku, w drugiej edycji projektu zgłosiło się 178 szkół z całej Polski i założono ponad 90 sadów ze starymi odmianami grusz, a prawie 3 500 rodziców wzięło udział w spotkaniach, zorganizowanych przez uczniów, promujących stare sady i konieczność ochrony różnorodności biologicznej.

Na początku 2020 roku ruszyła trzecia edycja projektu, tym razem poświęcona starym odmianom śliw. Do projektu zgłosiło się 232 szkoły. Dofinansowanie na założenie przyszkolnych mini sadów otrzymało 121 szkół. Ze względu na pandemię Covid-19 sady zostaną założone na początku nowego roku szkolnego 2020/2021.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Projekt „Świat oczami młodych” – IV edycja

„Świat oczami młodych” jest wspólną inicjatywą Fundacji BOŚ i Poczty Polskiej S.A. Jest konkursem plastycznym na projekt znaczka pocztowego skierowanym do młodzieży w wieku 7–19 lat. Najlepsze prace wyłonione w konkursie są wydawane jako znaczki pocztowe z serii „Świat oczami młodych”.

W marcu 2020 roku uruchomiona została czwarta edycja konkursu. Hasło przewodnie tej edycji to „Wolontariat”. W ramach Konkursu powstały projekty znaczków pocztowych, które przedstawiają temat wolontariatu w różnych jego aspektach tj.: idee jakie za sobą niesie, przykłady działań wolontariackich, a także korzyści zarówno dla beneficjentów, jak i samych wolontariuszy. Znaczki, oprócz wartości użytkowej oraz kolekcjonerskiej, mają stanowić element prospołecznej edukacji, wpisujący się w misję Fundacji BOŚ i Poczty Polskiej. Projekt objęli swoimi patronatami: Minister Edukacji Narodowej, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Minister Infrastruktury i Budownictwa, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W ramach projektu prawie 30 tys. uczniów uczestniczyło w zajęciach poświęconych edukacji z zakresu wolontariatu, przygotowano niemal 5,5 tysiąca prac obrazujących temat przewodni. Komisja Sędziowska wyłoniła 3 najlepsze prace, które zostaną wydane jako pełnowartościowe znaczki pocztowe, każdy w nakładzie 100 tysięcy sztuk. Dodatkowo wyróżnionych zostało 10 kolejnych prac.

EDUKACJA PROZDROWOTNA

Projekt „Zdrowo jem, więcej wiem”

Jest to ogólnopolski projekt edukacji prozdrowotnej dla zerówek i klas I-III szkół podstawowych. Fundacja BOŚ prowadzi go od 2010 roku i od samego początku jego realizacji towarzyszy mu troska o zdrowie młodego pokolenia. Projekt trwa cały rok szkolny (podzielony jest na 3 etapy odpowiadające porom roku) i ma charakter ogólnopolskiej międzyszkolnej rywalizacji zespołowej. X edycja projektu zakończyła się w czerwcu 2020 roku. Po raz czwarty projekt został objęty honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP, Pani Agaty Kornhauser-Dudy. Do projektu zgłosiło się niemal 2,5 tysiąca zespołów konkursowych i ponad 50 tysięcy nauczycieli i uczniów. Ze względu na pandemię COVID-19 i zawieszenie zajęć w szkołach projekt zakończył się po etapie zimowym, a etap wiosenny został odwołany. Wśród laureatów znalazło się ponad 720 uczniów i 40 nauczycieli z 37 zespołów konkursowych pochodzących z całej Polski. Kolejna, XI edycja projektu rozpocznie się we wrześniu 2020 roku.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
11.08.2020 r.	Emil Ślęzak	p.o. Prezesa Zarządu	.....
11.08.2020 r.	Arkadiusz Garbarczyk	Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	.....
11.08.2020 r.	Jerzy Zań	Wiceprezes Zarządu	.....